

Óbudai Egyetem
Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar
Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ

ÓBUDAI EGYETEM
OBUDA UNIVERSITY

TANTÁRGYPROGRAMOK

Közgazdásztanár szak

Budapest, 2026. 03. 30.

Közgazdaságtani, módszertani és üzleti alapozó ismeretek

(1.) Tantárgy neve: Matematika	kreditszáma: 6
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea, / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A középiskolás matematika tananyag átisméltése. Mátrix fogalma. Műveletek mátrixokkal. Determinánsok és legfontosabb tulajdonságaik. Mátrix inverze. Lineáris egyenletrendszerek. A komplex szám fogalma, három alakja és műveletek a három alakban. Számsorozat fogalma. Korlátosság, monotonitás, torlódási pont, határérték. A függvény általános fogalma. Függvénytani alapfogalmak. Elemi függvények. A differenciálhányados fogalma, geometriai és fizikai jelentése. Általános differenciálási szabályok. Szélsőérték számítás és függvényvizsgálat. Többváltozós valós függvény fogalma, parciális deriváltjai és néhány fontos alkalmazása. A határozatlan integrál fogalma. A Riemann-integrál és főbb tulajdonságai.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás</p> <p>A hallgató rendelkezik a matematika alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, ismeretével. Elsajátította a mátrixokkal, lineáris egyenletrendszerekkel, komplex számokkal, számsorozatokkal, függvényekkel kapcsolatos ismereteket.</p> <p>b) Képességek</p> <p>A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg. Alkalmazni tudja az elméletet a feladatmegoldásokban.</p> <p>c) Attitűd</p>	

<p>A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.</p> <p>d) Autonómia és felelősség</p> <p>Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.</p>
<p>A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:</p>
<p>A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott matematikai, gondolkodási kompetenciák fejlesztéséhez.</p>
<p>a 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):</p>
<p><i>Kötelező</i> irodalom:</p> <p>Kovács J. - Szabó L.: Matematika műszaki menedzserek számára. Óbudai Egyetem, Budapest, 2014.</p> <p>Dr. Baróti Gy. - Kis M. - Schmidt E. - Sréterné dr. Lukács Zs.: Matematika Feladatgyűjtemény, BMF KKVFK 1190, Bp. 2005 ISBN 2399981722109</p> <p><i>Ajánlott</i> irodalom:</p> <p>Drimba Péter (szerk.): Gazdasági matematika és alkalmazott matematikai példatár I. pp. 1-96. , 96 p. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2006.</p> <p>Obádovics J. Gyula: Matematika. Scolar Kiadó kft., Budapest, 2025.</p> <p>Sréterné Lukács Zs. szerk. : Matematika Feladatgyűjtemény, BMF KKVFK 1190, Bp. 2000.</p>
<p>Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szikora Péter Gábor, egyetemi docens, PhD</p>
<p>Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):</p>

(2.) Tantárgy neve: Informatika alapjai és programozási alapismeretek	kreditszáma: 5
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 3 lab. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 15 lab. / félév.	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tárgy célja, hogy a hallgatók rendelkezzenek a szak elvégzéséhez szükséges informatikai alapismeretekkel (Operációs rendszerek, Office – szövegszerkesztő, táblázatkezelő, prezentáció készítő szoftverek), alapszintű adatbázis (SQL) és programozási ismeretekkel (változók, elágazások, ciklusok). A programozás alapjai, algoritmus-leíró eszközök. Egyszerű algoritmusok készítése, algoritmus leíró eszköz. segítségével. (programnyelvtől független). Programozási nyelvek, osztályozásuk. A programkészítés lépései. Az információ, a rendszer, információs rendszer fogalma. Az adatbázis, az adatbázis-kezelő rendszer definíciója. Adatmodell fogalma, elemei, kapcsolata.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás: Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközök használatával. Ismeri a gazdasági szakterületeken alkalmazható, legkorszerűbb informatikai rendszereket.</p> <p>b) Képességek: Képes a tanult ismeretek és módszerek gyakorlati alkalmazására.</p> <p>c) Attitűd A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.</p> <p>d) Autonómia és felelősség Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.</p>	

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott digitális kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Dömölki Bálint (szerk.): Égen-földön informatika. Typotex Kiadó, Budapest, 2008. ISBN: 978-963-2790-24-4

Tanenbaum, A. S., & Wetherall, D. J.: Computer Networks (6th ed.). Pearson, 2020.

Ajánlott irodalom:

Szlávi P., Zsakó L.: Módszeres programozás: Programozási bevezető, ELTE IK, Budapest, 2006.

Szlávi P., Zsakó L.: Módszeres programozás: Programozási tételek, ELTE IK, Budapest, 2006.

Szlávi P., Temesvári T., Zsakó L.: A programkészítés technológiája, ELTE IK, Budapest, 2006.

Gregorics, T.: Programozás – Tervezés. ELTE-Eötvös Kiadó, 2013. Gregorics, T.: Programozás – Megvalósítás. ELTE-Eötvös Kiadó, Budapest, 2013. ISBN: 9789633120644

Németh Tamás - Holló Csaba - Domonkos Sándor Balázs: Bevezetés az informatikába. Szegedi Tudományegyetem Informatikai Intézet, Szeged, 2021.

Storcz Tamás: A programozás alapjai. Pollack Press, Pécs, 2021. 81 p. ISBN: 9789634297857

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Horváth Ádám Béla, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(3.) Tantárgy neve: Menedzsment alapjai	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A szervezet, mint célorientált rendszer. Szervezeti szerepek. Vezetői alkalmasság, vezetői készség. A vezetés funkciói. A vezetőkkel szemben megfogalmazott követelmények. A jövő irányvonalainak megtervezése. Szervezeti célok. Stratégiai sikertényező. Vezetési stílusok, vezetés jellemzői. A vezetői ösztönzés. A hatékony kommunikáció a vezetői munkában. A vezetési információ megszervezése, a tárgyalás, az értekezlet irányítása. Vezetési módszerek. Csoportmódszerek a vezetésben. A vezető időgazdálkodása, az idő jelentősége a vezetői munkában. A vezetői munka hatékonysága és mérése. Folyamatos szervezet és vezetésfejlesztés, változás és változtatás menedzsment. Az átalakító vezetés megalapozása. Vezetői továbbképzés. A szervezés fogalma, értelmezése, tevékenységi területei és módszerei. Szervezéstudomány. Szervezési tevékenység alapjai. Szervezési célok, folyamatok és szervezetek. Szervezési résztechnikák.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a gazdálkodástudomány legalapvetőbb fogalmait, elméleteit, tényeit, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseit a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.</p> <p>Ismeri a gazdasági szervezetek felépítését és működését. Birtokában van a szakterület legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma-megoldási módszereinek. Ismeri a projektben, teamben és különböző munkaszervezeti formákban való részvétel, együttműködés szabályait és etikai normáit. Rendelkezik a szakterületen releváns egyéni és kisvállalkozói tevékenység előkészítéséhez, indításához szükséges ismeretekkel. Rendelkezik a sikeres menedzseléséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel,</p>	

beleértve a formális és informális szabályozási környezetet is. Rendelkezik a vállalkozás egyes folyamatainak tervezésében, szervezésében, lebonyolításában, döntés-előkészítési és operatív feladataiban való aktív részvételhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a vállalati folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközöket. Ismeri és érti a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsét anyanyelvén és egy idegen nyelven is.

b) Képességek:

Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával képes a feladatának ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjteni, rendszerezni, egyszerűbb okosági összefüggéseket feltár és következtetéseket von le, javaslatokat fogalmaz meg a szervezet rutin folyamataiban. Egyszerűbb gazdasági folyamatokat, eljárásokat megtervez, megszervez, végrehajt. Hatékonyan kommunikál írásban és szóban. Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad. Képes egyéni, illetve kisvállalkozói tevékenységet megtervezni és önállóan végezni. Képes egyéni, illetve kisvállalkozói tevékenységét a jogi és gazdasági környezet változásával értékelni és fejleszteni. Eredményesen működik együtt a projektfeladatok és munkafeladatok megoldása során munkatársaival és vezetőivel. Anyanyelvén és alapszinten idegen nyelven is szakmai szöveget olvas, értelmez.

c) Attitűd:

Kritikusan szemléli saját munkáját. Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, betartja a vonatkozó szakmai, jogi és etikai szabályokat, normákat. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére. Projektben, munkacsoportban szívesen vállal feladatot, együttműködő és nyitott, segítőkész, minden tekintetben törekszik a pontosságra. Elfogadja a vezetői, munkatársi kritikát, illetve támogatást. Törekszik az egyéni, illetve kisvállalkozói tevékenység fejlesztésére és a változó környezethez igazodni. Nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti, lépést tart az új kommunikációs technológiák fejlődésével. Viselkedésében a lojalitás és a társadalmi felelősségvállalás fontos szereppel bír.

d) Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért. Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe. Munkaköréhez és munkafeladatához kapcsolódón önállóan követi a szakmai és jogi környezet változásait. Kritikus, vitás esetben igénybe veszi munkatársai, illetve vezetői segítségét. Egyéni és kisvállalkozói tevékenységet önállóan vezet. Fel tudja mérni, hogy képes-e egy rá bízott feladatot elvégezni. Kommunikációs

és nyelvi hiányosságait maga azonosítja, megkeresi a továbbfejlesztés lehetőségeit. Támazkodik munkatársai és vezetői segítségére.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Szüts István: Menedzsment. Digitális tananyag

Karácsony Péter: Menedzsment ismeretek az új évezredben. Selye János Egyetem, Komárom, 2019. ISBN: 978-80-8122-299-3

Kocsis József: Menedzsment műszakiaknak. Műszaki Könyvkiadó Budapestm, 2000. ISBN: 963160618x

Marosán György: Stratégiai menedzsment. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2005. ISBN: 963-162-792-6

Ajánlott irodalom:

Agárdi Irma: Kereskedelmi marketing és menedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2025. ISBN: 9789636640828

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Karácsony Péter, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(4.) Tantárgy neve: Statisztika I.	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyak.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A magyar statisztika kialakulása, történetének rövid áttekintése. A hivatalos statisztika intézményrendszere. Alapfogalmak: a statisztika; a sokaság és az ismérvek; statisztikai sorok és táblák; mérés, mérési skálák, adatpontosság; a számított középértékek: az átlagok; viszonyszámok. A sokaság mennyiségi ismerv szerinti elemzése I.: gyakoriság, relatív gyakoriság; osztályközök; grafikus szemléltető ábrák; értékösszeg, relatív értékösszeg; kumulálás; helyzetmutatók. A sokaság mennyiségi ismerv szerinti elemzése II.: szóródási mutatók (terjedelem, átlagos eltérés, szórás, relatív szórás, átlagos különbség). A sokaság mennyiségi ismerv szerinti elemzése III.: alakmutatók; koncentráció; további grafikus ábrák. Időbeli ismerv szerinti egyszerű elemzések. A sokaság több ismerv szerinti elemzése: egyszerű táblák elemzése; csoportosító táblák elemzése; kombinációs táblák elemzése. Összetett intenzitási viszonyszámok összehasonlítása: különbségfelbontás; hányadosfelbontás. Indexszámítás: két, ill. több időszak összehasonlítása; területi összehasonlítás; néhány fontos gyakorlati indexszám.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.</p> <p>b) Képességek</p> <p>A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai</p>	

észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel.

c) Attitűd

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

d) Autonómia és felelősség

Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott matematikai, gondolkodási kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Nagy Viktor: Statisztika I. ÓE-KGK, Budapest, 2017. ISBN: 978-963-449-056-2

Agresti, A., & Finlay, B.: Statistical Methods for the Social Sciences (5th ed.). Pearson, 2017.

Triola, M. F.: Elementary Statistics (13th ed.). Pearson, 2018.

Ajánlott irodalom:

Hunyadi László – Vita László: Statisztika I. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 9789634542216 MeRSZ.hu

Freedman – Pisani – Purves: Statisztika. Typotex, Budapest, 2025. ISBN: 978-963-9548-63-3

Hunyadi László – Mundruczó György – Vita László: Statisztika, Aula Kiadó, Budapest, 2000. ISBN: 9639215562

Csipkés Margit: Statisztikai példatár megoldással. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2024. ISBN: 9789636151485

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Nagy Viktor, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(5.) Tantárgy neve: Statisztika II.	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyak.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Statisztika I.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Mintavételi eljárások. Statisztikai becslések: becslőfüggvényekkel szemben támasztott követelmények. Intervallumbecslés, konfidenciaintervallum rétegzett becslés esetén, minta elemszámának meghatározása. Hipotézisvizsgálat I: elkövethető hibák, egymintás próbák (várható értékre, sokasági szórásra, arányszámra) Hipotézisvizsgálat II: kétmintás próbák (két sokaság várható értékének különbségére, két sokasági arányra, két sokasági szórás egyezőségére). Hipotézisvizsgálat III: illeszkedésvizsgálat, függetlenségvizsgálat, varianciaanalízis. Kétváltozós korreláció- és regressziószámítás. Többváltozós korreláció- és regressziószámítás. Idősorok összetevőinek vizsgálata: additív és multiplikatív komponensek, trendszámítás, szezonális, korrekciós tényezők, véletlen tag, előrejelzések.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek és összefüggéseinek ismeretével. Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.</p> <p>b) Képességek</p> <p>A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg. Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel.</p> <p>c) Attitűd</p>	

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

d) Autonómia és felelősség

Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott matematikai, gondolkodási kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Hunyadi László – Vita László: Statisztika II. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978 963 454 222 3 MeRSZ.hu

Korpás Attiláné (szerk.): Általános statisztika II. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Budapest, 2011. ISBN: 9789631927818

J. M. Wooldridge: Introductory Econometrics: A Modern Approach (7th ed.). Cengage Learning, 2020.

Ajánlott irodalom:

Freedman – Pisani – Purves: Statisztika. Typotex, Budapest, 2005. ISBN: 978-963-9548-63-3

Hunyadi László – Mundruczó György – Vita László: Statisztika, Aula Kiadó, Budapest, 2000. ISBN: 963-9215-56-2

Csipkés Margit: Statisztikai példatár megoldással. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2024. ISBN: 978-963-615-148-5 (pdf)

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Nagy Viktor, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(6.) Tantárgy neve: Közgazdaságtan I.	kreditszáma: 5
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 3 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 15 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Szükséglet fogalma, szükségletek hierarchiája. A szükségletek végtelenségének bírálatai. A szűkösség, mint gazdálkodásra kényszerítő erő. Szabad javak, gazdasági javak. Komparatív előnyök elve, mint válasz a szűkösségre. Termelési tényezők: munka, természeti tényezők, tőke, vállalkozó és információ. Megújuló és nem megújuló természeti erőforrások. Termelési lehetőségek határa, értelmezése, elmozdulások. A gazdaság szereplői és piaci kapcsolatai, körforgás modell. A közgazdaságtan alapkérdései és megválaszolása, koordinációs mechanizmusok. Racionális döntés és a racionális döntés korlátai. Feláldozott haszon. Határelemzés módszere. Piaci alapfogalmak: kereslet, kínálat, egyensúly, egyensúlytalanság. Fogyasztói és termelői többlet, jólét, jóléti veszteség. A fogyasztói döntés tényezői: termékár, hasznosság, nominális és reáljövedelem. Kereslet-rugalmasság mutatói: ár rugalmasság, kereszt-ár rugalmasság, jövedelem-rugalmasság. A vállalat környezete, az érintettek elvárásai a vállalattal szemben. Gazdasági időtávok. Technikai és gazdasági hatékonyság. Rövid távú termelési függvény, határ-, és átlagtermék. Optimalizálás termelői oldalról, isoquantok, isocost egyenes, növekedési út, skáláhozadék. Költségek a termelés függvényében. Költségek elszámolhatóság szerint, profit-kategóriák. Piac típusok, alkalmazkodás, versenyszabályozás. Tényezőpiacok: munkapiac, tőkepiac, földpiac. Állami szerepvállalás a mikroökonómiában. Jövedelem újraelosztás, externáliák problémája, közjavak.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri és értő módon használja a közgazdaságtani elemzések fogalomrendszerét. Elsajátította a gazdasági szereplők döntéseit befolyásoló tényezőkre vonatkozó</p>	

tudnivalókat, illetve azokat az összefüggéseket, amelyek révén a döntésekből és a piaci folyamatokból kialakul a gazdasági esemény.

Ismeri azokat a kapcsolódási pontokat, amelyeken keresztül a piaci, és gazdaságpolitikai intézményrendszer képes befolyásolni a gazdasági eseményeket.

b) Képességek

Képes releváns gazdasági kérdések helyes beazonosítására, azok elemzésen és előrejelzésen alapuló, szakmailag elfogadható szintű megválaszolására. Átlátja a gazdasági összefüggéseket, képes a gazdasági folyamatok alakulása mögött meghúzódó tényezők azonosítására, valamint a gazdasági események és a gazdaságpolitikai beavatkozások várható hatásainak felmérésére. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat tesz, döntéseket hoz.

c) Attitűd

Fogékony új ismeretek befogadására. Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt. A megszerzett ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető jelenségek minél alaposabb s átfogóbb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására. Képes stratégiai gondolkodásra.

Értékeli a piaci adatokat, információkat.

d) Autonómia és felelősség

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a meghatározott feladatokat. Felelősséget vállal döntéseiért, tevékenységéért és magatartásáért. Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért. Biztonságosan old meg kreatív feladatokat.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott matematikai, gondolkodási, továbbá a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Elek Erzsébet-Tóth Gábor-Véghné Vörös Mária: Mikroökonómiai példatár. BMF, Budapest, 2006.

Hal R. Varian: Mikroökonómia középfolon. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2012, ISBN: 9789630591805

Kopányi Mihály (szerk.): Mikroökonómia. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2009, ISBN: 9789630585675

Paul A. Samuelson, William D. Nordhaus: Közgazdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2012, ISBN 9789630591607

Ajánlott irodalom:

Nagy Zsuzsanna - Hegedüs László Zsigmond (szerk.): Gyakorló feladatok: mikroökonómia. Nyíregyházi Egyetem, Nyíregyháza, 2024.

Tánczos Tamás: Mikroökonómia. EKKE Líceum Kiadó, Eger, 2024. ISBN: 9789634962786

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szekeres Valéria, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(7.) Tantárgy neve: Közgazdaságtan II.	kreditszáma: 5
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea, / 3 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 15 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Közgazdaságtan I.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Makroökonómiai alapfogalmak: kibocsátás, jövedelem, fogyasztás, megtakarítás, beruházás, amortizáció, bér, kormányzati vásárlás, adó, transzfer, árszínvonal. Makroökonómiai körforgás-modell, jövedelemáramlások folyótétel-számlákon. A makrogazdasági teljesítmény mérése, alapmutatók. Az árupiaci kereslet összetevői: fogyasztás, beruházás, kormányzati vásárlás, nettó export. Pénzpiac: pénzkereslet, pénzkínálat, egyensúlyi kamat. Az árupiaci kereslet az árszínvonal függvényében. A munkapiac: munkakereslet, munkakínálat, egyensúly, egyensúlytalanság. Az árupiaci kínálat az árszínvonal függvényében, makrogazdasági egyensúly. Munkanélküliség típusai, a munkanélküliség problémájának kezelése. Infláció. Állami szerepvállalás a makroökonómiában, növekedés. A nyitott gazdaságok makroökonómiája, devizapiac, nemzetközi fizetési mérleg, árfolyamrendszerek.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri és értő módon használja a közgazdaságtani elemzések fogalomrendszerét. Elsajátította a gazdasági szereplők döntéseit befolyásoló tényezőkre vonatkozó tudnivalókat, illetve azokat az összefüggéseket, amelyek révén a döntésekből és a piaci folyamatokból kialakul a gazdasági esemény. Ismeri azokat a kapcsolódási pontokat, amelyeken keresztül a piaci, és gazdaságpolitikai intézményrendszer képes befolyásolni a gazdasági eseményeket.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes releváns gazdasági kérdések helyes beazonosítására, azok elemzésen és előrejelzésen alapuló, szakmailag elfogadható szintű megválaszolására. Átlátja a gazdasági összefüggéseket, képes a gazdasági folyamatok alakulása mögött meghúzódó tényezők azonosítására.</p>	

<p>c) Attitűd: Fogékony új ismeretek befogadására. Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt. A megszerzett ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető jelenségek minél alaposabb s átfogóbb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására. Képes stratégiai gondolkodásra.</p> <p>d) Autonómia és felelősség Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a meghatározott feladatokat. Felelősséget vállal döntéseiért, tevékenységéért és magatartásáért. Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért. Biztonságosan old meg kreatív feladatokat.</p>
<p>A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:</p>
<p>A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott matematikai, gondolkodási, továbbá a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.</p>
<p>a 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:</p>
<p><i>Kötelező</i> irodalom: Véghné Vörös Mária-Derecskei Anita-Horváth István: Makroökonómia - Példatár 2010. Frederic S. Mishkin: Makroökonómia - Gazdaságpolitika és gyakorlat Alinea Kiadó, Budapest, 2020. ISBN: 9786155669408 N. Gregory Mankiw: A közgazdaságtan alapjai. Osiris Kiadó, Budapest, 2011. ISBN: 9789632762081 Paul A. Samuelson, William D. Nordhaus: Közgazdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789630591607</p> <p><i>Ajánlott</i> irodalom: Lőkös László: Makroökonómia. Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő, 2021. ISBN: 9789632699448 Nagy Zsuzsanna - Hegedüs László Zsigmond (szerk.): Gyakorló feladatok: makroökonómia. Nyíregyházi Egyetem, Nyíregyháza, 2024.</p>
<p>Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szekeres Valéria, egyetemi docens, PhD</p>
<p>Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):</p>

(8.) Tantárgy neve: Vállalkozásgazdaságtan	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea, / 2 lab. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A gazdasági vállalkozás célja és környezete. A vállalkozások makro- és mikrokörnyezetének változásai (hazai és nemzetközi tendenciák). Vállalkozási formák áttekintése. Egyéni és társas vállalkozások felépítése, működési jellemzők. Értékteremtő folyamatok az üzleti vállalkozásokban. Termék előállító és szolgáltató vállalkozások általános jellemzői. Profil, üzemi teljesítőképesség, átfutási idő, gyártási rendszerek. Szervezeti formák és alkalmazások. Az egyvonalas és többvonalas szervezet és irányítás főbb jellemzői. A vállalkozás piaci tevékenységei, marketing. Piaci stratégia. Az értékteremtő folyamatokban felhasznált erőforrások. Eszközök kihasználása és gazdaságossága. Az emberi erőforrás szükséglet tervezése, gazdálkodási és irányítási kérdések. Költségszámítási alapismeretek. Költségtervezés és kalkuláció. Gazdaságosság és mérése. Beruházások a vállalkozásban. Beruházások gazdaságossági vizsgálata. A termelésirányítás és a gazdaságosság. A vállalat vagyoni és pénzügyi helyzete, gazdálkodása. Logisztikai tevékenységek és a kontrolling.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.</p> <p>Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.</p>	

Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel.

Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.

Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis- és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel.

Ismeri a vállalkozások makro- és mikrokörnyezetének változásait (a hazai és nemzetközi tendenciákat).

Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközök használatával.

Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.

Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.

b) Képességek

Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel. Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.

c) Attitűd

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

d) Autonomia és felelősség

Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben képesítése szerinti gazdasági tevékenységet szervez, irányít és ellenőriz. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Szikora Péter: Vállalkozás gazdaságtan szöveggyűjtemény, Óbudai Egyetem, Budapest, 2017.

Francsovcics A. - Kadocsa Gy.: Vállalati gazdaságtan. Óbudai Egyetem, Budapest, 2014.

Francsovcics Anna, Kadocsa György, Lazányi Kornélia: Vállalkozás gazdaságtan gyakorlatok. Óbudai Egyetem, Budapest, 2014.

J.Sloman, K.Hinde, D.Garratt: Economics for Business, 6/E. 2013. ISBN 13: 9780273792468

Ajánlott irodalom:

Nábrádi András - Vida Viktória (szerk.): Vállalatgazdaságtani ismeretek. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2025. ISBN: 9789631230499

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szikora Péter Gábor, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(9.) Tantárgy neve: Környezetgazdaságtan	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A környezeti válság fogalma, okai, kialakulása. A fenntartható fejlődés eszméje, mint általános reakció. Erős, gyenge fenntarthatóság, ezek globális, regionális és lokális értelmezése. Az externáliák problémája, közjavak, természeti tőke szerepének átértékelése. Ökológiai közgazdaságtan, környezetgazdaságtan – a piacosítás dilemmája. Alternatív jóléti mutatók kialakításának szükségessége. A környezeti szabályozás alapkérdései, Pigou és Coase hatása a szabályozási filozófiákra. A környezeti szabályozás eszközei, illeszkedésük az aktuális környezeti politikához. A szennyezési jogok piaca, a gyakorlati alkalmazás lehetősége. A hazai szabályozási gyakorlat bemutatása. Kisregionális fenntarthatóság – a Local Agenda 21 program alkalmazhatósága. Környezeti jövőképek, a Technológiai Előrettekintési Program lehetséges forgatókönyvei.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a gazdálkodástudomány legalapvetőbb fogalmait, elméleteit, tényeit, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseit a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Rendelkezik a sikeres menedzseléséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel, beleértve a formális és informális szabályozási környezetet is. Rendelkezik a vállalkozás egyes folyamatainak tervezésében, szervezésében, lebonyolításában, döntés-előkészítési és operatív feladataiban való aktív részvételhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a fenntarthatóság (társadalmi, gazdasági és ökológiai) problematikáját. Ismeri és érti a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsét anyanyelvén és egy idegen nyelven is.</p> <p>b) Képességek_</p>	

Képes egyszerű gazdaságossági számítások, költségkalkulációk elvégzésre. Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.

c) Attitűd:

Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

d) Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Gazdag László: Környezet-gazdaságtan; Környezetgazdálkodás. Kossuth Kiadó, Budapest, 2018.

Kerekes Sándor: A környezetgazdaságtan alapjai. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 978 963 454 226 1

Szergényi István: Energia, civilizáció, szintézisigény. Typotex, Budapest, 2015. ISBN: 978963279 8585

Simai Mihály: A harmadik évezred nyitánya A zöld fejlődés esélyei és a globális kockázatok. Corvina, Budapest, 2016. ISBN: 978963363852

Meadows, Donella H. – Randers, Jorgen – Meadows, Dennis L.: A növekedés határai harminc év múltán. Kossuth, Budapest, 2005. ISBN: 9789630947084

Ajánlott irodalom:

Kerekes Sándor – Környezetgazdálkodás, Fenntartható fejlődés, DE AMTC AVK 2007.

Ercsey Ida - Szegedi Zoltán: Fenntartható fejlődés és innováció, Esettanulmányok, SZIE, 2017.

Kósi Kálmán – Valkó László: Környezetmenedzsment. Typotex Kiadó. Budapest, 2006. ISBN: 978-963-9664-07-4

Lengyel Imre – Rechnitzer János: Regionális gazdaságtan. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs, 2004. ISBN 963-9542-46-6

Szlávik János: Fenntartható környezet és erőforrás gazdálkodás. KJK-KERSZÖV Kiadó. Budapest, 2005. ISBN: 9789632247700

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Varga János, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(10.) Tantárgy neve: Pénzügyek alapjai	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A modern pénz teremtése. Bankrendszer, jegybanki szabályozás. Pénzügyi szektor, kereskedelmi bankok, passzív üzletágak. Aktív üzletágak – hitelezés, speciális finanszírozási formák. Indifferens üzletágak – pénzforgalom lebonyolítása, elektronikus banki szolgáltatások. Pénz időértékével kapcsolatos számítások, banküzemtan alapszámításai. Értékpapírok, váltóval kapcsolatos számítások. Kötvény és a kötvénnyel kapcsolatos számítások. Részvény és a részvénnel kapcsolatos számítások. Értékpapírpiacok – Tőzsde, tőzsdei ügylet fajták, kereskedési rendszerek, tőzsdeindexek. Államháztartási rendszer – fiskális politika. Központi kormányzati költségvetés bevételi és kiadás oldala. Államadósság és kezelése. Nemzetközi pénzügyi alapfogalmak, nemzetközi tőkeáramlás, nemzetközi pénzügyi intézmények és integrációs törekvések.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás</p> <p>Ismeri a gazdálkodástudomány legalapvetőbb fogalmait, elméleteit, tényeit, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseit a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Rendelkezik a sikeres menedzseléséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel, beleértve a formális és informális szabályozási környezetet is. Rendelkezik a vállalkozás egyes folyamatainak tervezésében, szervezésében, lebonyolításában, döntés-előkészítési és operatív feladataiban való aktív részvételhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a vállalkozás üzleti tervekészítési folyamatát és az üzleti terv fejezeteit. Ismeri a pályázati lehetőségeket felkutatásának és előkészítésének technikáit. Ismeri és érti a</p>	

gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsét anyanyelvén és egy idegen nyelven is.

b) Képességek

Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. Képes egyszerű gazdaságossági számítások, költségkalkulációk elvégzésre.

c) Attitűd

Fogékony új ismeretek befogadására. Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt. A megszerzett ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető jelenségek minél alaposabb s átfogóbb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására. Képes stratégiai gondolkodásra.

d) Autonómia és felelősség

Felelősséget vállal döntéseikért, tevékenységéért és magatartásáért. Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Csiszárík-Kocsir Ágnes: Pénzügyek alapjai, Digitális tananyag (KMOC)

Pappné Dr. Nagy Valéria: Pénzügyek alapjai - elméleti alapozó ÓE jegyzet, Budapest, 2011

Balogh László: Pénzügytan I. Egyetemi tankönyv, Saldo Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 963-621-794-7

Balogh László: Pénzügytan II. Saldo Kiadó, Budapest 2002.

Vigvári András: Pénzügy(rendszer)tan, Budapest, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2015, ISBN: 9789630585958

Ajánlott irodalom:

Tóth Tamás: Vállalati Pénzügyek. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2021. ISBN: 978 963 454 681 8

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Téglá Zsolt, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(11.) Tantárgy neve: Piackutatás és adatelemzés	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea, / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 4. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Piackutatás és marketingkutató alapfogalmak, a MIR szerepe és helye a döntéshozatalban. Adat és információ, az információkkal szemben támasztott követelmények. Piackutatás eljárásainak csoportosítása az adatok forrása szerint: primer és szekunder források, jellemzőik, típusaik. Piackutatás eljárásainak csoportosítása az adatok milyensége szerint: kvalitatív és kvantitatív adatok jellemzői. Megfigyelés, típusai, jellemzői. Kísérletek típusai, jellemzői. Kvalitatív megkérdezéssel eljárások típusai, jellemzői, a guide típusai, jellemzői, interjúkészítés szabályai. Kvantitatív megkérdezéssel eljárások típusai, jellemzői, a sztenderdizált kérdőív készítésének szabályai. Kérdéstípusok, mérési szintek, a kérdések statisztikai feldolgozásának szabályai. A kutatási jelentés felépítése.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a piackutatás és a marketingkutató alapfogalmait, eljárásait, azok csoportosítását. Ismeri a kvalitatív megkérdezéssel eljárások típusait, jellemzőit, az interjúkészítés szabályait. Tisztában van a kvantitatív megkérdezéssel eljárások típusaival, jellemzőivel, a sztenderdizált kérdőív készítésének szabályaival. Ismeri a különböző kérdéstípusokat, mérési szinteket, a kérdések statisztikai feldolgozásának szabályait, a kutatási jelentés felépítését.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Átlátja a piackutatás és marketingkutató alapkérdéseit. Képes az alapfogalmak, elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására. Átlátja az összefüggéseket. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat tesz, döntéseket hoz.</p> <p>c) Attitűd:</p>	

Fogékony új ismeretek befogadására. Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt. A megszerzett ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető jelenségek minél alaposabb s átfogóbb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására. Képes stratégiai gondolkodásra.

d) Autonómia és felelősség

Önállóan végez kutatási feladatokat. Felelősséget vállal döntéseiért, tevékenységéért és magatartásáért. Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért. Biztonságosan old meg kreatív feladatokat.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Piackutatás e-learning tananyag

Veres-Hoffmann-Kozák: Bevezetés a piackutatásba, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2016. 1-262. oldal ISBN: 9789630596756

Malhotra, N. K., & Dash, S.: Marketing Research: An Applied Orientation (8th ed.). Pearson, 2022.

Ajánlott irodalom:

Naresh K. Malhotra - Simon Judit: Marketingkutatás, Akadémiai Kiadó Zrt., Budapest, 2009. 832. o. ISBN: 9630586481

Kiss Marietta: Kvantitatív piackutatási módszerek alapjai [ekönyv]. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2022.

Szakály Zoltán - Kiss Marietta (szerk.): Kvalitatív piackutatási módszerek [ekönyv]. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2022.

Soós Mihály - Kiss Marietta (szerk.): A piackutatás legújabb módszerei. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2022.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Garai-Fodor Mónika, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(12.) Tantárgy neve: Vállalkozások pénzügyei	kreditszáma:4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 4. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : Pénzügyek alapjai	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Vállalkozások pénzügyi feltételei. A pénzügyi döntések főbb típusai és jellemzői. A pénzügyi döntések célrendszere. A menedzsment és a tulajdonosok érdekei. A vállalati vagyon. Saját tőke és elemei. Idegen tőke és elemei. Vállalatok finanszírozási döntései. Finanszírozási stratégia, finanszírozás alapelvei. Vállalatok belső és külső finanszírozása. A vállalati tőkeköltség értelmezése és számítása. A vállalatok beruházási döntései. A beruházások értékelése. Döntési problémák, döntési kritériumok. A beruházással kapcsolatos számítások. Statikus és dinamikus tőkebefektetési számítások és módszereik. Beruházással kapcsolatos kockázatok. Forgótőkével kapcsolatos döntések: készlet- és pénzgazdálkodás. Vállalatok likviditása. Vállalati pénzügyi teljesítmény értékelése.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.</p> <p>b. Képességek:</p> <p>Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Projektben, csoportos</p>	

feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.

c) Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

d) Autonómia és felelősség

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezetten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes: Vállalkozások pénzügyei, Elektronikus jegyzet, Óbudai Egyetem, Budapest,

Pappné Dr. Nagy Valéria – Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes: Vállalkozások pénzügyei példatár, Elektronikus jegyzet, Óbudai Egyetem, Budapest,

Csoma Róbert., Gyulai László, Nagy Gyula, Percze Szabolcs, Pócs Gábor, Rékasi Róbert, Tomsits Anikó, Urbanics Roxána: Vállalati pénzügyek feladatgyűjtemény, Saldo, 2016. ISBN: 9789636385071

Illés Ivánné: Vállalkozások pénzügyi alapjai, Saldo, 2009. ISBN 9789636383268

Gyulai László – Lauf László: Vállalkozásfinanszírozás alapjai, Saldo, 2013. ISBN 9789636384500

Ajánlott irodalom:

Brealey – Meyers: Modern Vállalati Pénzügyek 1.-2., McGraw Hill – Panem, 1992.

ISBN 9789635455287

Sándorné Új Éva: Pénzügyek mindenkinek, Variant-Media Kiadó, 2001. ISBN:

963006765X

Tóth Tamás: Vállalati Pénzügyek. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2021. ISBN: 978 963

454 681 8

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes,
egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(13.) Tantárgy neve: Üzleti kommunikációs tréning	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 4. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A kommunikáció szükséglete és szükségessége. A kommunikáció eszközei. Verbális és nem verbális kommunikáció, azok kapcsolata. Személyes tér és távolság jelentősége és szerepe. A hitelesség. Az önismeret és az emberismeret szerepe a kommunikáció folyamatában. „Johari” ablak, személyiségtípusok. Kommunikációs önismeret. Benyomáskeltés, szimpátia, empátia. A bizalom. Kommunikáció gazdasági környezetben. Szervezeti kultúra és kommunikáció. Formális és informális kommunikációs hálózatok. Kommunikáció és gazdasági hatékonyság összefüggése. Motiváció, manipuláció, bírálat és dicséret szerepe a munkahelyeken. Konfliktus, konfliktuskezelési technikák. Előadások és prezentációk tartása. Az értekezletek szerepe, típusai, levezetésének kommunikációs technikái. Karrier, érvényesülés. Önéletrajz, motivációs levél, önmenedzselési technikák.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás: Ismeri az üzleti kommunikáció alapfogalmait. Tisztában van a verbális és a nem verbális kommunikáció jelentőségével és sajátosságaival. Ismert az eladások és prezentációk tartásának kritériumait. Tisztában van az önéletrajz és a motivációs levél írásának szempontjaival és az önmenedzselési technikákkal.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel. A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.</p> <p>c) Attitűd:</p> <p>Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak</p>	

fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

c) Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák, továbbá a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Berke Szilárd. Üzleti kommunikáció. Kaposvár: Kaposvári Egyetem, 2014.

Borgulya Ágnes, Somogyvári Márta. Kommunikáció az üzleti világban. Budapest: Akadémiai Kiadó Budapest, 2011. ISBN 9789630585347

Forgács Attila. Fejezetek a kommunikáció szociálpszichológiájából. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2017.

Pintér Tamás. Az asszertivitás világa 1: Agresszió, alkalmazkodás, asszertivitás. Budapest, 2022.

Pintér Tamás. Az asszertivitás világa 2: Az asszertív kommunikáció és szemléletmód kézikönyve. Budapest, 2022.

Ajánlott irodalom:

Friedmann, Schulz von Thun. A kommunikáció zavarai és feloldásuk. Általános kommunikációpszichológia. Háttér Kiadó, Budapest, 2012.

Garai-Fodor Mónika; Szemere Tibor Pál (szerk.): Kommunikációs trendek hatásai a munkáltatói márkaépítés gyakorlatára. Vízkapu Kiadó Kft., Budapest, 2019. 146 p. ISBN: 9786158098526

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Balázs Zsuzsanna, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(14.) Tantárgy neve: Marketing alapjai	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 5. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Piacorientációs szakaszok, a marketing fogalmi rendszerezése. A marketing szerepe a vállalati gyakorlatban, a marketing-mix elemei. Marketing környezet elemei, a verseny fogalma és típusai. Fogyasztói piac jellemzői, a fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők. Szervezeti piac és beszerzési magatartás. A piacszegmentálás folyamata, módszerei. A termékválaszték alakítása, termékéletgörbe. Szolgáltatásmarketing. Árpolitika, árképzési módszerek, árstratégia típusai, ártaktika. Ellátási lánc felépítése és működtetése, csatorna típusok. Kiskereskedelmi formák típusai és jellemzői. Marketingkommunikáció folyamata, az integrált marketingkommunikáció tervezésének lépései, eszközei: ATL, BTL, OTL/TTL eszközök.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás: Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.</p> <p>b) Képességek: Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel.</p> <p>c) Attitűd: Elfogadja és elismeri az életpálya-tervezés fontosságát.</p> <p>d) Autonómia és felelősség:</p>	

<p>Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.</p>
<p>A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:</p>
<p>A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.</p>
<p>A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:</p>
<p>A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.</p>
<p>a 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):</p>
<p><i>Kötelező</i> irodalom: Saáry Réka: Marketing alapjai elektronikus tananyag, 2023. Kiss Mariann : Alapmarketing, Akadémia Kiadó, Budapest, 2014. ISBN: 9789630595704 Kiss Mariann: Alapmarketing példatár Akadémia Kiadó, Budapest, 2014. ISBN: 9789630595711 MARKETING: Fókuszban a termék. Typotex Kiadó, Budapest, 2017. ISBN: 978-963-2799-73-5 Philip Kotler – Kevin Lane Keller: Marketing menedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2012. ISBN: 9789630592512</p>
<p><i>Ajánlott</i> irodalom: Philip Kotler, Hermawan Kartajaya, Iwan Setiawan: Marketing 5.0, John Wiley and Sons Inc., 2021. Marketing& Menedzsment folyóirat tanulmányai</p>
<p>Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Saáry Réka, adjunktus, PhD</p>
<p>Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):</p>

(15.) Tantárgy neve: Számvitel alapjai	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 5. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A hazai és a nemzetközi számvitel. Számviteli alapelvek. Számviteli politika. A számvitel és a számviteli információs rendszer. A számviteli szolgáltatás (könyvviteli szolgáltatás, könyvvizsgálat). Beszámolási és könyvvezetési kötelezettség. Beszámolók fajtái (Éves beszámoló, Egyszerűsített éves beszámoló, Konszolidált éves beszámoló) jellemzői, részei (Mérleg, Eredménykimutatás, Kiegészítő melléklet, Üzleti jelentés). Könyvvezetés fajtái (számviteli tv. szerinti egyszeres és kettős könyvvitel, továbbá egyéb törvények szerinti nyilvántartási kötelezettségek lényege), jellemzői. A gazdasági események mérlegre gyakorolt hatása. Értékelési módszerek, eljárások (bekerülési érték, értékcsökkenés, értékvesztés, értékhelyesbítés, valós értéken történő értékelés, külföldi pénzürtékre szóló tételek értékelése, eszközcsökkenés értékelésének módszerei - FIFO, átlag -, mérlegbe állítható érték meghatározása). Mérleg és Eredménykimutatás összeállítása és a köztük lévő összefüggések megismerése.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait. Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó más (műszaki, jogi, környezetvédelmi, minőségbiztosítási stb.) szakterületek alapjait.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és</p>	

elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel. A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.

c) Attitűd:

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

d) Autonómia és felelősség:

Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben képesítése szerinti gazdasági tevékenységet szervez, irányít és ellenőriz. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

2000. évi C. törvény a számvitelről

Sztanó Imre: A számvitel alapjai. Perfekt Kiadó, Budapest, 2015. ISBN 9789633948217

Gombaszögi Ildikó: Bevezetés a számvitelbe, Óbudai Egyetem, Budapest, elektronikus jegyzet, 2016.

Kovácsné Bukucs Erzsébet: Példatár a számvitel alapjaihoz, Óbudai Egyetem, Budapest, elektronikus jegyzet, 2016.

Siklósi Ágnes, Simon Szilvia, Veress Attila: Számvitel alapjai példatár, Perfekt, Budapest, 2018.

Siklósi Ágnes, Veress Attila: Gazdasági események kontírozása A-tól Z-ig, Perfekt, Budapest, 2020.

Ajánlott irodalom:

M. Walther: NEW Managerial Accounting Solutions Manual, 2015. ISBN: 781500684228

Alex Byrne: Practical Accounts & Bookkeeping in easy steps, 2016. ISBN: 978-1-84078-7382

Balázsiné Farkas Katalin – Frányó Zsófia – Kardos Barbara – Siklósi Ágnes – Simon Szilvia – Sisa Krisztina – Szíjártó Boglárka – Török Martina Zsófia – Veress Attila: A számvitel alapjai példatár. SALDO Kiadó, Budapest, 2020. 236 p.

Szabóné Bohus Márta: Feladatgyűjtemény - számvitel alapjai. Gál Ferenc Egyetem Gazdasági Kar, Békéscsaba, 2022.

Vajna,Istvánné Tangl Anita - Vörös, Gyula: Számvitel alapjai. Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Gödöllő, 2021.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Dobos Piroska, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(16.) Tantárgy neve: Tanulásmódszertani megoldások a XXI. században	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A felsőoktatási tanulmányok tanulási stratégiaváltási igénye, az önszabályozó tanulás kialakítása. Tanulási stílus felmérése. A tanulási környezet kialakítása. Tanulást ösztönző tényezők, tanulási kapacitások önértékelése kérdőíves eljárásokkal (Komplex tanulásdiagnosztikai felmérés és önértékelés.). Tanulási stratégiák (a tanulásra történő ráhangolódás technikái, konkrét tanulási módszerek megismerése, tanulás közbeni - pihenést elősegítő módszerek). Jegyzetelési technikák. Nagyobb terjedelmű tananyagok önálló feldolgozási technikái. Tanulási refleksiók. Tanulási nehézségek feltárása. Gondolattérkép készítés digitális eszközökkel. Gyorsolvasás, villámolvasás. Tanulási időmenedzsment módszerei, online technikák megismerése. Kooperatív online tanulási technikák (eLearning és mLearning stratégiák a tanulásban). Komplex tanulási stratégiák a sikeres tanulmányokhoz. A gyakorlatokra, projekt munkákra, vizsgákra történő felkészülés tanulási technikái.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudása:</p> <p>Ismeri a szakterület műveléséhez szükséges általános és specifikus matematikai, természet- és társadalomtudományi elveket, szabályokat, összefüggéseket, eljárásokat. Ismeri a specializációjához kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert a szakképzés nézőpontjából. Rendelkezik a tanulóközpontú tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.</p> <p>b) Képességek:</p>	

Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Képes alkalmazni a szakterület tanulási, ismeretszerzési és adatgyűjtési módszereit. Képes a szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmának feldolgozására magyar és idegen nyelven, és annak mérnöki feladatokra való felhasználására. Képes arra, hogy szakterületének megfelelően, szakmailag adekvát módon, szóban és írásban kommunikáljon anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven. Képes rutin szakmai problémák azonosítására, azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és (standard műveletek gyakorlati alkalmazásával) megoldására.

c) Attitű:

A megszerzett ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető jelenségek minél alaposabb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására. Törekszik arra, hogy feladatainak megoldása, vezetési döntései az irányított munkatársak véleményének megismerésével, lehetőleg együttműködésben valósuljon meg. Szakmai műveltségét nem tekinti állandónak, kész a folyamatos szaktudományi (szakmódszertani és neveléstudományi) megújulásra.

d) Autonómia és felelősség:

Önállóan képes szakterületén átfogó, megalapozó szakmai kérdések értelmezésére. Felelősséget vállal szakmai döntéseiért, az általa, valamint irányítása alatt végzett munkafolyamatokért. Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióna képes. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Dinyáné Szabó Mariann: Tanulásmódszertan. Semmelweis Egyetem, Budapest, 2014. (TÁMOP-4.1.2 A1 és a TÁMOP-4.1.2 A2 könyvei), http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011_0015_tanulasmodszertan/scorm_start.html

Domján László: A hatékony tanulás mesterfogásai. Agykontroll Kft., Budapest, 2012. ISBN 97896374911047

Lantos Mihály: Villámolvasás a gyakorlatban – Tanulj meg tanulni. Bioenergetic Kft., 2015. ISBN 9789639652101

Makó Ferenc: Tanulásmódszertan. Óbudai Egyetem, Budapest, 2015. TÁMOP-4.1.2 B2 Pályázat könyvei, http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002_tanulasmodszertan/adatok.html

Nahalka István (szerk.): Hatékony Tanulás. Bölcsész Konzorcium HEFOP Iroda, Budapest, 2006. ISBN 9639704636ö, ISBN 9639724041

Ajánlott irodalom:

Dryden, G., Vos, J. : The learning revolution. A tanulás forradalma I-II. Bagolyvár, Budapest, 2004. ISBN 963 9447 51 X., ISBN 963 9447 52 8

Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan: Tanácsok, módszerek, gyakorlatok a tanulási képesség fejlesztéséhez. Metódus-Tan, Budapest, 2004. ISBN 963-216-623-X

Rétallérné Görbe Éva: Tanulás felsőfokon – Tanulásmódszertan. AVF, Kísérleti jegyzet, Budapest, 2009.

Fodor Richárd – Gombocz Orsolya – Horváth Mariann – Kaposi József – Kormos József – Szőke-Milinte Enikő: Mentori tudástár 6.: Tanulásmódszertan. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest, 2023. ISBN: 9789633084748

Korpics Márta – Méhes Tamás – Domokos Klaudia (szerk.): Módszertani kézikönyv a Kreatív Tanuláshoz. Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest, 2023. 288 p. ISBN: 9786156598882 ISBN: 9786156598899 ISBN: 9786156598905

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Molnár György, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(17.) Tantárgy neve: Tutori rendszer kiépítése	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 4 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A hallgatói mentor felelőssége, a mentoráltak adatkezelése. A kortárs-mentori szerepek sajátosságai. A szerepellátáshoz kapcsolódó mentori feladatok. A kortárs mentoráltak megismerése, a velük történő kommunikáció sajátosságai. Kapcsolati készségek fejlesztése. A mentorált előzetes ismereteinek, szaktárgyi készségeinek, továbbá személyes jellemzőinek feltárása. A mentorált tantárgyspecifikus támogatása (mentorálás és tutorálás). A mentorálási problémák azonosítása. A sikeres tanulási előrehaladás személyes mentor-támogatási igénye. A mentori támogatás megtervezése. A mentori támogatás módszerei. A mentorált motiválása. Peer learning stratégiák és technikák. Diagnosztikus-, formáló-segítő-, fejlesztő értékelés-, szenzitív visszajelzés/értékelés a tutori munkában. Kortárs mentori/ tutori esetanyagok feldolgozása, elemzése, értékelése. A mentori/ tutori munka eredményei, a mentorált/ tutorált holisztikus értékelése.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a szakterület ismeret- és tevékenységrendszerének alapvető tényeit, határait, korlátait. Ismeri a szakterület tanulási, ismeretszerzési, adatgyűjtési módszereit, azok etikai korlátait és problémamegoldó technikáit. Rendelkezik a kortársi tutori/mentori (szakoktatói) tevékenységhez szükséges speciális elméleti és módszertani alapokkal és gyakorlati ismeretekkel.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes az IKT eszközök használatára. Képes alkalmazni a szakterület tanulási, ismeretszerzési és adatgyűjtési módszereit. Képes a szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmának feldolgozására magyar és idegen nyelven. Képes rutin szakmai problémák azonosítására, azok megoldásához szükséges</p>	

elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és (standard műveletek gyakorlati alkalmazásával) megoldására.

c) Attitűd:

A megszerzett ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető jelenségek minél alaposabb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására. Megosztja tapasztalatait munkatársaival.

d) Autonómia és felelősség:

Önállóan képes szakterületén átfogó, megalapozó szakmai kérdések értelmezésére. A műszaki szakterületen képezésének megfelelően önirányító és irányító. Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, digitális, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Perjés István–Héjja Nagy Katalin: Tanulástámogatás a felsőoktatásban. Online mentorálási kézikönyv, 2018. ISBN 978-615-5297-77-9 ISBN 978-615-5297-78-6 [online],

https://www.eltereader.hu/media/2018/02/PerjesMentoralasiKezikonyv_READER1.pdf

Holik Ildikó – Sanda István Dániel: Kommunikáció leendő mérnököknek. Óbudai Egyetem, Budapest, 2017. ISBN: 9789634490555

Makó Ferenc: A mentorálás módszerei a szakmai tanárképzésben. Typotop Kiadó, Budapest, 2016. Szakmai pedagógusképzés sorozat, ISSN: 2598-7123, https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002_mentoralas_modszertana/tananyag/JEGYZET-13-2.4._A_mentoralas_modszerei_.html

Ajánlott irodalom:

Sanda István Dániel: Szociális készségfejlesztés leendő mérnököknek. Óbudai Egyetem, Budapest, 2019. ISBN: 9789634490951

Derényi András-Kovács Zsuzsa-Magócs Éva- Sediviné Balassa Ildikó: A tanulási eredményekre irányuló értékelési módszerek és eszközök az oktatásban (Esetgyűjtemény), Oktatási Hivatal, Budapest, 2023. ISBN 978-963-436-493-1 (pdf)

Duráczy Bálint, László Noémi Henriett, Palkovits Nóra: Amit nemzetközi mentorként tudnod kell. Kézikönyv, efop-3.4.2-vekop-15-2015-00001, Tempus Közalapítvány, Budapest, 2017. ISBN 978-615-5319-43-3

Fodor Richárd - Gombocz Orsolya - Horváth Mariann - Kaposi József - Kormos József - Polákovits Nándor - Szőke-Milinte Enikő: Mentori tudástár 1. Pályaorientáció. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest, 2023. ISBN: 9789633084687

Fodor Richárd - Gombocz Orsolya - Horváth Mariann - Kaposi József - Kormos József - Polákovits Nándor - Szőke-Milinte Enikő: Mentori tudástár 2. A mentori tevékenységek. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest, 2023. ISBN: 9789633084694

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Makó Ferenc, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(18.) Tantárgy neve: Tutori rendszer alkalmazása	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 8 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Tutori rendszer alkalmazása	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Egy kortárs hallgató mentori/ tutori támogatása a félév során. A kortárs mentor/ tutor felelőssége, feladatai. A tutorált/ mentorált megismerése, A tutorálási/ mentortámogatási problémák azonosítása, támogatási célok konkrét megbeszélése a támogatott hallgatóval. Kommunikációs, interakciós és konfliktuskezelési technikák alkalmazása a tutori/ mentori munkában. A tutor/ mentor tevékenységének megtervezése (mentori vagy tutorálási terv kidolgozása) a támogatott kortárs hallgató sajátosságainak figyelembevételével. A tutorált motiválása, tanulási stílusának megismerése, önálló és kitartó tanulási képességének formálása, befolyásolási stratégiák alkalmazása a gyakorlatban. Jelenléti vagy online támogatás. Nyomon követés, ellenőrzés, diagnosztikus-, formatív-, fejlesztő értékelés. Reflektív értékelési technikák alkalmazása. A tutori/ mentori tevékenység lezárása, a támogatási eredmények összegzése, dokumentálása.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a szakterület legfontosabb elméleteit, összefüggéseit és ezek terminológiáját. Ismeri a szakterület tanulási, ismeretszerzési, adatgyűjtési módszereit, azok etikai korlátait és problémamegoldó technikáit. Ismeri a kortárs hallgatói tutori/mentori munka módszereit, technikáit. Felismeri a mentorált szükségleteit, még akkor is, ha a mentorált nem tudta megfogalmazni azokat.</p>	
<p>b) Képességek:</p> <p>Képes az IKT eszközök használatára. Képes arra, hogy szakterületének megfelelően, szakmailag adekvát módon, szóban és írásban kommunikáljon anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven. Aktívan képes meghallgatni</p>	

másokat. Képes olyan kérdéseket feltenni, amelyek segítik a másik képességeinek önfeltárását, személyes tulajdonságainak és aspirációinak a leírását. Bizalomteljes légkör teremtésére képes, amely támogatja a tanulási/elsajátítási/ felzárkóztatási folyamatot. Figyelembe veszi a mentorált bizalmas közléseit; Képes segíti a tapasztalatlanabb hallgatótársát a kisebb hibák kiküszöbölésében és a nagyobb hibák megelőzésében.

c) Attitűd

Törekszik arra, hogy feladatainak megoldása, vezetési döntései az irányított munkatársak véleményének megismerésével, lehetőleg együttműködésben valósuljon meg. Megosztja tapasztalatait munkatársaival. A mentori kapcsolatban következetes, hatékony és eredményes szakmai hatást fejt ki. Saját személyes korlátait is figyelembe veszi, amikor megoldást javasol a mentorált személynek. A kortárs mentorként szívesen segít másoknak.

d) Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal szakmai döntéseiért, az általa, valamint irányítása alatt végzett munkafolyamatokért. Figyel beosztottjai szakmai fejlődésének előmozdítására, ilyen irányú törekvéseik kezelésére és segítésére. Értékeli a beosztottak munkavégzésének hatékonyságát, eredményességét és biztonságosságát. Azonosul a szerepeivel, rugalmasan váltja a szerepeit (mentor, tutor, tanácsadó, tréner, értékelő). Hisz a mentorálás pozitív hatásában, főként a szakmai identifikáció területén.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, digitális, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Kállai Gabriella: Az ifjúsági mentorálás. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 2015. ISBN 978-963-682-987-2

Perjés István-Héjja Nagy Katalin: Tanulástámogatás a felsőoktatásban (online mentorálási kézikönyv) EKTF, Eger, 2015. ISBN 978-615-5297-78-6 [online]

Ajánlott irodalom:

Aronson, E.: A társas lény. Közgazdasági Kiadó, Budapest, 1992.

Bencéné Fekete Andrea – Schlichter Takács Anett (szerk.): Módszertani eszköztár a felsőoktatásban tanító oktatók számára. MATE PRESS, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Gödöllő, 2022., ISBN 978-963-623-017-3 (pdf)

Holik Ildikó Katalin – Sanda István Dániel: Tanári kommunikáció. Typotop Kiadó, Budapest, 2016. ISBN: 9786158049320

Nagy Tamás: A mentor szerepe a tehetséggondozásban. In: Dávid Mária–Gefferth Éva–Nagy Tamás–Tamás Márta (szerk.): Mentorálás a tehetséggondozásban. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest, 2014.

Fodor Richárd – Gombocz Orsolya – Horváth Mariann – Kaposi József – Kormos József – Polákovits Nándor – Szőke-Milinte Enikő: Mentori tudástár 3. Mentorálási helyzetgyakorlatok. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest, 2023. ISBN: 9789633084700

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Makó Ferenc, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(19.) Tantárgy neve: Projektmenedzsment	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 5. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A projektek szerepe a vállalkozások működésében. A projekt fogalmának értelmezése, a projekt sajátosságainak vizsgálata, különbségek a projektek és a rendszeresen végzett tevékenységek között. A projekt főbb érintettjei és a projektsiker ismérvei. A projektek menedzselésével kapcsolatban felmerült problémátípusok ismertetése. A projektmenedzsment mellett jellemzésre kerül a projektportfólió menedzsment és a programmenedzsment is. A projekt életciklusának szakaszai és az egyes szakaszok jellemzői. A projekttervezés legalapvetőbb módszerei, az egyszerű menedzsment technikáktól az összetettebb rendszerszemléletű módszerekig. A hálótervezés folyamata, a GANTT diagram értelmezése. A projekt kockázatainak elemzése és a lehetséges válaszstratégiák kidolgozása. Az agilis projektmenedzsment jellemzése. A projektekkel kapcsolatos zárási feladatok.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó más (műszaki, jogi, környezetvédelmi, minőségbiztosítási stb.) szakterületek alapjait. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait. Birtokában van a</p>	

gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.

b) Képességek:

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.

c) Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Varga, J. : A projektmenedzsment alapjai és módszerei. Egyetemi jegyzet. ÓE-KGK. Budapest, 2015.

Verzuh, E. : Projektmenedzsment. HVG Kiadó. Budapest, 2006. ISBN: 963 7525 77

Gareis, R.: Projekt? Örömmel. HVG Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 978-963-9686-15-1

Szalay, I.: A projektmenedzsment gyökereiről. Híradástechnika, 2011. LXVI. évf. 2011/1. Budapest

Fodor, A.: A coaching szerepe a projektekben. Magyar Coachszemle. 2012/2.

Ajánlott irodalom:

Hobbs, P. : Projektmenedzsment. Scolar Kiadó. Budapest, 2011. ISBN 978-963-244-244-0

Görög, M.: Projektvezetés a szervezetekben. Panem Könyvkiadó. Budapest, 2013. ISBN: 9786155186172

PMI: Projektmenedzsment Útmutató (PMBOK Guide). Akadémiai Kiadó. Budapest, 2013. ISBN: 9789634543510

Papp, O.: Projektmenedzsment a gyakorlatban. LSI Omak Alapítvány. Budapest, 2005. ISBN 963-86826-5-5

Zéman Zoltán - Daróczy Miklós (szerk.): A projektmenedzsment alapjai I. Kodolányi János Egyetem, Székesfehérvár, 2024.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Varga János, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(20.) Tantárgy neve: HR menedzsment és vezetési technikák	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 7. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Az informatikai, technológiai és társadalmi fejlődés következtében felértékelődött a humán erőforrás szerepe a vállalatoknál, gazdaságban. A gazdasági szerkezet nagymértékű átalakuláson esett át. Napjaink társadalma a posztindusztriális társadalom, gazdasága a tudásalapú gazdaság, az átalakulást hozó erőforrás az információ, a számítógépek, adatátviteli berendezések, a stratégiai erőforrás mégis a tudás, a jellemző technológia pedig az intellektuális technológia. A szervezetek sikereinek alapja a szervezet intellektuális tőkéjének hatékony felhasználása és fejlesztése. A tantárgy keretében a makro- és mikrogazdasági környezet kontextusában az emberi erőforrás menedzsment funkcionális elemeinek, témaköreinek elemzése, összefüggés rendszerük feltárása, valamint egyéb vállalati funkcionális egységekkel való kapcsolata, kölcsönhatásának vizsgálata történik.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel. Ismeretekkel rendelkezik az erőforrás-gazdálkodás új irányairól.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel. Képes a gyakorlati tudás,</p>	

tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.

c) Attitűd:

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Elfogadja és elismeri az életpálya-tervezés fontosságát.

d) Autonómia és felelősség:

Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.

Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói, továbbá a személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Szeghegyi, Á.: Emberi erőforrás menedzsment: Elektronikus jegyzet. Óbudai Egyetem, Budapest, 2011.

Borgulya Istvánné, Dobay Péter, Farkas Ferenc, Karoliny Mártonné, László Gyula, Mohácsi Gabriella, Poór József: Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv. CompLex Kiadó Jogi és Tartalomszolgáltató Kft, Budapest, 2009. ISBN 978-963-224-724-3

Gyökér Irén: Emberi erőforrás menedzsment. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000. ISBN 963-16-3042-0

Bakacsi Gyula, Bokor Attila, Császár Csaba, Gelei András, Kováts Klaudia, Takács Sándor: Stratégiai emberi erőforrás menedzsment. KJK KERSZÖV Jogi és Üzleti kiadó, Budapest 2000. ISBN 963-224-465-6

Zoltayné Paprika Zita: Döntésmélet. Alinea Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 963-86651-2-2

Ajánlott irodalom:

Szár az Edit: Humánmenedzsment. Kecskeméti Főiskola Gép ipari és Automatizálási Műszaki Főiskolai Kar, Kecskemét, 2004.

MASLOW, A. S.: A lét pszichológiája felé. Ursus Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 963-212-707-2

Price, A.: Humán erőforrás menedzsment, Cengage, 2015. ISBN 978-1408032244

Daniel Pink: Motiváció 3.0, Ösztönzés másképp, HVG könyvek, 2010. ISBN 9789633040201

Dajnoki Krisztina - Kun, András István (szerk.): Stratégiai emberi erőforrás menedzsment. Campus Kiadó, Debrecen, 2020. ISBN: 9789639822764

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. dr. Karácsony Péter, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

Társadalomtudományi ismeretek

(21.) Tantárgy neve: Szociológia	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy a legfontosabb magyarországi és nemzetközi társadalmi problémák főbb adatainak és folyamatainak, tendenciáinak bemutatását szeretné megvalósítani az okok és a törvényszerűségeket objektív, szakszerű elemzésével. Az Európában általánosnak tekinthető, akut és tipikus probléma köröket tárgyalja. Elsőként a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó feszültségek és a szegénység alapvető okainak és típusainak bemutatására kerül sor, majd a népesedési, demográfiai tendenciák és problémák elemzése következik. Ez után az etnikai és vallási kisebbségek és a többség viszonyának, majd az európai migrációs válságnak és az erősödő nemzetközi konfliktusoknak és a muzulmán terrorizmusnak a bemutatása következik. A stúdium fókuszában a modernizáció és a globalizáció folyamatában bekövetkező nehézségek és konfliktusok értelmezése áll.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás: Rendelkezik a gazdaság- és társadalomtudományok alapvető szókincsével, ismeri azok terminusait</p> <p>b) Képességek: Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.</p> <p>c) Attitűd: Törekszik az egész életén át történő tanulásra.</p> <p>d) Autonómia és felelősség: Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal.</p>	

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott személyes és társas kapcsolati kompetenciák, továbbá a kulturális tudatosság fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Osiris, Budapest, 2006. ISBN 9789633898482

Giddens, Anthony: Szociológia. Osiris, Budapest, 2008. ISBN 9789633899847

Valuch Tibor: A jelenkori magyar társadalom. Osiris, Budapest, 2015.

Angelusz Róbert (szerk.): A társadalmi rétegződés komponensei. Új Mandátum, Budapest, 2004. ISBN 2399978577736

Kolosi Tamás: Tagolt társadalom. Gondolat, Budapest, 1987. ISBN 963-281-783-4

Ajánlott irodalom:

Durkheim, Émile: A társadalmi munkamegosztásról. Budapest, 2001. ISBN: 9633891086

Kiss Z. L.: Bevezetés a szociológiába. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019.

Mészáros Attila - Ládonyi, Zsuzsanna (szerk.): A változó oktatási környezet kihívásainak szociológiai aspektusai. MTA VEAB Szociológiai Munkabizottság, Veszprém, 2022. ISBN: 9789637385971

Pusztai Gabriella (szerk.): Nevelésszociológia. Elméletek és kontextusok. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2020.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Huszti Zsolt, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(22.) Tantárgy neve: Államigazgatási és gazdasági jogi ismeretek	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 7. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>Az állam –és jogtudomány rendszere, a jogrendszer tagozódása. Jogalkalmazás. Jogviszony, jogi tények, jogszabály. Jogérvényesülés. Jogtétel, jogszabály, közzététel. Jogi normák fajtái. Jogi norma érvényessége, kötelező ereje. Jogi norma (teljes magatartási szabály). Jogforrási rendszer sajátosságai. Jogképződés. Jogalkotás-jogforrás. A jog fogalma. Államszerkezet, államszervezet, az állam sajátosságai. Az állam és a társadalmi-gazdasági környezet kapcsolata. Állami szervek rendszere. Az állam rendeltetése. A modern állam kialakulása. Magyarország Alaptörvénye. Jogalkotási törvény. A polgári jog a magyar jogban, a gazdasági társaságok joga, cégjogi alapok. A magyar büntetőjog alapjai. Munkajogi alapok. Közigazgatási eljárás alapjai. Magyarország helyi önkormányzati rendszere. Családjog, alternatív vitarendezési módszerek, mediáció.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeretekkel rendelkezi az állam- és jogtudomány rendszeréről, a jogrendszer tagozódásáról, a jogalkalmazásról, a jogi tényekről, jogszabályokról, jogi normákról. Ismeri az államigazgatási alapfogalmakat. Ismeri a munkajogi alapokat. Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó más szakterületek alapjait.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes az államigazgatási és gazdasági jogi ismeretek alkalmazására. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.</p> <p>c) Attitűd:</p> <p>Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és</p>	

megértésére. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

d) Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói kompetenciák, továbbá a kulturális tudatosság fejlesztéséhez és az állampolgári ismeretek elsajátításához.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Patyi András, Varga Zs. András: Általános közigazgatási jog (az Alaptörvény rendszerében), Dialóg Campus Kiadó, 2012.

Magyarország Alaptörvénye; 2010. évi CXXX. törvény A jogalkotásról

Szilágyi Péter: Jogi Alaptan. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN: 9633896584

Tóth Mihály: Az Ószövetségtől a Pink Floydig (jogesetek), Dialóg Campus Kiadó, 2005. ISBN 9789637296147

Ajánlott irodalom:

Lapsánszky András: Közigazgatási jog - Fejezetek szakigazgatásaink köréből (I. kötet), Wolters Kluwer COMPLEX Kiadó, 2013. ISBN: 9789632953175

Szalai Erzsébet - Virágh Árpád - Kreis Brigitta - Herich György (szerk.): Jogi ismeretek alkalmazása: Gazdasági jog. Penta Unió Oktatási Centrum, Budapest, 2022. 512 p. ISBN: 9786155249877

Törő Emese: A vállalkozások jogi ismeretei. Debreceni Egyetem. Debrecen, 2019. ISBN: 978-963-490-127-3

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Mizser Csilla, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(23.) Tantárgy neve: Gazdaságtörténet	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 7. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A stúdium célja a modern világgazdaság kialakulási folyamatának bemutatása a főbb tendenciák, törvényszerűségek és szerkezeti jellemzők elemzésével. A 3 fő egymás után következő alapvető társadalmi-gazdasági rendszer (rurális társadalom, ipari társadalom és végül a gondoskodó állam) komplex szempontú (a gazdasági, társadalmi, politikai és kulturális alrendszerekre kiterjedő) bemutatása után a modern világgazdasági rendszer kialakulási időszaka, az ún. "hosszú 16. század" és az európai expanzió megindulása okainak és folyamatának bemutatása következik. Sor kerül a világgazdasági rendszer belső szerkezete (centrum, félperiféria és periféria), a világgazdasági válság jelenségek és konjunkturális ciklusok, valamint az Európai Unió kialakulásának és fejlődésének tárgyalására is. Ez utóbbi kérdéskör kiemelt figyelmet kap és jelentős arányban szerepel a tárgy tematikájában.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás: Rendelkezik a gazdaság- és társadalomtudományok, kiemelten a gazdaságtörténet szakmai szókincsével, ismeri a világ mérvadó elméleteit és képviselőinek munkásságát.</p> <p>b) Képességei: Képes együttműködni a különféle gazdasági és társadalmi diszciplínák képviselőivel.</p> <p>c) Attitűd: Törekszik az egész életen át való tanulásra a szakmai munkássága során.</p> <p>d) Autonómia és felelősség: Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal, és ilyenek kialakítására törekszik.</p>	

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:
A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.
a 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):
<p><i>Kötelező</i> irodalom:</p> <p>Berend T. Iván: Az Európai Unió története. Kossuth, Budapest, 2021. ISBN 9789635444533</p> <p>Diederiks H. A. (szerk.): Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. Osiris, Budapest, 1995. 193-333. ISBN: 9633791049</p> <p>Wallerstein, Immanuel: A modern világgazdasági rendszer kialakulása. Gondolat, Budapest., 1983. II. fej. 124-199. ISBN 963-281-265-4</p> <p><i>Ajánlott</i> irodalom:</p> <p>Ferguson, Niall: Civilizáció. A Nyugat és a többiek. Scolar, Budapest, 2023. 354-387. o. ISBN: 9789635095216</p> <p>Mokyr, Joel: A gazdaság gépezete (Technológiai kreativitás és gazdasági haladás). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004. ISBN 9631950751</p>
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Huszti Zsolt, adjunktus, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(24.) Tantárgy neve: Testnevelés I.	kreditszáma: 1
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 14 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): háromfokozatú értékelés	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): 1. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A testnevelés során a hallgatók adott sportág átlagos követelményei szerinti mozgáskultúrát végeznek el, valamint elsajátítják az adott sportág alapvető szabályait.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>A testnevelés minden kompetencia elsajátításához indirekt módon hozzájárul, javítva a hallgatók általános tanulási készségeit.</p>	
A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:	
A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott testnevelés és egészségfejlesztés területéhez.	
a 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):	
<p><i>Kötelező</i> irodalom:</p> <p>Maxin Imre: A testnevelés elmélete és módszertana, Dialóg Campus Kiadó, 2014, ISBN: 978 615 5376 24 5</p> <p>Rétsági Erzsébet: A testnevelés tantárgypedagógiája, Dialóg Campus Kiadó, 2004, ISBN: 963 9310 36 6</p> <p>Harsányi László: Edzéstudomány, Dialóg Campus Kiadó, 2016, ISBN: 978 615 5376 88 7</p> <p><i>Ajánlott</i> irodalom:</p> <p>Nagy Ágoston: A sportkulturális késés elmélete és a bevezetett intézkedések szerepe az egyetemi testnevelés és sportolás színterein = The role of the implementations and the theory of the sport cultural delay in the university</p>	

sports and physical education, Testnevelés Sport Tudomány / Physical Education, Sport, Science 6: 3-4 pp. 73-95. 23 p. (2023)

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Hiervarter Ákos, testnevelő tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(25.) Tantárgy neve: Testnevelés II.	kreditszáma: 1
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 14 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): háromfokozatú értékelés	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): 2. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Testnevelés I.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A testnevelés során a hallgatók adott sportág átlagos követelményei szerinti mozgáskultúrát végeznek el, valamint elsajátítják az adott sportág alapvető szabályait.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>A testnevelés minden kompetencia elsajátításához indirekt módon hozzájárul, javítva a hallgatók általános tanulási készségeit.</p>	
A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:	
A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott testnevelés és egészségfejlesztés területéhez.	
a 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):	
<p><i>Kötelező</i> irodalom:</p> <p>Maxin Imre: A testnevelés elmélete és módszertana, Dialóg Campus Kiadó, 2014, ISBN: 978 615 5376 24 5</p> <p>Rétsági Erzsébet: A testnevelés tantárgypedagógiája, Dialóg Campus Kiadó, 2004, ISBN: 963 9310 36 6</p> <p>Harsányi László: Edzéstudomány, Dialóg Campus Kiadó, 2016, ISBN: 978 615 5376 88 7</p> <p><i>Ajánlott</i> irodalom:</p> <p>Nagy Ágoston: A sportkulturális késés elmélete és a bevezetett intézkedések szerepe az egyetemi testnevelés és sportolás szinterein = The role of the implementations and the theory of the sport cultural delay in the university</p>	

sports and physical education, Testnevelés Sport Tudomány / Physical Education, Sport, Science 6: 3-4 pp. 73-95. 23 p. (2023)

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Hiervarter Ákos, testnevelő tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(26.) Tantárgy neve: Testnevelés III.	kreditszáma: 1
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 14 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): háromfokozatú értékelés	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Testnevelés II.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A testnevelés során a hallgatók adott sportág átlagos követelményei szerinti mozgáskultúrát végeznek el, valamint elsajátítják az adott sportág alapvető szabályait.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>A testnevelés minden kompetencia elsajátításához indirekt módon hozzájárul, javítva a hallgatók általános tanulási készségeit.</p>	
A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:	
A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott testnevelés és egészségfejlesztés területéhez.	
a 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):	
<p><i>Kötelező</i> irodalom:</p> <p>Maxin Imre: A testnevelés elmélete és módszertana, Dialóg Campus Kiadó, 2014, ISBN: 978 615 5376 24 5</p> <p>Rétsági Erzsébet: A testnevelés tantárgypedagógiája, Dialóg Campus Kiadó, 2004, ISBN: 963 9310 36 6</p> <p>Harsányi László: Edzéstudomány, Dialóg Campus Kiadó, 2016, ISBN: 978 615 5376 88 7</p>	
<p><i>Ajánlott</i> irodalom:</p> <p>Nagy Ágoston: A sportkulturális késés elmélete és a bevezetett intézkedések szerepe az egyetemi testnevelés és sportolás szinterein = The role of the</p>	

implementations and the theory of the sport cultural delay in the university sports and physical education, Testnevelés Sport Tudomány / Physical Education, Sport, Science 6: 3-4 pp. 73-95. 23 p. (2023)

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Hiervarter Ákos, testnevelő tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(27.) Tantárgy neve: Testnevelés IV.	kreditszáma: 1
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 14 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): háromfokozatú értékelés	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 4. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Testnevelés III.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A testnevelés során a hallgatók adott sportág átlagos követelményei szerinti mozgáskultúrát végeznek el, valamint elsajátítják az adott sportág alapvető szabályait.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>A testnevelés minden kompetencia elsajátításához indirekt módon hozzájárul, javítva a hallgatók általános tanulási készségeit.</p> <p>A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:</p> <p>A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott testnevelés és egészségfejlesztés.</p> <p>a 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):</p> <p><i>Kötelező</i> irodalom:</p> <p>Maxin Imre: A testnevelés elmélete és módszertana, Dialóg Campus Kiadó, 2014, ISBN: 978 615 5376 24 5</p> <p>Rétsági Erzsébet: A testnevelés tantárgypedagógiája, Dialóg Campus Kiadó, 2004, ISBN: 963 9310 36 6</p> <p>Harsányi László: Edzéstudomány, Dialóg Campus Kiadó, 2016, ISBN: 978 615 5376 88 7</p> <p><i>Ajánlott</i> irodalom:</p> <p>Nagy Ágoston: A sportkulturális késés elmélete és a bevezetett intézkedések szerepe az egyetemi testnevelés és sportolás szinterein = The role of the</p>	

implementations and the theory of the sport cultural delay in the university sports and physical education, Testnevelés Sport Tudomány / Physical Education, Sport, Science 6: 3-4 pp. 73-95. 23 p. (2023)

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Hiervarter Ákos, testnevelő tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

Szakmai törzsanyag

(28.) Tantárgy neve: Startup projektek gazdasági támogatása	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 1 lab. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 5 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 4. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tárgy célja, hogy közelebb hozza a startup vállalkozások világát a résztvevő hallgatóknak. A vállalkozói életciklus első fázisaival foglalkozik, így az ötlet felmerülésétől kezdve a piacra vezetésen át a kezdeti gyors növekedési stratégiákat taglalja. A vállalkozó ötletek értékelésén túl az üzleti koncepció kialakítását is tartalmazza. Széles körben definiálja a startup vállalkozásokat, bemutatja azok jellemzőit, sajátosságait és hangsúlyos figyelmet fordít azok finanszírozási kérdéseire. Ismerteti az ilyen cégekre jellemző emberi erőforrás sajátosságokat és kitér arra is, hogy mennyire speciális kulturális jellemzők figyelhetők meg egy ilyen vállalkozás vonatkozásában. A startup cégek világát úgy érthetjük meg jól, ha kitekintünk az üzleti környezetre is, így fontos megvizsgálni a startup cégeket körülvevő mikro - és makrogazdasági körülményeket is.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és</p>	

elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.

c) Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezetben belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Eric Ries: A startup módszer, HVG Könyvek, 2019. ISBN 9789633048429

Simon Sinek: Kezdd a miérttel, HVG Könyvek, 2009. ISBN 9789633047873

PMI: Projektmenedzsment útmutató. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 9789634543510

Kory Kogon, Suzette Blackmore, James Wood: Projektmenedzsment mindenkinek, Bagolyvár Kiadó, 2020. ISBN 9786155030833

E.R. Yescombe: Projektfinanszírozás alapjai, Panem, 2008. ISBN 9789635454808

Ajánlott irodalom:

Karsai Judit: S startupok állami finanszírozásának nemzetközi gyakorlata. *Külgazdaság*, 2021. 65 : 11-12 pp. 28-52.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(29.) Tantárgy neve: Válság- és változásmenedzsment	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 4. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A képzés során a hallgatók megismerik a vállalatoknál, vállalkozásoknál és egyéb szervezeti egységeknél időről időre szükséges változások irányítását, megvalósítását, szervezetek szükségszerű megújulását. A sikert eredményező folyamatok, módszerek megismerése és tudatosítása mellett a hallgatók megismerhetik a jövő kihívásait, melyek ismerete megkönnyítheti a változások, változtatások elfogadását, gyakorlati megvalósítását. A kurzus értelmezi a változás és változtatás közötti különbséget, értelmezi a válság fogalmát, típusait, főbb jellemzőit. Bemutatja a változásmenedzsment szereplőit és olyan modelleket is, amelyek segítségével sikerre vihetők a szervezetnél kezdeményezett változások vagy projektek. Ismertetésre kerülnek alapvető válságkezelési technikák is, illetve erőteljesen megjelennek a változásokat legjobban támogató szervezeti kultúra jellemzői is.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás: Ismeri a gazdálkodástudomány legalapvetőbb fogalmait, elméleteit, tényeit, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseit a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a gazdasági szervezetek felépítését és működését.</p> <p>b) Képességek: Eredményesen működik együtt a projektfeladatok és munkafeladatok megoldása során munkatársaival és vezetőivel.</p> <p>c) Attitűd: Kritikusan szemléli saját munkáját. Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, betartja a vonatkozó szakmai, jogi és etikai szabályokat, normákat. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére.</p>	

d) Autonómia és felelősség:

Fel tudja mérni, hogy képes-e egy rábízott feladatot elvégezni. Kommunikációs és nyelvi hiányosságait maga azonosítja, megkeresi a továbbfejlesztés lehetőségeit. Támazkodik munkatársai és vezetői segítségére.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Varga János: Változásvezetés és válságmenedzselés a XXI. században, egyetemi jegyzet, Óbudai Egyetem, Budapest, 2015.

Chan Kim - Renée Mauborgne: Kék óceán stratégia, A verseny nélküli piaci tér, Park Könyvkiadó, Budapest, 2005. ISBN 9789635308002

David C. Korten: Gyilkos vagy humánus gazdaság? Kairosz Kiadó, Budapest, 2009. ISBN 978-963-662-268-8

Farkas Ferenc: A változásmenedzsment elmélete és gyakorlata. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 9789630594325

Horváth Győző: Válságmenedzselés a gyakorlatban. Glória Press Kiadó, Budapest, 2023. ISBN 963-8200-09-x

Ajánlott irodalom:

Gál Zsuzsa: Változásmenedzsment alapjai. International Journal of Engineering and Management Sciences / Műszaki és Menedzsment Tudományi Közlemények 2020. 5 : 1 pp. 257-267.

Palányi Ildikó: Változás- és válságmenedzsment. Pannon Egyetem Zalaegerszegi Egyetemi Központ, Zalaegerszeg, 2021. ISBN: 9789633962114

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Varga János, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(30.) Tantárgy neve: Fogyasztói magatartás és szervezeti piacok	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea, / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 4. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A fogyasztói magatartás elméleti megközelítése, a fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők rendszerezésének szempontjai. A fogyasztói magatartást befolyásoló kulturális tényezők. A kultúra összetevői és mérhetőségének sajátosságai. A kultúra és az érték kapcsolata. Makro- és mikrokultúra. A fogyasztói magatartást befolyásoló társadalmi tényezők: a társadalom szerkezete és az életstílus. Életstílus koncepciók. Csoport fogalma, típusai. A család és háztartás, a családi életciklus, a gyermek szerepe a családi döntéshozatalban. A szerep és a státusz hatása a fogyasztói magatartásra, a szimbolikus fogyasztás. A fogyasztói magatartást befolyásoló kognitív pszichológiai tényezők: percepció, tanulás. Aktivizáló tényezők: emóció, motiváció. A vásárlási folyamat szakaszai, jellemzői.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A hallgató ismeri a fogyasztói magatartás alapfogalmait és elméleti megközelítését, a fogyasztói magatartást befolyásoló tényezőket. Ismeri a fogyasztói magatartást befolyásoló kulturális tényezőket, a kultúra összetevőit és mérhetőségének sajátosságait, a kultúra és az érték kapcsolatát. Tisztában van a makro- és mikrokultúra fogalmával. Ismeri a fogyasztói magatartást befolyásoló társadalmi tényezőket, az életstílust, a csoport és a család fogalmát, típusait. Ismeri a szerep és a státusz hatását a fogyasztói magatartásra. Ismeri a fogyasztói magatartást befolyásoló kognitív pszichológiai tényezőket. Ismeretekkel rendelkezik a vásárlási folyamat szakaszairól, jellemzőiről.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Átlátja a piackutatás és marketingkutatás alapkérdéseit. Képes az alapfogalmak, elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására. Átlátja az összefüggéseket. A tanult</p>	

elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat tesz, döntéseket hoz.

c) Attitűd:

Fogékony új ismeretek befogadására. Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt. A megszerzett ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető jelenségek minél alaposabb s átfogóbb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására. Képes stratégiai gondolkodásra.

d) Autonómia és felelősség

Önállóan végez kutatási feladatokat. Felelősséget vállal döntéseiért, tevékenységéért és magatartásáért. Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért. Biztonságosan old meg kreatív feladatokat.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Hofmeister Tóth Ágnes: Fogyasztói magatartás alapjai. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 978963059889

Prónay Szabolcs: Fogyasztói magatartás. SZTE Elektronikus Tananyag Archívum, Szeged, 2020.

Ajánlott irodalom:

Fodor M.- Fürediné K. A.- Horváth. Á: Fogyasztói magatartás egyetemi tankönyv Gödöllő, 2011.

Törőcsik Mária: Vásárlói magatartás Akadémia Kiadó, Budapest. 2009. ISBN 9789630583978

Törőcsik Mária: Fogyasztói magatartás Insight, trendek, vásárlók. Akadémia Kiadó, Budapest, 2018. ISBN 9789630591584

Törőcsik Mária: Fogyasztói magatartás trendek, KJK Kerszöv, 2003.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Garai-Fodor Mónika, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(31.) Tantárgy neve: Stratégiai tervezés	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 5. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy célja, hogy bevezesse a hallgatókat a vállalati és üzleti tervezés, ezen belül is a stratégiai tervezés világába. A stratégiai tervezés speciális módszereket, ismereteket és képességeket kíván, a tárgy ezekből kíván keresztmetszeti képet és ismereteket nyújtani a résztvevőknek. A tantárgy keretein belül a hallgatók megismerkednek a napjainkra jellemző stratégiai gondolkodás kialakulásának folyamatával, illetve a stratégiai vezetés elemeivel, célkitűzéseivel. A résztvevők esettanulmányok feldolgozásával és egyéb feladatok elkészítésével a gyakorlati üzleti életben hasznosítható ismeretekkel gazdagodnak. A tantárgy kiemelkedő témakörei a stratégiai elemzés, versenysztratégiák és a stratégiák megvalósításának területei.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkkel és módszerekkel. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait. Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó más (műszaki, jogi, környezetvédelmi, minőségbiztosítási stb.) szakterületek alapjait.</p>	

b) Képességek:

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.

c) Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért. Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben képesítése szerinti gazdasági tevékenységet szervez, irányít és ellenőriz. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Balaton – Tari (szerk): Stratégiai és üzleti tervezés. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2018. ISBN 9789630594738

Moodle-be feltöltött, vagy órán kiadott anyagok

Ajánlott irodalom:

Laszlo Bock: A Google-titok, Bookline, Budapest, 2015. ISBN 978-963-310-371-5

Lee Iacocca, Catherine Whitney: Vezetőink, hol vagytok? Alinea Kiadó, Budapest, 2010.

Jelen Tibor - Nagy-Borsy Viktor: Stratégia és üzleti tervezés. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2023. ISBN: 9789634549246

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Piricz Noémi, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(32.) Tantárgy neve: Controlling	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 5 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 5. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A controlling fogalma, a controlling rendszer elemei. A controlling szervezet kialakítása, a controller típusai. A vezetésorientált költségszámítás, költségek fogalma és osztályozása, a kalkuláció fogalma, fajtái és módszerei, ÁKFN struktúra elemzése, likviditás tervezés. Standard költségszámítás. Mérlegelemzés. A tervezés fogalma és követelményrendszere, terv-tény eltérés vizsgálat. A beruházás-gazdaságossági vizsgálatok, statikus és dinamikus módszerek. A controlling információs rendszer kialakítása, mutatók szerepe a controllingban. A controlling rendszer kiépítésének magasabb fokozatai. (A o-bázisú költségtervezés rendszere (ZBB), az általános költségek elemzése (GWA).) Logisztikai controlling fogalma és feladatai. Logisztikai teljesítmény és költség.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is.</p> <p>c) Attitűd:</p>	

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Horváth & Partners: Controlling. Út egy hatékony controllingrendszerhez, Complex Budapest, 2009. ISBN 978-963-224-940-7

Francsovcics Anna: Controlling integrált elmélete és gyakorlata, ÓE KGK Budapest, 2013.

Hanyecz Lajos: Modern vezetői controlling Gazdálkodás - menedzsmenet, Saldo Budapest, 2011. ISBN 9789636383794

Boda György - Szlávik Péter: Controlling rendszerek, KJK-KERSZÖV Budapest, 2005. ISBN 9789632248424

Ajánlott irodalom:

Ronald Gleich et al.: Controlling és fenntarthatóság: A controlling szerepe a fenntartható vállalatirányításra való áttérésben. Alinea Kiadó, Budapest, 2024. ISBN: 9786155669705

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Katona Ferenc, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(33.) Tantárgy neve: Döntéselmélet és módszertan	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 lab. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 5. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Döntéselmélet tárgya, módszere, szerepe a vezetésben. A döntés fogalma és csoportosítása. A probléma és a döntés kapcsolata. A probléma rendszerszemléletű közelítése. A döntési folyamat és egyes szakaszai. Az információ szerepe a döntéseknél. Döntési szituációk. Cselekvési változatok kialakítása és értékelése. A hasznosság szerepe a döntéseknél. A hasznossági függvény. Döntéselméleti irányzatok. A közgazdasági és az adminisztratív iskola. A kielégítő és az optimális döntéselmélet. Operációkutatás néhány módszere. Normatív és leíró döntéselméleti felfogás. Csoportos döntések helye, szerepe. Csoportanatómia. Konfliktus. Csoportos döntési technikák. Projekt menedzsment, hálós modellek a döntési és irányítási rendszerben. Hálótervezés a gyakorlatban.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma</p>	

megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel. Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt.

c) Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Szikora Péter: Döntésemélet és Módszertan, Óbudai Egyetem, Budapest, 2017.

Zoltayné Paprika Zita: Döntésemélet Alinea Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 963-86651-2-2

Martin Peterson: An Introduction to Decision Theory, Cambridge University Press, 2009. ISBN 9780511800917

Ajánlott irodalom:

Köves Alexandra és mtsai: Feladatgyűjtemény a Döntésemélet tantárgy elsajátításához. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2019.

Salamon Júlia – Makó Zoltán: Döntésemélet közgazdászoknak. Scientia, Kolozsvár, 2020.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szikora Péter Gábor, egyetemi docens. PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(34.) Tantárgy neve: Integrált marketingkommunikáció	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 5. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy célja a marketingkommunikációs piac és médiaelemzés elsajátítása. A vállalati, illetve a marketingstratégiát, mint kiindulási feltételt és lehetőséget figyelembe véve, további célkitűzés a marketingkommunikációs szakmai szempontrendszer alapján a média-mix optimalizálási irányelvek megismerése gyakorlati példákon keresztül. A tantárgy nagy hangsúlyt fektet ennek keretében az egyes tömegkommunikációs és egyéb, különösen a direkt és eseménymarketing, a személyes eladás, a kiállítások és vásárok, valamint a szponzorálás területeire, továbbá a marketingkommunikáció hatékonyságmérési módszereire. Ennek során meghatározza a marketingkommunikációs eszközök alkalmazásának előnyeit, hátrányait, továbbá azok szinergia hatásában rejlő lehetőségeket. A hallgatók az elméleti ismereteket csoportmunka keretében valós gyakorlati példák, esettanulmányok segítségével elemzik.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás: Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven. Ismeri a kereskedelem és marketing szakterülethez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.</p> <p>b) Képességek: Képes hatékony munkára gazdasági, marketing és kereskedelmi projekteken, gazdálkodó szervezetekben,</p> <p>c) Attitűd:</p>	

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói, továbbá a kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Horváth Dóra – Bauer András: Marketingkommunikáció, Stratégia, új média, fogyasztói részvétel, Akadémiai Kiadó, 2013. ISBN 9789630593427

Csordás Tamás, Horváth Dóra, Nyirő Dóra: Médiaismeret, Akadémiai Kiadó, 2013. ISBN 9789630594424

Fazekas Ildikó – Harsányi Dávid: Marketingkommunikáció, Szókratész Közgazdasági Akadémia, 2011. ISBN 9789637163531

Incze Kinga – Péntes Anna: A reklám helye, Stardust Publishing, 2002. ISBN 2399985663279

Young, Miles: Ogilvy a reklámról a digitális korban, Kossuth Kiadó, 2018. ISBN 9789630992640

Ajánlott irodalom:

Luxton, S., Reid, M., Mavondo, F.: Integrated marketing communication capability and brand performance. Journal of Advertising, 2015. 44(1), 37-46.

Nagy Ákos András: Marketingkommunikáció és média. Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, Pécs, 2025. 263 p. ISBN: 9789636264239

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Garai-Fodor Mónika, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(35.) Tantárgy neve: Innovációmenedzsment és technológiai transzfer	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 7 félév	
előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>A kurzus a versenyképesség egyik legfontosabb elemével, az innovációval foglalkozik kiemelkedően. Ismeretanyaga túlmutat a hagyományos innovációmenedzsment tárgykörökön. Az a feladata, hogy a résztvevő hallgatókban megerősítse az innovációs szemléletet. Foglalkozik az innovációs ökoszisztémával, valamint az innováció főbb szereplőivel. Kitér arra, hogy milyen lehetséges nehézségek, buktatók állhatják akadályát az innovációs törekvéseknek. Kiemelten fontosnak tekinti a kreativitás és az alkotóképesség elősegítését, illetve olyan kompetenciák építését, amelyek valóban teret engedhetnek az innovációs hajlamnak. Az innováció modern megközelítései kerülnek napirendre, emellett hangsúlyosan figyelembe veszi korunk aktuális trendjeit, így a digitalizáció vagy a technológiai forradalmak időszakát. Új generációs innovációs modellekkel is foglalkozik és azt a kérdést teszi terítékre, hogy hogyan lehet ebben a gazdasági rendszerben mindent megtenni annak érdekében, hogy a technológiai fejlődésnek ne elszenvedői, hanem haszonélvezői lehessünk.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri és érti a vállalat tevékenységi rendszerét, az értéklánc, az ellátási lánc alapvető fogalmait, a folyamatszémleletű vállalati működés alapelveit, a vállalati stratégia fogalmát és összetevőit. Ismeri és érti a vállalat funkcionális tagozódását, valamint az értékteremtő folyamatokkal kapcsolatos alapvető fogalmakat és eljárásokat. b) Képességek:</p> <p>Menedzseli a szervezet informatikai részlegét, szolgáltatási folyamatokat üzemeltet. Feltárja és azonosítja a működési és működtetési kockázatokat. Kiseb fejlesztési projekteket tervez és irányít.</p>	

c) Attitűd:

Törekszik a folyamatos szakmai képzésre és általános önképzésre. Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon. Fontosnak tartja a környezettudatos magatartás közvetítését és megvalósítását.

d) Autonómia és felelősség

Felelős önálló és csoportban végzett szakmai tevékenységéért. Vezetői tevékenységében felelősséget vállal az irányítása alá tartozók szakmai munkájáért. Feladatvégzéskor szakmai szempontok érvényesítése mellett önálló.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Chan Kim - Renée Mauborgne: Kék óceán váltás - Hatékony és magabiztos növekedés verseny nélkül, HVG Könyvek, Budapest, 2018. ISBN 9789633047118

Bartek-Lesi Mária - Bartók István - Czákó Erzsébet - Gáspár Judit - Könczöl Erzsébet - Pecze Krisztina: Vállalati stratégia, Alinea Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 978-963-9659-09-4

Eric Schmidt - Jonathan Rosenberg - Alan Eagle: Trillió-dolláros coach - Bill Campbell vezetési taktikái a Szilícium-völgyből, XXI. Század Kiadó, Budapest, 2020. 9786155955846

Ajánlott irodalom:

Deák Csaba: Innováció – Az alkotás útja. Human Telex Consulting Kft., Budapest, 2021.

Hoffer Ilona: Innovációmenedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2023.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Varga János, egyetemi docens

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(36.) Tantárgy neve: Termelésmenedzsment	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 5 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 7. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tárgy célja, hogy a hallgatókkal megismertesse a termelési és szolgáltatási folyamatok alapvető lépéseit és tulajdonságait, valamint bemutassa a termelési és szolgáltatási feladatok tervezéséhez és azok hatékony végrehajtásához szükséges alapvető módszereket. A félév során a hallgatók megismerkednek a termelési feladat előrejelzési módszereivel, az erőforrások biztosításához kapcsolódó feladatokkal és feltételekkel, valamint a készletezési problémák kezelésével. A tananyag feldolgozása során az elméleti alapok áttekintése mellett gyakorlati példák megoldásának és esettanulmányok feldolgozásának segítségével a hallgatók a gyakorlati alkalmazásba is betekintést nyerhetnek.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg. Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel.</p> <p>c) Attitűd:</p>	

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Koltai Tamás : Termelésmenedzsment Bp. Typotex Kiadó, 2009. ISBN 2399974965032

Lovász Gabriella: Termelésmenedzsment példatár. Óbudai Egyetem. KGK-VMI, 2013.

Ajánlott irodalom:

Koltai Tamás: Példatár a Termelés- és szolgáltatásmenedzsment, Termelésmenedzsment, Termelésszervezés és Projektmenedzsment tárgyakhoz, BME elektronikus jegyzet, 2011.

James P. Womack – Daniel T. Jones: LEAN szemlélet. A veszteségmentes, jól működő vállalat alapjai. Bp. HVG Kiadó, 2009. ISBN 9789639686830

Mike Rother - John Shook: Tanulj meg látni. Bp.: LEI Magyarországi Egyesülete, 2012. ISBN: 9789630835794

Berényi László: Termelésmenedzsment. Miskolci Egyetem, Miskolc, 2021. 79 p.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Piricz Noémi, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(37.) Tantárgy neve: Ellátásilánc menedzsment	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 5 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 7. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Ellátásilánc-menedzsment – alapfogalmak. Az ellátásilánc-menedzsment történeti fejlődése Értékteremtő folyamatok az ellátási láncban. Ellátásilánc-stratégiák. Ellátási hálók kialakítása. Globális ellátásilánc-menedzsment. Szolgáltatások ellátási lánc. Az ostorcsapás-hatás. Ellátásilánc-integráció. Készletek menedzsmentje az ellátási láncban. Vevő-beszállító kapcsolatok menedzsmentje. Fenntartható teljesítmény az ellátási láncban.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri az értékesítési, üzletkötési tevékenység folyamatait, jogi, etikai követelményeit.</p> <p>Ismeri a kereskedelmi vállalatok működését és szervezetét, a kereskedelmi tevékenység főbb munkafolyamatait és technikáit. Ismeri a logisztikai folyamatokat.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.</p> <p>Képes felismerni a gazdasági, marketing és kereskedelmi problémákat, megoldásukat megtervezi, megvalósítja.</p> <p>c) Attitűd:</p> <p>Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével meghozni döntését. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai</p>	

értékek iránt (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

d) Autonómia és felelősség:

Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Szász Levente, Demeter Krisztina (szerk.) Ellátásilánc-menedzsment. Akadémiai Kiadó, 2018. ISBN 9789634540700

Ajánlott irodalom:

Szegedi Zoltán: Ellátásilánc-menedzsment. Ellátásilánc-menedzsment. Kossuth Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9789630969444

Karmazin György: A logisztikai szolgáltatók stratégiai sikertényezői. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 9789630597166

Blahó András - Czakó Erzsébet - Poór József: Nemzetközi menedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2021.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Piricz Noémi, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(38.) Tantárgy neve: Folyamat-és minőségmenedzsment	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tárgy keretében a hallgatók megismerkednek az értékteremtő folyamatok vállalati működésben betöltött szerepével, azok összetevőivel, a fogyasztói igény kielégítésének fontosságával, hasznával és elmaradásának veszteségeivel, a vállalati képességek és folyamatok hagyományos és hármas tagolódásának leírásával. Kiemelten foglalkoznak termelési és logisztikai stratégia tartalmával és döntési területeivel, folyamatválasztás lehetőségeivel, létesítmények elhelyezésének és berendezésének kérdéskörével. Megismerhetik a minőségmenedzselés szintjeit, a minőségirányítási rendszereket. (TQC, TQM, ISO). Betekintést nyerhetnek a minőségirányítási rendszer kiépítésébe, gyakorlati példán keresztül megvizsgálják a minőségirányítás alapelemeit, területeit a szervezetben. Az ISO 9000-es szabványcsaládon belül részletesen tanulmányozzák az ISO 9001 MIR Követelményeit, valamint a továbbfejlesztés lehetőségeit az ISO 9004 szabvány, EFQM modell. és a Minőségdíjak segítségével. Áttekintést kapnak a dokumentálás követelményeiről és az audit lépéseiről.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó</p>	

alapelvekkel és módszerekkel. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait. Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó más (műszaki, jogi, környezetvédelmi, minőségbiztosítási stb.) szakterületek alapjait.

b) Képességek:

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.

c) Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Chikán Attila – Demeter Krisztina: Értékteremtő folyamatok menedzsmentje. Aula, Budapest, 2003. ISBN 9789639585218

Arthur R. Tenner, Irving J. DeToro: Teljeskörű minőségmenedzsment - TQM. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1996. ISBN 963-163-043-9

Arthur R. Tenner, Irving J. DeToro: BPR - vállalati folyamatok újraformálása. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1998. ISBN 963-16-3001-3

Turcsányi Károly: Minőségelmélet és -módszertan. Nemzeti Közzolgálati és Tankönyvkiadó Zrt., Budapest, 2014.

Ajánlott irodalom:

Demeter Krisztina - Gelei Andrea - Matyusz Zsolt - Nagy Judit: Tevékenységmenedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. 315 p. ISBN: 9789634547594

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szilágyi Győző Attila, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(39.) Tantárgy neve: Üzleti gazdaságtan	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév, osztott 2 féléves főiskolai szintű tanári szakképzettségre épülő képzésben: 1. félév, osztott 4 féléves képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A hallgatók a legfontosabb közgazdasági elmélet és módszertan döntésorientált megközelítésű gyakorlati alkalmazására készülnek fel, megismerve az üzleti vállalkozásokkal kapcsolatban a legfontosabb piacgazdasági kategóriákat, működési sajátosságait, kiemelve az egyéni, vállalati döntésekkel a kapcsolatukat. A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék az üzleti vállalkozás gazdasági és társadalmi környezetét, szervezeti formáit, működésük elveit, az ökonómiai döntések normatív szabályait és elméleti alapjait, az erőforrás-gazdálkodás, az alapvető vállalati tevékenységek (anyagszükséglet-tervezés, készletgazdálkodás, belső logisztika) kérdéseit, kapcsolatukat a vállalati stratégiával. A vizsgajegy a félév közti munka (vezetői döntéseket alátámasztó, segítő módszerek alkalmazása, üzleti szituációk megoldása, esetpéldák) mellett a tárgykör elméleti ismeretkörét átfogó írásbeli vizsgadolgozat képezi.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. Ismeri a fejlesztés (változás) megvalósításához szükséges finanszírozási források értékelését és pénzügyi megtérülési elemzések módjait.</p>	

b) Képességek:

Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. Képes a vállalati gazdálkodás összefüggésrendszerének és kölcsönhatásainak felismerésére, a jövőbeli jövedelmezőségre ható tényezők mindenkori jelentőségük szerinti értékelésére. A feltárt szakmai forrásokat, adatokat rendszerezi, kritikailag elemzi, az infokommunikációs technológiai eszközök segítségével is. Saját elemzésen alapuló egyéni álláspontot alakít ki, azt képes bemutatni és azt vitában is képviselni.

c) Attitűd:

Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottjait is ösztönzi, segíti, támogatja. Munkája során határozott, konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

d) Autonómia és felelősség:

Elemzi és értékeli a vállalkozás működésének tapasztalatait, kezeli annak a felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.

Felelősséget vállal munkájáért, a munkatársakkal és partnereivel kialakított kapcsolataiért.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Kaplan, R. S. – Atkinson, A. A.: Vezetői üzleti gazdaságtan. Panem Business Kft., E-book Budapest, 2003. ISBN 963 545 375 2

Anthony, R. N.–Govindarajan, V.: Menedzsmentkontroll-rendszerek. Panem Könyvkiadó Kft., Budapest, 2009. ISBN 978-963-545-512-6

Turčeková, N. – Svetlanská, T. – Takács I.: Business Economics – International V4 Studies. Nitra. International Visegrad Fund's, Visegrad University Studies Grant No. 61200004. 2016. 109. p;

Sadov, R. – Takács-György, K.: Selected chapters from Strategic Management. Nitra. International Visegrad Fund's, Visegrad University Studies Grant No. 61200004.2016. ISBN 978-80-552-1509-9. 86. p;

Takácsné György K, Takács I: Jellemző-e a stratégiai gondolkodás az Észak-magyarországi régió kkv-szektorában? Competitio 2014. 13:(1) pp. 88-100.

Ajánlott irodalom:

Bethlendi András – Molnár László – Somogyi Róbert: Üzleti gazdaságtan. BME Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Budapest, 2018. 98 p.

Chikán Attila: Vállalatgazdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2021. ISBN: 9789634546269

Gazdasági és tudományos, szakfolyóiratok (Heti Világgazdaság, Vezetéstudomány, Competitio, Harvard Business Press stb.) előadásokon ajánlott cikkei.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szikora Péter Gábor, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

Ajánlott szabadon választható szakterületi tárgyak

(40.) Tantárgy neve: Szervezetfejlesztés gyakorlata	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 3 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 15 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 7. félév, osztott 2 féléves főiskolai szintű tanári szakképzettségre épülő képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A kurzus a vállalkozások fejlesztésének egyik leglényegesebb területével foglalkozik. Időről időre szükségessé válhat, hogy a szervezetek, vállalkozások bizonyos területeken célzott beavatkozást valósítsanak meg a működési folyamataikba. Amikor e beavatkozások terv szerint a magatartástudományi ismeretek felhasználásával történik meg, úgy a szervezetfejlesztés mozzanatait azonosíthatjuk. A kurzus értelmezni szeretné a szervezetfejlesztés lényegét, fontosságát és leglényegesebb területeit. Magában foglalja az alapvető döntési folyamatokat, a tervezési módszereket, a kommunikációs stílust, a vezetők és beosztottak közötti kapcsolatot, a vezetési módszereket, a stratégiaalkotást, a jövőkép megfogalmazását és lebontását. A kurzus széles körben foglalkozik a szervezetfejlesztés céljaival is és egyfajta OD-s szemléletet igyekszik átadni a foglalkozásokon résztvevő hallgatóknak.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket. Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai,</p>	

ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit. Ismeri és érti a vállalkozásfejlesztés alapvető és átfogó fogalmait, elméleteit, jellegzetességeit és összefüggéseit, tudományos problémafelvetéseit. Érti a vállalkozások struktúráját, működését és kapcsolatrendszerét, a vállalkozások viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a gazdasági döntések információs és motivációs tényezőit. Ismeri a vállalkozások aktuális pozíciójának szakmailag megalapozott elemzéseken nyugvó értékelési módszereit a belső adottságok és külső környezeti sajátosságok figyelembevételével. Széleskörű vezetési és szervezési ismeretekkel rendelkezik.

b) Képessége:

Képes a vállalati gazdálkodás összefüggésrendszerének és kölcsönhatásainak felismerésére, a jövőbeli jövedelmezőségre ható tényezők mindenkori jelentőségük szerinti értékelésére. A feltárt szakmai forrásokat, adatokat rendszerezi, kritikailag elemzi, az infokommunikációs technológiai eszközök segítségével is. Saját elemzésen alapuló egyéni álláspontot alakít ki, azt képes bemutatni és azt vitában is képviselni. A munkaköri feladatok ellátásán túl a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.

c) Attitűd:

Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottjait is ösztönzi, segíti, támogatja. Nyitott a vállalkozásfejlesztést érintő gazdasági, társadalmi változások iránt, társadalmi és szociális érzékenységgel rendelkezik. Munkája során határozott, konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

d) Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan tervezi a vállalkozás működésének területeit, a stratégiák kialakítását, a szervezeti folyamatokat, a munkatársak

együttműködését szervezeten belül és kívül egyaránt. Elemzi és értékeli a vállalkozás működésének tapasztalatait, kezeli annak a felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek. Felelősséget vállal munkájáért, a munkatársakkal és partnereivel kialakított kapcsolataiért.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Órai jegyzetek és esettanulmányok

Dobák M.- Antal Zs.: Vezetés és szervezés - szervezetek kialakítása és működtetése, Akadémiai kiadó, 2013, ISBN 9789630594479

Ajánlott irodalom:

Cheund-Judge, Mee-Yan; Holbeche, L.: Organization Development: A Practitioner's Guide for OD and HR, 2011, Kogan Page, ISBN 978-0749460945

Csiszárík-Kocsir Ágnes - Varga János (szerk.): Vállalkozásfejlesztés a XXI. században. Óbudai Egyetem, Budapest, 2024.

R. Todnem, B. Burnes, M. Hughes: Organizational Change, Leadership and Ethics: Leading Organizations Towards Sustainability, 2023, Routledge, ISBN: 0367477491,9780367477493

C. Vernooij, J. Stuijt, M. Hendriks, W. ten Have: Organizational Behaviour and Change Management, 2022, Routledge, ISBN: 1032264233,9781032264233

R. Singh, S. Ramdeo: Leading Organizational Development and Change: Principles and Contextual Perspectives, 2020, Springer, ISBN: 9783030391225,9783030391232

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Berke Szilárd, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(41.) Tantárgy neve: Innovációmenedzsment	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 7. félév, osztott 2 féléves főiskolai szintű tanári szakképzetségre épülő képzésben: 2. félév, osztott 4 féléves képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>A lokális tradícióra építve és a globális világ figyelése által kialakulóban van egy globális vállalkozói értékrend. A tárgy célja, hogy négy nézőpontra keresztül bemutassa ennek a globális vállalkozói értékrendnek az alakulását, és segítsen tájékozódni a legfrissebb szakirodalmi forrásokban. A kurzus azzal foglalkozik, hogy hogyan lehet az innovatív kultúrát és miliót általános gyakorlattá tenni a szervezeteken belül. Olyan tématerületek kerülnek gorcsó alá, mint például az organikus változások kezelése, az élményalapú innovációk, a design gondolkodás erősítése. Az innovatív tér és az innovációt támogató szponzorok, befektetők macénások szerepe is kulcsmomentumnak bizonyulnak ebben a kurzusban. Az innováció-menedzsment tárgy túlmutat a hagyományos innovációs definíciókon és az innovációval kapcsolatos finomságokra, valamint menedzsment módszerekre helyeződik a figyelem.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>a) Tudás: Ismeri és érti a vállalkozásfejlesztés alapvető és átfogó fogalmait, elméleteit, jellegzetességeit és összefüggéseit, tudományos problémafelvetéseit.</p> <p>b) Képességek: Képes nagyméretű és összetett projektben, csoportos problémamegoldásban részt venni, vezetőként a tevékenységet vezetni, szervezni, értékelni.</p> <p>c) Attitűd: Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. Munkája során határozott, konstruktív, együttműködő, kezdeményező.</p>	

d) Autonómia és felelősség:

Önállóan tervezi a vállalkozás működésének területeit, a stratégiák kialakítását, a szervezeti folyamatokat, a munkatársak együttműködését szervezeten belül és kívül egyaránt.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Pakucs János - Papanek Gábor (szerk.): Innováció menedzsment kézikönyv. Magyar Innovációs Szövetség, Budapest, 2006.

Deák Csaba: Innováció - Az alkotás útja. Human Telex Consulting Kft., 2021.

Madaras Szilárd: Innováció menedzsment. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Románia, 2020.

Ajánlott irodalom:

Buzás Norbert: Innovációmenedzsment a gyakorlatban. Akadémiai Kiadó Zrt., Budapest, 2007. ISBN 9789630584678

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Karácsony Péter, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(42.) Tantárgy neve: Tudásmenedzsment	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 7. félév, osztott 4 féléves képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tudásmenedzsment fogalma és alapirányzatai. Adat, információ, tudás, tacit és explicit tudás, kompetencia definiálása. A tudás ábrázolása tudástérképeken, a tudástérképezés módszertana a menedzsmentben. A tudás szerepe a globális versenyben. A tudás és az intellektuális tőke fontosságát növelő jelenségek és trendek a gazdaságban. A vállalati tudástőke elemei: a piaci kapcsolatok tőkéje, strukturális tőke; emberi tőke. A tudásvagyon összetevőinek sajátosságai, a tudástőke mérése. Tudásmenedzsment és szervezeti kultúra. Szervezeti tanulástanuló szervezet, a tudás alapú szervezet. Tudástranzfer, innováció. A tudásmenedzsment informatikai támogatása: a tacit és explicit tudás átadását segítő szoftverek, szakértői rendszerek, vállalati rendszerek, e-learning, intelligens ágensek. Konkrét vállalati alkalmazások vizsgálata, összehasonlítása, a tudásvagyon szerepe a vállalatok értékelésénél. Tudásmenedzsment-hálózatok a munka és a tanulás integrációjában.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. Ismeri és érti a vállalkozásfejlesztés alapvető és átfogó fogalmait, elméleteit, jellegzetességeit és összefüggéseit, tudományos problémafelvetéseit. Érti a vállalkozások struktúráját, működését és kapcsolatrendszerét, a vállalkozások viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a gazdasági döntések információs és motivációs tényezőit.</p> <p>b) Képességek:</p>	

Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. Képes nagyméretű és összetett projektben, csoportos problémamegoldásban részt venni, vezetőként a tevékenységet vezetni, szervezni, értékelni.

c) Attitűd

Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. Nyitott a vállalkozásfejlesztést érintő gazdasági, társadalmi változások iránt, társadalmi és szociális érzékenységgel rendelkezik.

d) Autonómia és felelősség:

Önállóan tervezi a vállalkozás működésének területeit, a stratégiák kialakítását, a szervezeti folyamatokat, a munkatársak együttműködését szervezeten belül és kívül egyaránt.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Szeghegyi, Á. : Knowledge management Elektronikus jegyzet, Budapest: Óbudai Egyetem, 2011.

Davenport, Tom. "Enterprise 2.0: The New, New Knowledge Management?". Harvard Business Review. Retrieved 18 April 2013.

Girard, John P.; Girard, JoAnn L.: "Defining knowledge management: Toward an applied compendium" (PDF). Online Journal of Applied Knowledge Management, 2015. 3 (1): 14.

Nonaka, Ikujiro; von Krogh, Georg: "Tacit Knowledge and Knowledge Conversion: Controversy and Advancement in Organizational Knowledge Creation Theory". Organization Science, 2009. 20 (3): 635–652

Szeghegyi, Á., Szoboszlai, V., Velencei, J.: Informal Post-Experiential Learning Acta Polytechnica Hungarica, 2014. 11:(4) pp. 241–252.

Ajánlott irodalom:

Szeghegyi, Á., Velencei, J.: Knowledge Platforms in Knowledge Ecology - Web of β -Learners, In: Filipovic D, Urnaut A G (szerk.): Economic and Social Development: Book of Proceedings of the 2nd International Scientific Conference: Challenges of the Modern World - Contemporary Economy and Globalization. Konferencia helye, ideje: Paris, Franciaország, 2013.04.05 Paris: Varazdin Development and Entrepreneurship Agency, ISBN:978-961-6825-73-3
Bencsik Andrea: Tudásmenedzsment elméletben és gyakorlatban: Az üzleti stratégiától a mesterséges intelligenciáig. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2024. ISBN: 9789636640187

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Karácsony Péter, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(43.) Tantárgy neve: Fogyasztói és vásárlói magatartás	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév, osztott 2 féléves főiskolai szintű tanári szakképzetségre épülő képzésben és osztott 4 féléves képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>A tárgy célja, hogy a hallgatók a tantárgy keretében átfogó képet kapjanak a vásárlói döntést befolyásoló tényezők rendszeréről, összefüggéseiről, a vásárlói döntési mechanizmusról. A hallgatók ismerjék meg a fogyasztás és vásárlás kategóriáit, a fogyasztói- és vásárlói- magatartáskutatás főbb irányzatait, az aktuális fogyasztói trendeket, a vásárlói magatartás különböző modelljeit.</p> <p>Feldolgozott témakörök: A fogyasztói magatartás elméleti megközelítése, a fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők rendszerezésének szempontjai. A fogyasztói magatartást befolyásoló kulturális tényezők. A kultúra összetevői és mérhetőségének sajátosságai. A kultúra és az érték kapcsolata. Makro- és mikrokultúra. A fogyasztói magatartást befolyásoló társadalmi tényezők: a társadalom szerkezete és az életstílus. Életstílus koncepciók. Csoport fogalma, típusai. A család és háztartás, a családi életciklus, a gyermek szerepe a családi döntéshozatalban. A szerep és a státusz hatása a fogyasztói magatartásra, a szimbolikus fogyasztás. A fogyasztói magatartást befolyásoló kognitív pszichológiai tényezők: percepció, tanulás. Aktivizáló tényezők: emóció, motiváció. A vásárlási folyamat szakaszai, jellemzői.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A fogyasztói és vásárlói magatartás témakörében számos szakmai kompetencia és ismeret elsajátítható, amelyek segítenek a piaci trendek és fogyasztói viselkedés mélyebb megértésében. Az egyik legfontosabb terület a piackutatás és elemzés ismerete, amely magában foglalja a kvantitatív és kvalitatív kutatási módszerek alkalmazását, a fogyasztói szokások, preferenciák és motivációk feltárását. A digitális marketing és közösségi média ismeretek szintén fontosak a</p>	

mai fogyasztói környezetben. Emellett a kulturális érzékenység és globális piaci ismeretek.

b) Készségek:

Az adatelemzési készségek szintén alapvetőek, hiszen a vásárlói magatartásra vonatkozó adatok gyűjtése, kezelése és elemzése révén pontos előrejelzéseket és stratégiákat lehet kialakítani.

c) Attitűd

A hallgató fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

d) Autonómia és felelősség

Önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

E-learning tananyagok

Törőcsik Mária - Szűcs Krisztián: Fogyasztói magatartás: Mintázatok, trendek, alkalmazkodás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2021. 384 p. ISBN: 9789634546351

Ajánlott irodalom:

Harvard Business Review lapszámok vonatkozó cikkei; Marketing és Menedzsment szaklap vonatkozó cikkei

ÓE KGK Vállalkozásfejlesztés a XXI. században kötetek vonatkozó cikkei

Solomon M.R.: Consumer Behavior: Buying, Having, and Being, Global Edition. Pearson, USA, 2019. ISBN: 9781292153100

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Garai-Fodor Mónika, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(44.) Tantárgy neve: Marketingstratégiai tervezés a gyakorlatban	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév, osztott 2 féléves főiskolai szintű tanári szakképzetségre épülő képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy oktatásának célja olyan piacorientált marketingstratégiai alapelvek, eszközök és módszerek átadása, amelyek ismerete birtokában a végzett hallgatók képesek lesznek a stratégiakészítéshez kapcsolódó rendszerelméleti leírások összeállítására, illetve vállalati szintű- és részstratégiák készítésére, megvalósítására, ellenőrzésére. Feldolgozott témakörök: Stratégiai tervezés és marketing kapcsolata. Külső környezet elemzése. Versenykörnyezet elemzés. Piacszegmentáció, célpiac kiválasztás és pozicionálás. Vállalati szintű stratégiák. Részstratégiák: termékstratégia, árstratégia, elosztási stratégia, marketingkommunikációs stratégia. A marketingstratégia megvalósítása és ellenőrzése.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A marketingstratégiai tervezés során számos szakmai kompetencia és ismeret elsajátítható, amelyek segítenek a hatékony és sikeres marketingstratégiák kialakításában és megvalósításában. Az egyik alapvető terület a piackutatás és elemzés, amely magában foglalja a piac, a versenytársak és a fogyasztók részletes elemzését.</p>	
<p>b) Képességek:</p> <p>Ezen ismeretek révén a szakemberek képesek lesznek azonosítani a célpiacot, megérteni a piaci trendeket és előre jelezni a fogyasztói igényeket.</p>	
<p>c) Attitűd</p>	

A hallgató fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

d) Autonómia és felelősség

Önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

E-learning tananyagok

Keszey Tamara - Gyulavári Tamás: Marketingtervezés. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2016. 197 p. ISBN: 9789630598217 ISBN: 9789634540144

Ajánlott irodalom:

Kotler, P., Keller, K.L.: Marketing menedzsment. Akadémiai Kiadó. Budapest, 2012. 75-120. ISBN: 9789630592512

Józsa L.: Marketingstratégia. A tervezés gyakorlata és elmélete. Akadémiai Kiadó. Budapest, 2016. ISBN 9789630594820

Keszey T., Gyulavári T.: Marketingtervezés. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9789630598217

Piskóti I.: Business-marketing menedzsment. Üzleti döntések, kapcsolatok marketingtámogatása. Akadémiai Kiadó, 2016.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Szigeti Ágota Orsolya, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

Specializációk

(45.) Tantárgy neve: Nemzetközi gazdaságtan	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A kurzus célja, hogy elméleti háttérrel adjon a nemzetközi gazdasági kapcsolatok értelmezéséhez, bemutassa a világgazdaság meghatározó folyamatait, a globalizáció főbb szereplőit és jellegzetességeit. Ezen túlmenően a hallgató megismerheti hazánk világgazdaságban betöltött helyét és szerepét. A tantárgy ismeretkörei: a világgazdaság fogalma, általános jellemzői, a világgazdaság fejlődésének szakaszai, globalizáció, kölcsönös függőségek a világgazdaságban, klasszikus és neoklasszikus kereskedelmi elméletek, a kereskedelempolitika alapelvei és eszközei, a nemzetközi árukereskedelem intézményi szabályozása, a termelési tényezők nemzetközi áramlása, transznacionális és multinacionális vállalatok, a nemzetközi pénzügyi rendszer, a fejlődő országok és a BRIC országok szerepe a világgazdaságban, gazdasági növekedés és fejlődés a világgazdaságban, regionális integrációk, Magyarország a világgazdaságban.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a nemzetközi gazdasági kapcsolatok értelmezéséhez szükséges alapfogalmakat, a világgazdaság fejlődésének szakaszait és meghatározó folyamatait, a globalizáció főbb szereplőit és jellegzetességeit. Ismeri hazánk világgazdaságban betöltött helyét és szerepét.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes releváns világgazdasági kérdések helyes beazonosítására, azok elemzésen és előrejelzésen alapuló, szakmailag elfogadható szintű megválaszolására. Átlátja a világgazdasági összefüggéseket, képes a nemzetközi gazdasági folyamatok</p>	

alakulása mögött meghúzódó tényezők azonosítására, valamint a nemzetközi gazdasági események és a gazdaságpolitikai beavatkozások várható hatásainak felmérésére. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat tesz, döntéseket hoz.

c) Attitűd

Fogékony új ismeretek befogadására. Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt. A megszerzett ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető jelenségek minél alaposabb s átfogóbb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására. Képes stratégiai gondolkodásra. Értékeli a piaci adatokat, információkat.

d) Autonómia és felelősség

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a meghatározott feladatokat. Felelősséget vállal döntéseiért, tevékenységéért és magatartásáért. Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért. Biztonságosan old meg kreatív feladatokat.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Blahó András (szerk.): Világgazdaságtan, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789630585682

Csáki György:: A nemzetközi gazdaságtan és a világgazdaságtan alapjai, Napvilág Kiadó, Budapest, 2011t. ISBN 978 963 9697 31 7

Mishkin, F. S.: Makroökonómia: Gazdaságpolitika és gyakorlat. Alinea Kiadó, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5669-40-8

Tolnai Ágnes: Nemzetközi gazdaságtan. Grotius e-könyvtár, 2010.

Bost, F. – Carroué, L. – Colin, S. – Laporte, A. – Pihet, Ch. – Sanmartin, O. – Teurtrie, D. (2021): Világgazdasági

körkép, Pallas Athéné, ISBN: 9789635730094

Ajánlott irodalom:

Benczes István: Nemzetközi gazdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2009. ISBN 9789630587112

Elekes Andrea: Nemzetközi gazdaságtan, Dialóg Campus, Budapest, 2018. ISBN 9786155889691

Elekes Andrea: Világgazdaságtan. Nemzeti Közszerológálati Egyetem, Államtudományi és Közigazgatási Kar, Budapest, 2019. ISBN: 9789634980421

Kovács Áron: Makroökonómia és nemzetközi gazdaságtan. Milton Friedman Egyetem, Budapest, 2024.

Krugman, Paul R.: Nemzetközi gazdaságtan: elmélet és gazdaságpolitika. Panem, Budapest, 2023.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szekeres Valéria, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(46.) Tantárgy neve: A mikro- és makroökonómia speciális kérdései	kreditszáma: 5
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea, / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>A tantárgy célja a közgazdaságtanból tanult korábbi ismeretek elmélyítése, kiegészítése, a közgazdasági gondolkodásmód fejlesztése. A tantárgy az alábbi területekkel foglalkozik: a fogyasztói magatartás befolyásolásának várható hatásai, termelési függvények, költségfüggvények, a vállalatok profitmaximalizálása és veszteségminimalizálása az oligopol és monopolisztikus versenyben működő piacok sajátosságai, az erőforrások kereslete; externáliák, az adók és transzferek hatásai a makrogazdaságra és a vállalatok viselkedésére, a munkapiac; a munkanélküliség kezelése, a kamatlábváltozás makrogazdasági hatásai, az infláció, az antiinflációs eszközök vállalati szektorra gyakorolt hatásai, a valutaárfolyamok és a nemzetközi kereskedelem, a nemzetközi tőkemozgás és a technológia transzfer makrogazdasági hatásai, a gazdasági növekedés és fejlődés modellezése.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a mikro- és makroökonómia fogalmakat, értő módon használja a közgazdaságtani elemzések fogalomrendszerét. Elsajátította vállalati szektor mikro- és makroszintű gazdasági környezetének jellemzőit, valamint piaci viselkedését befolyásoló tényezőket. Ismeri a mikro- és makroökonómiai összefüggéseket. Ismeri azokat a kapcsolódási pontokat, amelyeken keresztül a piaci, és gazdaságpolitikai intézményrendszer képes befolyásolni a gazdasági eseményeket.</p> <p>b) Képességek</p> <p>Képes releváns gazdasági kérdések helyes beazonosítására, azok elemzésen és előrejelzésen alapuló, szakmailag elfogadható szintű megválaszolására. Átlátja a gazdasági összefüggéseket, képes a gazdasági folyamatok alakulása mögött</p>	

meghúzódó tényezők azonosítására, valamint a gazdasági események és a gazdaságpolitikai beavatkozások várható hatásainak felmérésére. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat tesz, döntéseket hoz.

c) Attitűd

Fogékony új ismeretek befogadására. Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt. A megszerzett ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető jelenségek minél alaposabb s átfogóbb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására. Képes stratégiai gondolkodásra. Értékeli a piaci adatokat, információkat.

d) Autonómia és felelősség

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a meghatározott feladatokat. Felelősséget vállal döntéseiért, tevékenységéért és magatartásáért. Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért. Biztonságosan old meg kreatív feladatokat.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Berde Éva: Mikroökonómiai és piacelméleti feladatgyűjtemény. Tudományos Oktató Kutató Központ, Budapest, 2009. ISBN: 978 963 88622 0 4

Hirschleifer, J. – Glazer, A. – Hirschleifer, D.: Mikroökonómia. Árelmélet és alkalmazásai – Döntések, piacok és információ. Osiris Kiadó, Budapest, 2009. ISBN: 978 896 327 60 148

Kaufman, R. T. : Makroökonómia munkafüzet és feladatgyűjtemény. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. ISBN: 963 38 9257

Mankiw, G. N.: A közgazdaságtan alapjai. Osiris Kiadó, Budapest, 2011. ISBN: 978-963-276-208-1

Tirole, J.: Közgazdaságtan a közjóért. Osiris Kiadó, Budapest, 2021. ISBN: 978-963-276-439-9

Ajánlott irodalom:

Hall, R. E. –Taylor, J. B.: Makroökonómia. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003. ISBN: 978 963 22 4193 7

Kopányi Mihály: Mikroökonómia. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2009. ISBN: 978 963 05 8567 5

Meyer Dietmar – Solt Katalin: Makroökonómia. Aula, Budapest, 2008. ISBN: 978 963 9698 28 4

Mishkin, F. S.: Makroökonómia: Gazdaságpolitika és gyakorlat. Alinea Kiadó, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5669-40-8

Táncos Tamás: Mikroökonómia. Líceum Kiadó, Eger, 2021. ISBN 978-963-496-109-3

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Fogarasi József, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(47.) Tantárgy neve: Összehasonlító gazdaságtan	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea, / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy célja a különböző gazdasági rendszerek bemutatása, működésének és fejlődési folyamatainak megértése, összehasonlító (komparatív) elemzése, valamint allokációs, hatékonysági, és társadalmi szempontból történő vizsgálata. A tantárgy részletesen foglalkozik az összehasonlító gazdaságtan tárgyával és módszereivel, a gazdasági rendszer fogalmával, a piacgazdaság különböző típusaival, a piacközpontú, az állam által vezérelt és a tárgyalásos (neokorporatív) gazdasági rendszerekkel, a gazdasági rendszerek legújabb fejlődési tendenciáival, az információgazdaság térnyerésével, a globalizáció hatásaival, valamint a jóléti rendszer, jóléti állam fejlődési irányjaival.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A hallgató ismeri a magyar és egyetemes gazdasági, társadalmi és kulturális jelenségek tendenciáit, jellemzőit, adatait. Ismeri a szakterület alapvető szakkifejezéseit, fogalomkészletének fontosabb elemeit, érti az összefüggéseket. Ismeri az összehasonlító gazdaságtan általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a rokon szakterületekhez.</p> <p>b) képességek:</p> <p>Képes a gazdaságot komplex, változó rendszerként értelmezni és megérteni. Képes felismerni az egyes konkrét gazdasági rendszerek közötti intézményi különbségeket, azok okait és következményeit. Képes történelmi, társadalmi, gazdasági kérdésekben az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére. Képes a nemzetközi összefüggésekben való eligazodásra, folyamatok, változások követésére, megértésére, feldolgozására, az ismeretek megosztására és a gyakorlatban történő alkalmazására. Képes szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalók, elemzések készítésére.</p>	

c) Attitűd:

Fogékony a társadalmi-gazdaságpolitikai kérdések iránt, a különböző gazdasági rendszerek társadalmi jólétet befolyásoló hatásainak megértése.

c) Autonómia és felelősség:

Önállóan végez meghatározott feladatokat. Felelősséget vállal döntéseiért, tevékenységéért és magatartásáért. Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért. Betartja a szakma etikai normáit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Bara Zoltán és Szabó Katalin (szerk.): Összehasonlító közgazdaságtan: gazdasági rendszerek, országok, intézmények. Aula, Budapest, 2007. ISBN 9789639585652

Farkas Beáta: Piaccgazdaságok az Európai Unióban. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9789630598224

Csaba László: Európai közgazdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 9789630594677

Ajánlott irodalom:

Acemoglu, Daron és Simon Robinson: Miért buknak el a nemzetek? A hatalom, a jólét és a szegénység eredete. HVG, Budapest, 2013. ISBN 9789633041093

Andor László: Összehasonlító gazdaságtan: globális szemléletben. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2008.

Szabó Katalin: Összehasonlító gazdaságtan. Lexika Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639698307

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Fogarasi József, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(48.) Tantárgy neve: Gazdaságpolitika	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 5 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy szintetizáló jellegű, az összefüggések bemutatására koncentrálnak. Célja, hogy a hallgatók megismerjék a gazdaságpolitika fogalmát, eszközrendszerét, fontosabb területeit, szereplőit, a közgazdasági elméletek érvényesülését a gazdaságpolitika gyakorlatában. A tárgy különböző gazdaságpolitikai problémákkal foglalkozik hazai és nemzetközi tekintetben, a globális pénzügyi válság kialakulását előidéző okokkal, a válság speciális jellegével, az eltérő európai és amerikai válságkezeléssel, a különböző gazdaságpolitikai terápiákkal, a válságkezelés során bekövetkezett nemzetközi kudarcokkal, a hazai válságkezelés gyakorlatával, az EU támogatások szerepével a gazdaságpolitikai folyamatok alakulásában.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás: A hallgató ismeri a gazdaságpolitika alapvető fogalmait, eszközrendszerét, területeit, szereplőit, a különböző gazdaságpolitikai problémákat, folyamatokat., gazdaságpolitikai intézkedéseket.</p> <p>b) Képességek: Képes gazdasági folyamatok elemzésére, a gazdaságpolitika piactorzító hatásainak elemzésére, a gazdaságpolitikai cselekedetek rövid és hosszú távú hatásainak értelmezésére, az intézményrendszer és az alkalmazható gazdaságpolitika kapcsolatának értékelésére, képes értékelni az alkalmazott gazdaságpolitikai intézkedéseket.</p> <p>c) Attitűd: Fogékonyság a társadalmi-gazdaságpolitikai kérdések iránt. Törekszik a gazdaságpolitikai döntések társadalmi jólétet befolyásoló hatásainak</p>	

megértésére. Folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását, nyitott az információtechnológiai eszközök használatára, törekszik a közgazdasági problémamegoldáshoz szükséges eszközrendszer megismerésére és rutinszerű használatára, törekszik a pontos és hibamentes feladatmegoldásra, törekszik a gazdasági hatékonyság szempontjának a vállalati működés során való érvényesítésére.

d) Autonómia és felelősség:

Önállóan végzi a gazdaságpolitikai problémák végiggondolását és adott források alapján történő feldolgozást, nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket, gondolkozásában a rendszerelvű megközelítést alkalmazza.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Bruce C. Greenwald, Joseph E. Stiglitz: A tanuló társadalom megteremtése - A növekedés, a fejlődés és a társadalmi haladás kérdéseinek új megközelítése, Napvilág Kiadó, 2017. ISBN 9789633383971

Daron Acemoglu, James A. Robinson: Miért buknak el nemzetek? - A hatalom, a jólét és a szegénység eredete, HVG Könyvek, 2013. ISBN 9789633041093

Frederic S. Mishkin: Makroökonómia - Gazdaságpolitika és gyakorlat. Alinea Kiadó, Budapest, 2024.

Ajánlott irodalom:

Bod Péter Ákos: Bevezetés a gazdaságpolitikába. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2019.

Dombi Ákos: Gazdaságpolitika a 21. században. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2019.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Varga János, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szekeres Valéria, egyetemi docens, PhD

(49.) Tantárgy neve: Digitális pénzügyek	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tárgy kiindulópontja a digitális pénzügyek gazdasági elterjedése. Célkitűzése, hogy megismertesse a hallgatókat a modern gazdasági folyamatokkal, a pénzügytan egyes digitális területeivel, legfontosabb fogalmaival és jelen kérdéseivel. A félév kifejezetten széles tematikát fed le azon megfontolásból, hogy olyan átfogó háttérismeretekkel lássa el a hallgatókat, amelyek segítségével képesek lesznek egy-egy digitális pénzügyi probléma komplex elemzésére és pénzügyi döntések meghozatalára. Ennek köszönhetően hallgatók a kurzus elvégzésével nem csak megfelelő elméleti alapokra, de egyben naprakész ismeretekre és tájékozottságra is szert tesznek a digitális pénzügyek területén.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait. Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközök használatával. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.</p>	

b) Képességek:

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.

c) Attitűd:

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben képesítése szerinti gazdasági tevékenységet szervez, irányít és ellenőriz. Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Mészáros Mercedes Kiss Gábor Dávid Rácz Tamás: A nemzetközi pénzügyek elmélete és annak ökonometriai eszköztára, Typotex Kiadó, 2022, ISBN: 9789634931911

David L. Cleeton Zvi Bodie Robert C. Merton: A pénzügyek közgazdaságtana, Osiris Kiadó, 2011, ISBN: 9789632761824

Ajánlott irodalom:

Aswath Damodaran: A befektetések értékelése, Panem Kft., 2006, ISBN: 9789635454556

Vigvári András: Pénzügy(rendszer)tan, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2015, ISBN: 9789630585958

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(50.) Tantárgy neve: SPSS adatelemzési tréning	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 lab. / hét, levelező tagozaton: 10 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Az adat és információ szerepe, jellemzői, megfelelőségi kritériumok. Adatbázis felépítése, adatok tisztításának folyamata, szerepe. SPSS adatbázis felépítése. A kódolás logikája és folyamata, a kódolás sajátosságai az SPSS programban. Mérési szintek: nominális és metrikus változók kezelése az SPSS programban. Adatmergelés lehetősége. Adatok szűrésének megoldásai az SPSS-ben. Mérési szintek és a statisztikai mutatók kiszámítása közötti kapcsolódás logikája. Leíró statisztika az SPSS gyakorlatában. Metrikus mérési szinteken alkalmazható leíró statisztikák. Keresztábra elemzés és kétváltozós összefüggés-elemzés az SPSS-ben. Variancia-analízis típusai, az egyutas variancia-analízis gyakorlata. Többváltozós elemzések, faktoranalízis gyakorlata és a K-means klaszterezési eljárás feltételei és gyakorlata az SPSS-ben.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri az adat és információ szerepét, jellemzőit, a megfelelőségi kritériumokat, az adatbázis felépítését, adatok tisztításának folyamatát, szerepét. Ismeretekkel rendelkezik az SPSS adatbázis felépítéséről, a kódolásról az SPSS programban. Ismeri a mérési szinteket, az adatmergelés lehetőségét, az adatok szűrésének megoldásait az SPSS-ben. Ismeri a leíró statisztika sajátosságait, a metrikus mérési szinteken alkalmazható leíró statisztikákat, a keresztábra elemzést és a kétváltozós összefüggés-elemzést az SPSS-ben. Ismeri a variancia-analízis típusait, az egyutas variancia-analízis gyakorlatát. Ismeri a többváltozós elemzéseket, a faktoranalízist, a K-means klaszterezési eljárás feltételeit és gyakorlatát az SPSS-ben.</p> <p>b) Képességek:</p>	

Átlátja az adatbázis felépítést. Képes adatbázist létrehozni, az adatokat kezelni. Képes elemzések kivitelezésére. Képes az alapfogalmak, elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására. Átlátja az összefüggéseket. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat tesz, döntéseket hoz.

c) Attitűd:

Fogékony új ismeretek befogadására. Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt. A megszerzett ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető jelenségek minél alaposabb s átfogóbb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására.

Képes stratégiai gondolkodásra.

d) Autonómia és felelősség

Önállóan végez kutatási feladatokat. Felelősséget vállal döntéseiért, tevékenységéért és magatartásáért.

Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért. Biztonságosan old meg elemzési feladatokat.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá a matematikai, gondolkodási kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Sajtos- Mitev: SPSS kutatási és adatkezelési kézikönyv Aliane Kiadó, Budapest, 2007

Székelyi-Barna: Túlélőkészlet az SPSS-hez (Többváltozós elemzési technikákról társadalomkutatók számára) Typotex Kiadó Budapest, 2004. ISBN 9789632790121

Ajánlott irodalom:

Ketskemény-Izsó: Bevezetés az SPSS programrendszerbe ELTE Eötvös Kiadó, 2005. ISBN 963-463-823-6

Kemény Ildikó ; Simon Judit ; Berezvai Zombor ; Kun Zsuzsanna: Marketingkutatás kvantitatív módszerei: segédanyag SPSS program

használatához. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2021. 80 p. ISBN: 9789635038640

Molnár László: SPSS-adatelemzés – nem csak marketingeseknek: 1. kötet. Paraméteres és nem paraméteres próbák. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2024. 146 p. ISBN: 9789636640552

Simon Judit ; Berezvai Zombor ; Kemény Ildikó ; Kun Zsuzsanna ; Pusztai Tamás: Kvantitatív elemzési módszerek: SPSS használata a kutatási gyakorlatban. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2024. 284 p. ISBN: 9789635039548

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Garai-Fodor Mónika, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(51.) Tantárgy neve: Projektmunka	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 lab. / hét, levelező tagozaton: 10 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy megismerteti a hallgatókkal a projekt definícióját, ismérveit, szerepét a szakképzésben és a felnőttképzésben, valamint típusait. Foglalkozik a projektek tervezésének lépéseivel, a projektek megvalósításának és lebonyolításának feltételeivel, a projektek bemutatásának kritériumaival, valamint a projektek értékelésével. A hallgatók saját tapasztalatot és élményt szereznek a projekt folyamatáról: projekteket terveznek, valósítanak meg, mutatnak be és különböző szempontok alapján értékelik azokat.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető felkészültséggel. Ismeri az adott szakterület ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Képes a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére. Képes a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.</p> <p>c) Attitűd:</p>	

Elkötelezett a szakmai fejlődésre. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt.

d) Autonómia és felelősség:

Önállóan képes szakterüle átfogó, megalapozó szakmai kérdéseinek átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakjának, szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

A feladathoz közvetlenül kapcsolódó dokumentumok, webes irodalmak.

Ajánlott irodalom:

Deutsch Nikolett – Jelen Tibor: Üzleti és projekttervezés, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 9789634544050

Henczi Lajos – Murvai László: Projekttervezés és projektmenedzsment, Bp. Saldo Kiadó, 2012, ISBN: 9789636383992

Mészáros Attila ; Jósvai János: Projektmunka. Győr, Magyarország : Széchenyi István Egyetem, 2013, 90 p. ISBN: 9786155391262

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Mizser Csilla, egyetemi docens. PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(52.) Tantárgy neve: Vezetői számvitel és controlling	kreditszáma: 5
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 3 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 15 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Számvitel alapjai, Statisztika II.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A controlling fogalma, a controlling rendszer elemei. A controlling szervezet kialakítása, a controller típusai. A vezetésorientált költségszámítás, költségek fogalma és osztályozása, a kalkuláció fogalma, fajtái és módszerei, ÁKFN struktúra elemzése, likviditás tervezés. Standard költségszámítás. Mérlegelemzés. A tervezés fogalma és követelményrendszere, terv-tény eltérés vizsgálat. A beruházás-gazdaságossági vizsgálatok, statikus és dinamikus módszerek. A controlling információs rendszer kialakítása, mutatók szerepe a controllingban. A controlling rendszer kiépítésének magasabb fokozatai. (A o-bázisú költségtervezés rendszere (ZBB), az általános költségek elemzése (GWA).) Logisztikai controlling fogalma és feladatai. Logisztikai teljesítmény és költség.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a műszaki szakterülethez kapcsolódó gazdálkodás- és szervezéstudományi szakterületek (menedzsment, termelésmenedzsment, minőségmenedzsment, projektmenedzsment, innováció-menedzsment, környezetmenedzsment, termékmenedzsment, logisztikai menedzsment, stratégiai menedzsment, vállalkozásmenedzsment, információmenedzsment, marketing, közgazdaságtan, jog) alapjait, követelményeit, összefüggéseit. Ismeri a beruházások, továbbá fejlesztési projektek tervezésének, gazdaságossági vizsgálatainak, műszaki kivitelezésének főbb eljárásait, módszereit. Ismeri a környezeti hatásvizsgálatok végzésére és a hatástanulmányok összeállítására vonatkozó módszertant és a jogi szabályozás alapjait.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>A műszaki szakterületen felmerülő rutinfeladatok megoldásában képes alkalmazni a megszerzett általános és specifikus természettudományi, műszaki</p>	

tudományi, gazdálkodás- és szervezéstudományi elveket, szabályokat, összefüggéseket, eljárásokat. Képes műszaki-gazdasági dokumentációk megértésére, feldolgozására. Képes műszaki, technológiai, beruházási, gyártási, logisztikai, minőségbiztosítási, informatikai folyamatok irányítására, szervezésére, ellenőrzésére és fejlesztésük összehangolására. Képes üzleti tervek készítésére, döntéselőkészítési feladatok elvégzésére, innovációs stratégiák kidolgozására és megvalósítására. Képes a versenytársak, a termékek, a piaci lehetőségek elemzésére és a termékek, műszaki tartalmú szolgáltatások értékesítésére. Képes a beruházási igények felmérésére, menedzselésére, valamint a beruházásokkal kapcsolatos műszaki és gazdaságossági vizsgálatok végrehajtására. Képes arra, hogy szakmailag adekvát módon szóban és írásban anyanyelven és egy idegen nyelven kommunikáljon, prezentáljon. Képes a hazai és nemzetközi szakirodalom feldolgozására és felhasználására.

c) Attitűd:

Törekszik arra, hogy döntéseit az irányított munkatársak véleményének megismerésével, lehetőség szerint velük együttműködésben hozza meg. Törekszik arra, hogy folyamatos önképzéssel és továbbképzéssel szakmai fejlődését elősegítse. Átfogó rendszerszemlélettel rendelkezik.

d) Autonómia és felelősség

A szakterületéhez tartozó elemzői feladatok megoldása során önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldó módszereket. Saját munkájának eredményeit reálisan értékeli. Váratlan döntési helyzetekben is önállóan képes a munkavégzésre, a szakmai kérdések végiggondolására. Felelősséget vállal szakmai döntéseiért. Felelősséget vállal az általa irányított és az általa elvégzett munkafolyamatokért.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Horváth & Partners – Controlling. Út egy hatékony controllingrendszerhez, Complex Budapest, 2009.

Francsovcics Anna: Controlling integrált elmélete és gyakorlata, ÓE KGK Budapest, 2013.

Hanyecz Lajos: Modern vezetői controlling Gazdálkodás - menedzsmnet, Saldo Budapest, 2011. ISBN 9789636383794

Boda György - Szlávik Péter: Kontrolling rendszerek, KJK-KERSZÖV Budapest, 2005. ISBN 9789632248424

Anthony, R. N. – Govindarajan, V.: Menedzsmentkontroll-rendszerek, Panem Budapest, 2013

Ajánlott irodalom:

László Norbert (szerk.): Vezetői számvitel: Feladatgyűjtemény. IFRS Training and Consulting Kft., Budapest, 2025. 125 p. ISBN: 9786156080080

Sisa Krisztina Andrea - Veress Attila - Szijártó Boglárka - Frányó Zsófia: Vezetői számvitel: Feladatgyűjtemény. Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt., Budapest, 2021. 96 p.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Katona Ferenc, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(53.) Tantárgy neve: Nemzetközi pénzügyek	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea, / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 5 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy célja, hogy a hallgatók a pénzügyi ismeretek tantárgy keretén belül elsajátított ismeretanyagot kibővítsék és elmélyítsék, eligazodjanak a nemzetközi pénzügyi életben. A kurzus inkább ismeretbővítő jellegű, a pénzügyi kultúra megszilárdítására irányul. A kurzus révén a hallgatók rálátást kapnak a világgazdaság működéséről, rendszerszemléletben látják a világtörténelem eseményeit.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Rendelkezik a nemzetközi pénzügyek alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, összefüggéseinek ismeretével. Elsajátította a világgazdaság működésével kapcsolatos fogalmakat. Ismeri a világtörténelem jelentős eseményeit.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>A tanult ismeretek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Képes eligazodni a nemzetközi pénzügyi életben. Képes rendszerszemléletben látni a világgazdaság működését, a világtörténelem eseményeit.</p> <p>c) Attitűd:</p> <p>Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Befogadó mások véleménye, az ágazati,</p>	

regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes: Nemzetközi pénzügyek – elektronikus tananyag

Ajánlott irodalom:

Sávai Marianna: Fiskális fenntarthatóság és államadósság a Visegrádi országokban, Saldó Budapest, 2024.

Kiss Gábor Dávid et al: A nemzetközi pénzügyek elmélete és annak ökonometriai eszköztára, Typotex Elektronikus Kiadó Kft, 2022. ISBN 9789634931911

Youssef Cassis, Dariusz Wójcik: Nemzetközi pénzügyi központok - A globális pénzügyi válság és a Brexit után, Pallas Athéné Könyvkiadó Kft., 2019. ISBN 9786155884504

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes Teréz, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(54.) Tantárgy neve: Vállalati pénzügyek és számvitel	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea, / 3 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 15 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> :	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A kurzus célja, hogy általános pénzügyi és számviteli ismeretekkel vértelje fel az egyetemi hallgatókat. A képzés során a hallgatók két részben nyerhetnek betekintést a pénzügyek világába, majd ezt követően megismerkedhetnek az alapvető számviteli összefüggésekkel, valamint a könyvvitel rejtelseivel. A kurzus jelentősen szélesítheti a hallgatók általános gazdasági műveltségét, de lehetőséget teremt arra is, hogy az alapvető összefüggéseket megismerve átfogó képet kapjanak a vállalkozások működésének gazdasági vetületeiről. Cél az is, hogy az alábbi témák is feldolgozásra kerüljenek: Vállalkozások pénzügyi feltételei. A pénzügyi döntések főbb típusai és jellemzői. A pénzügyi döntések célrendszere. A menedzsment és a tulajdonosok érdekei. A vállalati vagyon. Saját tőke és elemei. Idegen tőke és elemei. Vállalatok finanszírozási döntései. Finanszírozási stratégia, finanszírozás alapelvei. Vállalatok belső és külső finanszírozása. A vállalati tőkeköltség értelmezése és számítása. A vállalatok beruházási döntései. A beruházások értékelése. Döntési problémák, döntési kritériumok. A beruházással kapcsolatos számítások. Statikus és dinamikus tőkebefektetési számítások és módszereik. Beruházással kapcsolatos kockázatok. Forgótőkével kapcsolatos döntések: készlet- és pénzgazdálkodás. Vállalatok likviditása. Vállalati pénzügyi teljesítmény értékelése.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.</p>	

b) Képességek:

Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.

c) Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes: Vállalkozások pénzügyei, Elektronikus jegyzet, Óbudai Egyetem

Pappné Dr. Nagy Valéria – Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes: Vállalkozások pénzügyei példatár, Elektronikus jegyzet, Óbudai Egyetem

Csoma Róbert, dr. Gyulai László, dr. Nagy Gyula, Percze Szabolcs, Pócs Gábor, Rékasi Róbert, Tomsits Anikó, Urbanics Roxána: Vállalati pénzügyek feladatgyűjtemény, Saldo, 2016. ISBN: 9789636385071

Illés Ivánné dr.: Vállalkozások pénzügyi alapjai, Saldo, 2009. ISBN 9789636383268

Gyulai László - Lauf László: Vállalkozásfinanszírozás alapjai, Saldo, 2013. ISBN 9789636384500

Brealey – Meyers: Modern Vállalati Pénzügyek 1.-2., McGraw Hill – Panem, 1992. ISBN 9789635455287

Ajánlott irodalom:

Becsky-Nagy Patrícia: Vállalati pénzügyek elmélete és gyakorlata. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2023. ISBN: 9789636151041

Sándorné Új Éva: Pénzügyek mindenkinek, Variant-Media Kiadó, 2001. ISBN: 963006765X

Juhász Zita Vállalati pénzügyek esettanulmányok. ELTE TáTK, Savaria Gazdálkodástudományi Tanszék, Szombathely, 2024. 64 p. ISBN: 9789639871731

Ulbert József (szerk.): Vállalati pénzügyek kézikönyv. Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, Pécs, 2022. 323 p. ISBN: 9789634298915

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Dobos Piroska, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(55.)	Tantárgy neve: Business marketing, eladásmenedzsment	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév		
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.		
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév		
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -		
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:		
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy fő célkitűzése a business-to-business piac üzleti és marketing specifikumainak elsajátítása. Ennek keretében a szervezeti piac marketing és menedzsment módszereinek elemzésére törekszik. Ellátási lánc marketing menedzsment relevanciái. Hálózati marketing. Stratégiai tervezés és menedzsment makro- és mikrogazdasági modellek alapján. Versenyképesség tényezői. Ügyfélorientáció, vevőérték meghatározása. Kapcsolati marketing és Customer Relationship Management. Piacszegmentálás a business-to-business piacokon. Stratégiai döntések. Szervezeti beszerzési politika, stratégia, magatartás. Árpolitika és stratégia. Értékesítési stratégia és technikák. Kommunikáció a szervezeti piacokon. Ajánlatok tervezése, kialakítása, menedzsmentje.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, összefüggéseinek ismeretével. Ismeri az értékesítési, üzletkötési tevékenység folyamatait, jogi, etikai követelményeit. Ismeri a kereskedelmi vállalatok működését és szervezetét, a kereskedelmi tevékenység főbb munkafolyamatait és technikáit. Ismeri a logisztikai folyamatokat.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes a marketing és értékesítés rövid és középtávú döntési folyamataiban való eligazodásra, a gyors piaci változások felismerésére, azokhoz való alkalmazkodásra.</p> <p>c) Attitűd:</p>		

Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével meghozni döntését.

d) Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Mandják, Tibor: Marketing-szemléletmód és az üzleti kapcsolatok (Marketing-outlook and business relations). Vezetéstudomány / Budapest Management Review, 2005. 36 (5). pp. 14-24 (http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/741/1/vt_2005n5p14.pdf)

Agárdi I.-Kolozs K.: A vállalatközi kapcsolatok elemzése, a vállalatközi kapcsolatok egyes területein. Műhelytanulmány, 20. Budapest, Corvinus Egyetem, Versenyképesség Kutató Központ, 2005.

Bauer A. -Mitev Ariel: Eladásmenedzsment, Akadémia Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789630586122

Cheverton, P.: A kiemelt ügyfelek meghatározása, Alexandra Kiadó, Budapest, 2005. ISBN: 9633689473

Rekettye G.-Hetesi E.: Kínálatmenedzsment. Akadémia Kiadó, Budapest, 2009. ISBN 9789630586788

Ajánlott irodalom:

Révész Balázs ; Pető Dalma ; Lajos Péter :Vállalkozók marketingdöntései. Szegedi Tudományegyetem, Szeged, 2020. ISBN: 9789633067581

Wayne Visser, Dirk Matten, Manfred Pohl, Nick Tolhurst: Business-to-Business Marketing (SAGE Advanced Marketing Series), SAGE, London, 2010. ISBN 1849201560

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Saáry Réka, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(56.) Tantárgy neve: Ügyviteli és ügyfélkapcsolati ismeretek	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea, / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Az ügyviteli és ügyfélszolgálati munka területei, az ügyfélszolgálati etika. Az iratkezelés hagyományos és elektronikus módjai, folyamata, az adatok archiválása, irattározása, selejtezése. A minősített iratok kezelésével kapcsolatos szabályok, a bélyegzőkészítés, -kezelés és selejtezés szabályai. Ügyfélközpontú szemlélet és magatartás, az ügyfélszolgálat technikai, tárgyi feltételei, elhelyezése, berendezések. Az ügyfélszolgálatok típusai, az ügyfélkapcsolatok formái és jellemzői. Ügyfélszolgálati tevékenységek. Ügyféltípusok, ügyfelek megkeresése, fogadása, tájékoztatás, információnyújtás, panaszügyek hatékony kezelése, ügyintézés, marketingkutatás, promóció és értékesítés előkészítése, értékesítés, dokumentálás, adminisztrálás.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Az ügyviteli és ügyfélszolgálati munka területeinek-, az egyes tevékenységek fázisainak, formai és tartalmi követelményeinek ismerete. Az adatvédelmi törvényekben foglaltak alkalmazási képessége az ügyfélközpontú szemlélet és magatartás jellemzőinek megismerése. Az ügyfélszolgálatok típusainak, az ügyfélkapcsolatok formáinak és jellemzőinek ismerete.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. Képes az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására.</p> <p>c) Attitűd</p> <p>Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Betartja a jogi és etikai normákat. Nyitott a megismerés, illetve</p>	

a tapasztalatszerzés iránt. Kész a folyamatos szaktudományi fejlődésre, megújulásra.

d) Autonómia és felelősség:

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Arany Ferenc: Panaszügyek hatékony megoldása. Gold Invest Tanácsadó Kft. Bp. 2011. ISBN 9789630810326

Freisinger Edéné: Irodai ügyvitel. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó. Budapest, 2009. 112 p. ISBN 9789631953794

Kossáné Prókay Katalin: Amit a korszerű irodai munkához ismerni érdemes. Stíl Stúdió. Budapest, 2007. ISBN 9630620970

Veres Gabriella –Jakabné Zubály Anna –Chrabák László: Ügyviteli ismeretek. Bessenyei György Könyvkiadó. Nyíregyháza, 2010. ISBN 9789639909564

Peresztegi Éva: Ügyvitel a gyakorlatban – feladatgyűjtemény a gyakorlati modulvizsgákhoz. Műszaki Könyvkiadó. Budapest, 2011. ISBN 9789631665147

Ajánlott irodalom:

Kerchner András: Oktatási segédlet az Ügyvitelszervezés tantárgyhoz. Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2022.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szilágyi Győző Attila, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(57.) Tantárgy neve: Üzleti levelezés és hivatali adminisztráció	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Az irat és az iratkezelés, a hivatalos nyelvi stílus használata. Az iratok készítésének tárgyi és egyéb feltételei, a papíralapú és elektronikus írásbeli kapcsolattartás eszközei, módjai. A levél és levelezés fajtái, tartalmi, nyelvi és formai követelményei, a levelezés általános szabályai, szerepe az adminisztrációban. A mindennapokban használt egyszerű ügyiratok (nyugta, meghatalmazás, kötelezvény, elismervény, hírt közlő iratok, nyilatkozatok, igazolások, a belső levelezés egyszerű ügyiratai; vezetőség személyes levelei) készítésének tartalmi, formai, nyelvi követelményei, sablonok használata. A közigazgatási eljárás iratai, készítésük tartalmi, nyelvi, formai és jogi szabályozása. A munkaügyi kapcsolatok írásbeli formái, a munkáltató és munkavállaló kapcsolatai formái (álláshirdetés, álláspályázat, szakmai önéletrajz, motivációs levél munkaszerződés, a munkaviszony egyéb iratai). Iratok a kereskedelmi kapcsolatokban.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri az irat fogalmát, típusait, az iratkezelés módjait, a hivatalos nyelvi stílust. Tisztában van az iratok készítésének tárgyi és egyéb feltételeivel, a hagyományos és elektronikus írásbeli kapcsolattartás eszközeivel, módjaival. Ismeri a levél és levelezés fajtáit, tartalmi, nyelvi és formai követelményeit, a levelezés általános szabályait, a levelezés szerepét az adminisztrációban, a hagyományos és elektronikus levelezés etikett szabályait. Ismeretekkel rendelkezik a munkaügyi kapcsolatok írásbeli formáiról, a kereskedelemben alkalmazott iratokról.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására. Képes a mindennapokban használt egyszerű ügyiratok készítésére. Képes szakmai kérdések átgondolására</p>	

és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. Képes az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására.

c) Attitűd

Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Betartja a jogi és etikai normákat. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt.

d) Autonómia és felelősség:

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Balla Katalin–Vacha Ferenc: Ügyiratkezelői kézikönyv - a közfeladatot ellátó szervek részére. Az e-közigazgatás alapja: a legeredményesebb iratkezelési módszerek, megoldások. Önkorpress Kiadó, 2007. ISBN 9789630629188

Ipcsics Csilla–Gecseg Judit: Gyakorlati tanácsok levelezéshez. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2006.

Veres Gabriella és mtsai: Ügyviteli ismeretek. Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2010.

Tilley, Robert: Üzleti levelezés. Cser Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 9639445134

Ajánlott irodalom:

Dajnoki Krisztina (szerk.): Üzleti kommunikációs alapismeretek: Debreceni Egyetem, Debrecen, 2019.

F. Dornbach Mária (szerk.): Üzleti levelezés a gyakorlatban. Verlag Dashöfer Szakkiadó, Budapest, 1998.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szilágyi Győző Attila, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(58.) Tantárgy neve: Informatika és ügyvitelszervezés	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 4 lab. / hét, levelező tagozaton: 20 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Az alapvető fájlkezelő és szövegszerkesztési műveletek, írott szöveg korrektúrázása, javítása, módosítása, újraszerkesztése. A Windows operációs rendszer. Szövegszerkesztő és táblázatkezelő program funkciója, alkalmazása, fájlkezelési műveletek (mentés, megnyitás, másolás). Az irodai alkalmazások kiválasztásának szempontjai (az ügyviteli munkához nélkülözhetetlen különböző táblázatok, kimutatások, nyilvántartások, kalkulációk készítéséhez szükséges alkalmazások lehetőségei).</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás: Ismeri az alapvető fájlkezelő műveletek és szövegszerkesztési műveleteket felhasználói szinten. Ismeretekkel rendelkezik a Windows operációs rendszerről. Ismer szövegszerkesztő és táblázatkezelő szoftvereket, azok jellemzőit, alkalmazási területeit.</p> <p>b) Képességek: Képes alkalmazni szövegszerkesztő és táblázatkezelő szoftvereket. Képes szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. Képes az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására.</p> <p>c) Attitűd Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Betartja a jogi és etikai normákat. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt. Kész a folyamatos szaktudományi fejlődésre, megújulásra.</p> <p>d) Autonómia és felelősség:</p>	

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói, továbbá digitális kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Bártfai Barnabás: Windows 10 mindenkinek. Bbs-Info Könyvk. és Inform. Kft., Budapest, 2023 ISBN 9786155477225

Bártfai Barnabás: Word a gyakorlatban. Bbs-Info Könyvk. és Inform. kft., Budapest, 2023. ISBN 9786155477157

Bártfai Barnabás: Excel a gyakorlatban. Bbs-Info Könyvk. és Inform. kft., Budapest, 2023. ISBN 9786155477171

Szabó Ildikó: Excel 2019. Taramix Kiadó Kft., Budapest, 2021. ISBN 9786155186820

Peresztegi Éva: Ügyvitel a gyakorlatban – feladatgyűjtemény a gyakorlati modulvizsgákhoz. Műszaki Könyvkiadó. Budapest, 2020. ISBN 9789631665147

Ajánlott irodalom:

Bártfai Barnabás: Excel haladóknak. Bbs-Info Könyvk. és Inform. kft., Budapest, 2023. ISBN: 9789639425927

Béres Ilona–Licskó Ildikó: Alkalmazott számítástechnika az üzleti kommunikáció, kereskedelem, vendéglátás és turizmus területén. Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző. Budapest, 2013. ISBN 9789636373221

Kerchner András: Oktatási segédlet az Ügyvitelszervezés tantárgyhoz. Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2022.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Horváth Ádám Béla, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(59.) Tantárgy neve: Irodavezetés- és szervezés	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Az iroda mint az ügyviteli munka színtere, az ergonomikus kialakítás szempontjai, az automatizált irodavezetés és -szervezés. Az irodai munkahely és munkakörök kockázati tényezői, az ügyviteli-irodai munkával együtt járó foglalkozási betegségek, preventív módszerek; gyakorlatok. A kommunikációs folyamatok korszerű technológiai megoldásainak gyakorlatban való alkalmazása; az üzleti információ főbb sajátosságai (üzleti információk típusai, az információk továbbításának módjai, információbiztonság, a vállalkozói információforrások, üzleti információszolgáltatók). Tényadatokra vonatkozó források és tájékoztató eszközök, mikro- és kisvállalkozások információs igényei, üzleti információs szolgáltatások. Az üzleti információ alkalmazása a gyakorlatban a magán- és közszektorban.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Az irodai ügyvitelben használatos irodatechnikai és telekommunikációs eszközök és azok működési elveinek, használati és beszerzési lehetőségeik ismerete. A korszerű, gazdaságos és hatékony irodai munkavégzés ergonomiai alapelveinek és a modern, automatizált iroda kialakítását meghatározó kritériumok megismertetése. A gyors és hatékony információszerzés, továbbítás, információk megosztásának megismertetése.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>A hallgató képes szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. Képes az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására.</p> <p>c) Attitűd:</p>	

Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Betartja a jogi és etikai normákat. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt. Kész a folyamatos szaktudományi fejlődésre, megújulásra.

d) Autonómia és felelősség:

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Antal Orsolya–Vadovics Edina: Zöld iroda kézikönyv. KÖVET-INEM Hungária Egyesület. Budapest, 2005. 1-234. p. ISBN 9632174070

Dankó Márta: Irodatechnikai és irodaszervezési ismeretek. Bessenyei György Könyvkiadó. Nyíregyháza, 2007. ISBN 9786155097744

Kiszl Péter: Üzleti információ, céginformáció és a könyvtárak. Eötvös Loránd Tudományegyetem. Pauker Nyomda Kft. Budapest, 2005. ISBN 978963217895

Ajánlott irodalom:

Kossáné Prókay Katalin: Amit a korszerű irodai munkához ismerni érdemes. Stíl Stúdió. Szeged, 2007. ISBN 9789630620970

Kerchner András: Oktatási segédlet az Ügyvitelszervezés tantárgyhoz. Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2022.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szilágyi Győző Attila, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(60.) Tantárgy neve: Agilitás a vezetésben	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A kurzus célja megismertetni a hallgatókkal az agilis szemléletmód kialakulását, az agilitás elveit és értékeit, és bemutatni az agilis projektmenedzsment, illetve az agilis gondolkodású projektvezetés alapjait. Az alapfogalmak ismétlésén túl bemutatja az agilis szemléletmód kialakulását és alapjait. Bemutatja, hogy milyen keretek között lehet az agilis vagy a hibrid szemléletet alkalmazni a vezetésben. Kitér az agilis szemlélet rendszerszintű elhelyezkedésére, a scrum kialakulására, alappilléreire és értékeire. Nem pusztán a módszertanokkal, hanem az agilis szervezet jellemzőivel és szerepköreivel is foglalkozik. Ki kell emelni azokat a szereplőket, akik az agilitásban nagy szereppel bírnak, így nagy fókusz helyeződik a scrum masterre, az agilis coach-ra, az agilis emberre, mint vezetőre is.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Projektben, csoportos</p>	

feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.

c. Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá a személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Evelyn Werro: Agilis keretrendszerek csoportdinamikai szempontból - Agilis teamek az odatarozás, a hatalom és az intimitás erőterében, In Dynamics Consulting, 2020.

Simon Hayward: Az agilis vezető, Pallas Athéné Kiadó, Budapest, 2019. ISBN 9786155884443

Darrel Rigby, Sarah Elk, Steve Berez: Csináljuk jól az agilitást, HVG Könyvek, Budapest, 2021. ISBN 9789635651726

Beck, K. et al. : Manifesto for Agile Software Development, 2001. www.agilemanifesto.org

PMI: Agilis gyakorlati útmutató, Budapest, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2018.
ISBN 9789630599429

Ajánlott irodalom:

Schwaber, K., Sutherland, J.: A Scrum útmutató, 2020.
<https://scrumguides.org/docs/scrumguide/v2020/2020-Scrum-Guide-Hungarian.pdf>

Rigby, D., Elk, S., Berez, S. : Csináljuk jól az agilitást! - Transzformáció káosz nélkül, Budapest, 2021. HVG Kiadó Zrt. ISBN: 9789635651726

Hayward, S.: Az agilis vezető - Hogyan hozzunk létre agilis vállalkozást a digitális korban? Budapest, Pallas Athéné Könyvkiadó Kft., 2019. ISBN 978-615-5884-44-3

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Berke Szilárd, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(61.) Tantárgy neve: Vendéglátói ismeretek, üzleti etikett és protokoll	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea, / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy a vendéglátó üzletek üzemeltetésének napi gyakorlatában alkalmazható ismereteket dolgozza fel. A turizmus és a vendéglátás kapcsolata, a gasztronómia mint vonzerő. A vendéglátás fogalma, feladatai, jelentősége a nemzetgazdasági teljesítménye alapján. Fejlesztésének tendenciái, ágazatközi kapcsolatai. A vendéglátás jellemző vállalkozási formái, a tevékenység és az üzletek szakmai és a szabályzók alapján meghatározott csoportosítása. A fő munkafolyamatok (beszerzés, raktározás, termelés, értékesítés, szolgáltatás). Tárgyi feltételrendszer, szervezési sajátosságok, gyakorlati megoldások. Különböző üzlettípusok választékának kialakítása. Értékesítési és felszolgálatási módok. A vendéglátás szervezése. A szerződéskötésre vonatkozó jogi előírások, a szerződések kötelező tartalmi és formai elemei. A vendéglátás területén érvényes adózási szabályok. Marketing tevékenység és annak elemei, alkalmazási lehetőségei a vendéglátás területén. Az üzleti érintkezés szabályai, üzleti etikett és a vendéglátás protokollja.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a vendéglátó üzletek üzemeltetésének napi gyakorlatában alkalmazható ismereteket. Ismeretekkel rendelkezik a vendéglátás jellemző vállalkozási formáiról. Ismeri a vendéglátás szervezési-vezetési fő- és részfolyamatait, gazdálkodási összefüggéseit. Ismeri a tárgyi feltételrendszert, a szervezési sajátosságokat, a gyakorlati megoldásokat, a különböző üzlettípusok választékának kialakítását. Ismeri üzleti etikett sajátosságait, továbbá a vendéglátás protokolljának ismérveit.</p> <p>b) Képességek</p>	

A hallgató képes a vendéglátó üzletek üzemeltetésének elméleti ismereteit alkalmazni a gyakorlatban. Képes a vendéglátás különböző üzletköreiben a fő- és mellékfolyamatok átlátására, irányítására, szervezésére. Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával képes a feladatának ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjteni, rendszerezni, egyszerűbb oksági összefüggéseket feltárni és következtetéseket levonni, javaslatokat megfogalmazni a szervezet rutin folyamataiban. Képes egyszerűbb gazdasági folyamatokat, eljárásokat megtervezni, megszervezni, végrehajtani. Hatékonyan kommunikál írásban és szóban. Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad.

c) Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében proaktív magatartást tanúsít, konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

d) Autonómia és felelősség:

A szakterületét megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá a személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Fazakas Gergő et al: Turizmus és vendéglátó ismeretek, Szókratész Közgazdasági Akadémia, Budapest, 2002. ISBN 963-7163-62-X

Vendéglátósok kézikönyve, RAABE Tanácsadó és Kiadó KFT Budapest, 2004.

Sille István: Illem, etikett, protokoll. Illem, etikett, protokoll, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 978 963 05 9796 8

Ajánlott irodalom:

Burkáné Szolnoki Ágnes: Vendéglátó ismeret Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2010. ISBN 963-336-902-9

Csizmadia László: Az italok ajánlása és értékesítése KIT, Budapest, 1994. ISBN 2399986108397

Csizmadia László: A vendéglátás ételei és tálalásuk KIT, Budapest, 1994. ISBN 963-637-022-2

Molnár György: Protokoll az üzleti életben, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 978 963 454 144 8

Tusor András - Sahin-Tóth Gyula: Gasztronómia Étel-és italismeret KIT Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző, Budapest, 2005. ISBN 963-637-218-7

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szekeres Valéria, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(62.) Tantárgy neve: Turisztikai ismeretek	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A turisztikai ágazat sajátosságai, működési elvei. A turizmus hazai és nemzetközi piaca, a piac szereplői. A turisztikai kereslet és kínálat főbb összefüggései, a turizmus és környezete (gazdasági, társadalmi, természeti). Turisztikai térségek, új turisztikai fejlesztések. Turisztikai vállalkozások (szálláshelyek, vendéglátóhelyek, szabadidős létesítmények) típusai, tevékenységei (utazásszervezés és közvetítés, programszervezés stb.). Az ország és saját régió turisztikai lehetőségei. Az idegenforgalom területén érvényes adózási szabályok. Marketing tevékenység idegenforgalom területén. Az üzleti érintkezés szabályai.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Ismeri a turisztikai ágazat működésének elveit, a turizmus hazai és nemzetközi piacát, a piac szereplőit, jellemzőit, sajátosságait és kapcsolódásait; a különböző turisztikai vállalkozások típusait és tevékenységeit. Ismeri az utazásszervezés, utazásközvetítés, az utazási irodák tevékenységeit, az idegenforgalom területén érvényes adózási szabályokat, a marketing tevékenység jellemzőit idegenforgalom területén.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes a turisztikai vállalkozások tevékenységének részleges vagy teljes körű tervezésére, szervezésére, irányítására és ellenőrzésére. Képes szakszerű, világos, egyértelmű és hatékony kommunikációra írásban és szóban. Képes szakmai javaslatok, marketingajánlatok készítésére.</p> <p>c) Attidűd:</p> <p>A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai</p>	

ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

d) Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért. Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe. Felelősséget vállal a munkájával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartásáért, tevékenysége következményeiért, javaslataiért, döntéseiért.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá a személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Mihalkó Gábor: Turizmológia, Akadémiai Kiadó Zrt, 2012. ISBN: 9789630592161

Puczkó, L. – Rátz, T.: A turizmus hatásai, 4. javított kiadás. Aula Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 963-9345-11-3

Puczkó, L. – Rátz, T.: Az attrakciótól az élményig. A látogatómenedzsment módszerei. Geomédia, Budapest, 2000. ISBN 9789630589840

Szűcs László – Fodorné Szucsák Éva: Turizmus és utazásszervezés, Műszaki Könyvkiadó, 2020.

Ajánlott irodalom:

Behringer, Zs. – Kiss, K. – Rátz, T. – Török, L. : A turizmus mint gazdasági, társadalmi rendszer. In: Török, L. – Behringer, Zs. (szerk.): Turizmus és vendéglátó ismeretek. Szókratész Külgazdasági Akadémia, Budapest, 2002. pp. 336-347.

Behringer, Zs. – Kiss, K. – Rátz, T. – Török, L.: A turizmus rendszere. In: Török, L. – Behringer, Zs. (szerk.): Turizmus és vendéglátó ismeretek. Szókratész Külgazdasági Akadémia, Budapest, 2002. pp. 263-296.

Deli-Gray Zs. – Árva L.: Turizmusmarketing esettanulmányok. Akadémia Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 789630588584

Dávid, L. (szerk.) – Jancsik, A. – Rátz, T.: Turisztikai erőforrások. A természeti és kulturális erőforrások turisztikai hasznosítása. Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt., Budapest, 2007. p. 289. ISBN: 9789633946794

Jászberényi Melinda (szerk.): A kulturális turizmus sokszínűsége, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2020. ISBN 978 963 454 522 4

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Huszti Zsolt, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(63.) Tantárgy neve: Digitális reklámeszközök és online médiatervezés	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 lab. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy bemutatja a digitális reklámozás/marketingkommunikáció ökoszisztémáját, az online kampánytervezés folyamatát, annak stratégiai vonatkozásait, a tervezési folyamat egyes fázisaihoz kapcsolódó kutatási módszereket, azok online módszertanait. A tantárgy keretei között nagy hangsúly kerül a marketingkommunikáció digitális, illetve hagyományos eszközeinek integrációjában rejlő kihívásokra. A kurzus épít a hallgatók kutatómódszertani és marketingkommunikációs ismereteire, valamint szakmai és fogyasztói tapasztalataira, azok szintetizálásával építi fel a digitális reklámtervezéssel kapcsolatos ismereteket és készségeket.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a marketing fogalmát, koncepcióját, eszközrendszerét és módszertanát az üzleti és nonprofit szférában. Ismeri a marketing szerepét a vállalat, intézmény működésében, a marketing kapcsolatát a szervezet más folyamataival, funkcióival. Ismeri a fogyasztói, vevői magatartás folyamatát, a fogyasztóvédelem területét. Ismeri az e-üzlet módszereit és hátterét.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes a marketing és értékesítés rövid és középtávú döntési folyamataiban való eligazodásra, a gyors piaci változások felismerésére, azokhoz való alkalmazkodásra. Képes hatékony munkára gazdasági, marketing és kereskedelmi projekteknél, gazdálkodó szervezetekben. Írásban, szóban és modern infókommunikációs eszközökkel, idegen nyelven is képes kommunikálni.</p>	

c) Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáinak fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Saáry Réka: Digitális reklámtervezés e-learning tananyag.

Binet, Les- Carter, Sarah: Hogyan ne tervezz? HVG könyvek, 2021. ISBN: 9789635651757

Horváth, Dóra; Nyíró Dóra; Csordás Tamás: Médiaismeret, Reklámeszközök és reklámhordozók Akadémiai Kiadó, 2013. ISBN 9789630594424

Kaszás György: Reklámcsinálás, HVG Kiadó, 2014

Ajánlott irodalom:

Eyal, Nir- Hoover, Ryan: Hooked: Horogra akasztva, Bioenergetic Kiadó, 2019. ISBN: 9789632914381

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Saáry Réka, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(64.) Tantárgy neve: Program és portfólió menedzsment	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 1 lab. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 5 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tárgy célja a projekt, program és portfóliómenedzsment összefüggéseinek megismerése, a program és portfóliómenedzsment alapjainak az elsajátítása. A foglalkozások során első körben alapvető különbséget tesz a programok és projektek jellemzői között. Bemutatja a program életciklusát, illetve a programmenedzsment főbb területeit. Ismerteti a program vezetésének sajátosságait. A program mellett kitér a portfólió lényegére, környezetére és az ezzel kapcsolatos menedzsment kihívásokra. Különösen fontos annak vizsgálata, hogy a programok milyen lehetséges kockázatok mellett zajlanak, így ki kell térni a programokkal kapcsolatos kockázatok menedzselésére is. A program és portfóliómenedzsment vonatkozásában talán az a legfajsúlyosabb kérdés, hogy kik lesznek az érintettek, így a törzsanyag nagy figyelmet fordít a témával kapcsolatos stakeholder-menedzsmentnek is.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a gazdálkodástudomány legalapvetőbb fogalmait, elméleteit, tényeit, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseit a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.</p> <p>Ismeri a projektben, teamben és különböző munkaszervezeti formákban való részvétel, együttműködés szabályait és etikai normáit. Rendelkezik a sikeres menedzseléséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel, beleértve a formális és informális szabályozási környezetet is. Ismeri a vállalkozás üzleti tervkészítési folyamatát és az üzleti terv fejezeteit. Ismeri a pályázati lehetőségeket felkutatásának és előkészítésének technikáit. Ismeri és érti a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsét anyanyelvén és egy idegen nyelven is.</p>	

b) Képességek:

Egyszerűbb gazdasági folyamatokat, eljárásokat megtervez, megszervez, végrehajt.

c) Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

d) Autonómia és felelősség:

Fel tudja mérni, hogy képes-e egy rábízott feladatot elvégezni.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

PMI Standard For Portfolio Management Fourth Edition

PMI Standard For Program Management Fourth Edition

Ajánlott irodalom:

Cziráki Gábor: Vezetés és irányítás a portfólió menedzsmentben. OmniScriptum Publishing Group, Chisinau, Moldova, 2022. 112 p. ISBN: 9786200632128

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Varga János, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(65.) Tantárgy neve: Kereskedelem gazdaságtan	kreditszáma:4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 5 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy célja a hallgatók alapvető vállalati, kereskedelmi és gazdasági ismereteinek szintetizálása, gondolkodási képességeinek kialakítása a gyakorlat követelményeinek szem előtt tartásával. A tárgy felöleli a kereskedelem, mint szolgáltató tevékenység szerepét a nemzetgazdaságban, a termékpálya kapcsolatokat, az értékesítési csatornákat. Megismerteti a hallgatókat az ágazati erőforrás szükséglet tervezési, költség-, árképzési sajátosságaival, azok finanszírozási kérdéseivel, továbbá a makro- és versenypiaci kapcsolatokkal, az etikus kereskedői magatartás elveivel. A vizsga jegy kialakítása az évközi teljesítmény (egy ZH, egyéni feladat, órai részvétel) figyelembevételével félév végi vizsga keretében kerül értékelésre.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Átfogóan ismeri a kereskedelem és marketing szakterület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait, gazdasági, szakterületi szervezetek struktúráját, működését és kapcsolatrendszerét, a szereplők viselkedését, az azt meghatározó külső és belső környezeti, viselkedési, döntési információs és motivációs tényezőket. Ismeri a kereskedelem és marketing szakterülethez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Ismeri az e-üzlet módszereit és hátterét. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.</p> <p>b) Képességek:</p>	

Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Elvégzi a kereskedelem és marketing szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisét, az összefüggéseket szintetizálja, és adekvát értékelő tevékenységet folytat. Képes a marketing és értékesítés rövid és középtávú döntési folyamataiban való eligazodásra, a gyors piaci változások felismerésére, azokhoz való alkalmazkodásra. Képes hatékony munkára gazdasági, marketing és kereskedelmi projektekben, gazdálkodó szervezetekben, Képes a fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni. Képes felismerni a gazdasági, marketing és kereskedelmi problémákat, megoldásukat megtervezi, megvalósítja.

c) Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

d) Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Sókiné Nagy E.: Kereskedelmi vállalkozások gazdaságtana II. kötet Kereskedelmi szakmai ismeretek, Kereskedelem és Idegenforgalmi Továbbképző Kft., Budapest, 2004. ISBN 963-637-186-5

Agárdi Irma: Kereskedelmi menedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010. ISBN 9789630589406

Dudás Katalin: A kereskedelmi gazdaságtan alapjai, PTE KTK, Pécs, 2012. ISBN: 9789636424756

Ajánlott irodalom:

Sinha P, Bharti N, Takács I, Takács-György K, Have trade policy reforms improved Indo-Hungarian trade? Some evidence from agriculture sector, ACTA AGRONOMICA ÓVÁRIENSIS 55:(2) pp. 61-75. (2013)

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Deák Zsuzsanna, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(66.) Tantárgy neve: Kereskedelmi marketing	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 5 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Kereskedelem fogalma, feladata, helye és szerepe a marketingben. Kereskedelmi marketing története, fejlődési fázisok. Szervezeti piacok jellemzői, típusai. Döntési specifikumok a szervezeti piacokon. Kereskedelmi típusok. Kiskereskedelem, nagykereskedelem, franchise rendszer, üzletláncok. Vevőorientált marketing a kereskedelemben. A vevőorientáció fontossága. Kereskedelmi stratégiai döntések. Célpiaconspecifikus marketing megoldások a kereskedelemben. Kereskedelmi szolgáltatások. Kereskedelmi márkák. Termékportfólió menedzselése, kínálatmenedzsment. Kategóriamenedzsment szerepe és helye, előnyei és hátrányai. Árképzési technikák, ártaktikai eszközök a kereskedelemben. Promóciós eszközök, vásárlást ösztönző megoldások, üzletatmoszféra szerepe. Vevői és vásárlói magatartás szerepe a kereskedelmi marketingben. Üzletválasztási modellek.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Átfogóan ismeri a kereskedelem és marketing szakterület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait, gazdasági, szakterületi szervezetek struktúráját, működését és kapcsolat-rendszerét, a szereplők viselkedését, az azt meghatározó külső és belső környezeti, viselkedési, döntési információs és motivációs tényezőket. Ismeri a kereskedelem és marketing szakterülethez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Ismeri a marketing fogalmát, koncepcióját, eszközrendszerét és módszertanát az üzleti és nonprofit szférában. Ismeri a marketing szerepét a</p>	

vállalat, intézmény működésében, a marketing kapcsolatát a szervezet más folyamataival, funkcióival. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.

b) Képességek:

Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Elvégzi a kereskedelem és marketing szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisét, az összefüggéseket szintetizálja, és adekvát értékelő tevékenységet folytat. Képes a marketing és értékesítés rövid és középtávú döntési folyamataiban való eligazodásra, a gyors piaci változások felismerésére, azokhoz való alkalmazkodásra. Képes hatékony munkára gazdasági, marketing és kereskedelmi projektekből, gazdálkodó szervezetekben, Megérti és használja a kereskedelem és marketing szakterület jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven.

c) Attitűd:

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.

d) Autonómia és felelősség:

Felelősséggel részt vállal kereskedelmi és marketing szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Agárdi Irma: Kereskedelmi marketing és menedzsment, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2025. ISBN 9789636640828

Törőcsik Mária: Kereskedelmi marketing, KJK, Budapest, 1998. ISBN 963-224-269-6

Ford, David: Business marketing, KJK – KERSZÖV, Budapest, 2003. ISBN 963-224-696-9

Farris, Paul W., Bendle, Neil T. Pfeifer, Philip E., Reibstein, David J.: Marketingmérések: 50+ mutató, amelyet valamennyi vezetőnek ismernie kell, Scolar Kiadó, 2008. ISBN 978-963-244-063-7

John Fernie, Suzanne Fernie, Christopher Moore: Principles of retailing. Principles of retailing. Routledge, 2015.

Ajánlott irodalom:

Veres Zoltán: Szolgáltatásmarketing alapkönyve (2021) Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN 978 963 454 641 2
Trade Magazin és Store Insider aktuális és korábbi számai

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Szigeti Ágota Orsolya, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(67.) Tantárgy neve: Projektek üzleti elemzése	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea, / 2 lab. / hét, levelező tagozaton: 10 ea. / 10 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A vállalatok működése alatt számos olyan helyzet adódik, amikor a mindennapi szokásos rutinfeladatukon kívül eső, nagy időigényű, stratégiai jellegű feladatokat kell megvalósítaniuk. Ezeknek a helyzeteknek jelentős része kapcsolatban áll a termelési, szolgáltatás-előállítási folyamattal. A tárgy célja, olyan elméleti és gyakorlati ismeretek továbbítása a hallgatók felé, hogy a tervezett és végbement projekteket megfelelően tudják értékelni, mint stratégiai, mint pénzügyi megközelítésből. A különböző komplex projektek más-más prioritású és eszköztárú elemzések segítségével elemezhetőek, melyekre a hallgatók a képzés során szert tesznek. A kurzus végén a hallgatók megfelelő alapossággal tudják elemezni, ellenőrizni a tervezett, folyamatban lévő vagy éppen elkészült projekteket.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek</p>	

alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is. Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel. Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.

c) Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

d) Autonómia és felelősség:

Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget. Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Projektmenedzsment útmutató - PMBOK Guide, Budapest, Akadémia Kiadó, Budapest, 2020. ISBN: 9789634545019

Langer Tamás: Projektmenedzsment a szoftverfejlesztésben, Panem Kiadó, 2014, ISBN: 9786155186202

Henczi Lajos - Murvai László: Projekttervezés és projektmenedzsment, Bp. Saldo Kiadó, 2012, ISBN: 9789636383992

Horváth S. Attila - Koltai József - Nádasdy Bence: Projekt- és beruházásfinanszírozás Magyarországon, Budapest, Alinea Kiadó, 2019, ISBN: 9786155669415

Ajánlott irodalom:

Sebes József: Stratégia - Projekt - Beruházás CONTROLLING kapcsolata és összefüggései, Budapest, Aura Kiadó, 2013, ISBN: 9789637913464

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

Szakterületi ismeretek

(68.) Tantárgy neve: Szakképzés-pedagógia	kreditszáma: 5
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 8 ea / 4 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév, osztott képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A szakképzésbeli pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumok (kerettantervek, szakmai KKK-k, programtervek (PTT) és a szakképzés tartalmi szabályozásában betöltött szerepük. Rugalmas tanulási utak a szakképzésben. Az ágazati szakképesítések szakmai óráinak tervezéshez szükséges információk forrásai. A szakmai tárgyak tanításának jogszabályi háttere, tantervei, vizsgakövetelményei. A tananyag-kiválasztás és a rendszerezés szaktudományi és szakmódszertani szempontjai. A szakmai tárgyak tanításának céljai, feladatai a tanulók gondolkodásfejlesztésének segítségével. A szakképesítések ágazati alapozó- és szakmai szaktárgyainak tantervi programja, tantervi és vizsgakövetelményei, valamint a szakmai tantárgyak tanulási sajátosságai, megismerési módszerei, tananyagstruktúrája, illetve belső logikája. Sajátos oktatási stratégiák a szakképzésben. Az iskola szakképzési programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzések, a tanulók életkora, az elsajátítandó tudás sajátosságai, a rendelkezésre álló taneszközök és a pedagógiai környezet közötti összhang megteremtésével a saját pedagógiai munka megtervezése (tanmenet, tematikus terv, óraterv, folyamatterv). A tanulási-tanítási stratégia meghatározása, a tananyag feldolgozásához a megfelelő oktatási folyamat meghatározása, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztása a szakképzés keretein belül, ezek kapcsolatrendszer. A sajátos nevelési igényű tanulók szakképzése. A szakmai tananyag súlypontjainak, felépítésének, közvetítése logikájának a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítása. A szaktárgyak tanórán és iskolán kívüli tanulásának tervezése. A pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatos szakmai önreflexió,</p>	

illetve önkorrekción. A szakmai tárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtése, közvetítése. A szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálása. Felnőttek szakképzési stratégiái. A duális képzés és a vállalati képzések képzési stratégiái.

Kialakítandó kompetenciák:

a) Tudás:

Felkészültség a szakképző intézményben a szakmajegyzék szerinti ágazatok szakmaiban a szakmai tárgyak oktatására.

b) Képességek:

A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a végzettségének megfelelő korosztály, továbbá a felnőttoktatás keretében. Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.

c) Attitűd:

Felkészült a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakítására, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás ösztönzésére, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek közvetítésére.

d) Autonóma és felelősség:

Elkötelezett a pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexióra, illetve önkorrekciónra, a szakmai továbbképzés, önképzés iránti igény és a szakma szeretetének továbbadására.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Szakképzés 4.0: A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira. Innovációs és Technológiai Minisztérium, 2019.

A felnőttképzés megújítása. Innovációs és Technológiai Minisztérium, 2020.
Benedek András: Szakképzés-pedagógia. Typotex Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 963-9664-06-5
Pogátsnik Monika: A szakképzés trendjei az Európai Unióban. Typotop Kft., Budapest, 2016. ISBN: 9786158053273
Tóth Péter: Oktatási stratégiák a szakképzésben. DSGI Kiadó, Székesfehérvár, 2012. ISSN 2063-4358
Zsigó Zsolt Miklós: Szakképzési projektterv. Digitális Jólét Nonprofit Kft. GINOP-6.2.5-VEKOP-19-2019-00001 „Szakmai képzés digitális módszertanának egységesítése” c. projekt, 2020.

Ajánlott irodalom:

Adolf Melezinek: Mérnökpedagógia. A műszaki ismeretek oktatásának gyakorlata. OMIKK, Budapest, 1989.
Holik Ildikó (szerk.): Egyéni különbségek szerepe a tanulásban és a pályaválasztásban. DSGI Kiadó, Székesfehérvár, 2015. ISSN 2063-4358
Lükő István: Szakképzés-pedagógia – struktúrák és fejlesztések a szakképzésben. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2007. ISBN: 9789631660104
Tóth Péter: Problémamegoldó stratégia az informatikaoktatásban. DSGI Kiadó, Székesfehérvár, 2013. ISSN 2063-4358
Farkas Andrea - Földeáki Andrea - Főző Attila László és mtsai.: Digitális pedagógiai módszertani ajánlások gyűjteménye. Oktatási Hivatal, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-6256-69-0

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Makó Ferenc, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(69.) Tantárgy neve: Elektronikus tanulási környezetek	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 gyak. / 1 lab. / hét, levelező tagozaton: 4 gyak. / 8 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév, osztott 2 féléves főiskolai szintű tanári szakképzetségre épülő képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>A tantárgy a tanulási környezetmodellel, az elektronikus tanulási környezettel foglalkozik. Kiemelt szerepet kapnak benne az elektronikus tananyagok a hagyományos oktatásban és a távoktatásban. Ismerteti az elektronikus tananyagok típusait, az elektronikus tananyagfejlesztés cél- és követelményrendszerét. Bemutat e-learning kurzusokat és keretrendszereket. Betekintést nyújt az elektronikus tananyagfejlesztés módszertanába (tartalom, szöveg, tagolás, multimédiás megoldások), a Moodle rendszer alkalmazási lehetőségeibe az oktatásban. Hangsúlyos szerepet kap az elektronikus tananyag tervezése és fejlesztése, egy Moodle kurzus létrehozása és alkalmazása, a tanulásmenedzsment.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri az elektronikus tanulás környezetek jellemzőit, az elektronikus tananyagok szerepét, típusait és lehetőségeit. Tisztában van az elektronikus tananyagfejlesztés cél- és követelményrendszerével. Ismeri az elektronikus tanulás módszereit. Tisztában van azzal, hogyan lehet multimédia elemeket alkalmazni az elektronikus tananyagokban. Ismeri a Moodle rendszer alkalmazási lehetőségeit, létre tud hozni kurzusokat.</p> <p>b) Képesség:</p> <p>Képes meghatározni az elektronikus tanulási környezetek jellemzőt. Képes a megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására. Képes a multimédia elemek alkalmazására az e-learning tananyagokban. Képes Moodle kurzust létrehozni és alkalmazni az oktatásban.</p>	

c) Attitűd:

Nyitott az újításokra az oktatás területén, folyamatosan keresi az innovatív megoldásokat a tanulási környezet fejlesztésében. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. Elkötelezett a tananyagfejlesztés iránt. Nyitott elektronikus tananyagok fejlesztésére és alkalmazására. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

d) Autonómia és felelősség

Új megközelítéseket kezdeményez. Újító, alkotó módon, proaktív szemlélettel áll a feladataihoz, felelősséget vállal a munkájáért. Gondolkodásában a különböző szakmai területek ismereteinek összekapcsolása jelenik meg. Szakmai önreflexió és önkritika jellemző rá. Felelősséget vállal a saját munkájáért.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott digitális és tanulási kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Duchon Jenő: Tanítás és tanulás elektronikus környezetben. Typotop Kiadó, Budapest, 2016. ISSN 2498-7123

Komenczi Bertalan: Elektronikus tanulási környezetek. Gondolat Kiadó, Budapest, 2009. ISBN 978-963-693-1575

Molnár, György: Pedagógia, innováció, technológia, digitális kultúra – a digitalizáció új irányai, Budapest: Typotex Kiadó, 2022. 126 p. ISBN: 9789634932499

Ajánlott irodalom:

Benedek, András (szerk.): Új módszerek a szakképzésben - Kollaboratív online tartalomfejlesztés. Budapesti Műszaki Egyetem, Budapest, 2020. ISBN: 9789635089499

Szűts Zoltán: A digitális pedagógia elmélete. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2020. ISBN: 9789634545859

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Molnár György, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(70.) Tantárgy neve: Ágazati alapozó- és szakmai ismeretek	kreditszáma: 5
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 4 ea / 8 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév, 3 és 4 féléves osztott képzésben: 3. félév, osztott 2 féléves főiskolai szintű tanári szakképzettségre épülő képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>A tantárgy célja az ágazati alapismeretek rendszerezése. Az ágazati alapoktatás a szakképzés 2020. szeptember 1-jétől indult új rendszerében jelenik meg. Az adott ágazathoz tartozó szakmák tekintetében a technikumban az első két tanévben, a szakképző iskolában az első tanévben széles körű ágazati alapismereteket nyújt a tanulóknak, amelyet az ágazati alapvizsga zár le.</p> <p>A tantárgy - összhangban az Ipar 4.0 (4.5) és a szakképzés 4.0 stratégiával, továbbá Magyarország Köznevelési stratégiájával - áttekinti a közgazdásztanári specializációnak megfelelő, szakmajegyzék szerinti szakmához tartozó ágazati alapozó ismereteket, a szakmai oktatás rendszerét, a képzési és kimeneti követelményeket, a programtantervben meghatározott tananyagegységeket, a tanításukra való felkészülést megalapozó ismereteket.</p> <p>A tantárgy tartalma specializációnként eltérő.</p> <p><i>Közgazdaságtan specializáció:</i> Gazdasági alapfogalmak. A szükséglet és a javak fogalma, főbb csoportjai és kapcsolatai, a gazdasági körforgás, a termelés, a munkamegosztás szerepe. Termelési tényezők típusai, jellemzői. A gazdaság szereplői. Gazdasági rendszerek, a piacgazdaság kialakulása. Piaci alapfogalmak: a piac fogalma, fajtái, szereplői, elemei. Kereslet és kínálat kapcsolata és a piaci ár. A háztartások gazdálkodása. Fogyasztói magatartás. A vállalat termelői magatartása. Az állam gazdasági szerepe, feladata. A nemzetgazdaság ágazati rendszere. Nemzetközi gazdaság kapcsolatok. Marketing alapfogalmak. Jogi alapismeretek.</p> <p><i>Pénzügy-számvitel specializáció:</i> A gazdasági élet szereplői. A vállalkozási formák közötti különbségek, előnyök és hátrányok. A vállalkozások alapításának, működésének és megszűnésének szabályai. Az ügyintézés módja, helyei,</p>	

feltételei. Alapvető statisztikai számítások, az eredmények értelmezése. Online ügyintézés, online banki szolgáltatások. Az adózás alapfogalmai, az alapvető adónemek. Irodai szoftverek, levelezés, ügyirat- és szerződéskészítés, az iratmegőrzés szabályai.

Ügyvitel specializáció: Ügyviteli és ügyfélkapcsolati ismeretek. Üzleti levelezés és hivatali adminisztráció. Ügyviteli szoftverek, dokumentumkészítés. Iratkezelés. Irodai és telekommunikációs eszközök.

Vendéglátás-idegenforgalmi specializáció: Betekintés a specializációhoz kapcsolódó szakmák tevékenységeibe. A vendéglátáshoz és az idegenforgalomhoz kapcsolódó alapismeretek. Internetes szakmai felületek. Turisztikai térségek, új turisztikai fejlesztések. A szálláshelyek típusai. Az ország és saját régió turisztikai lehetőségei. Az üzleti érintkezés szabályai.

Kereskedelem-marketing specializáció: A gazdasági szereplők. A háztartás költségvetése. Vállalkozási formák. Az alapvető fogyasztói jogok. A kereskedelmi szolgáltatói tevékenység legfontosabb jellemzői, összetettsége, a különböző szolgáltatások köre. Dokumentumok adattartalma (nyugta, számla, szállítólevél). Az áruforgalmi folyamat szakaszai. Árubeszerzés, készletezés és értékesítés. A vásárlás lehetséges indítékai, a vásárlási döntés folyamata, értékesítési módok és technikák, vevői típusok.

Vállalkozási ismeretek specializáció: A gazdasági élet szereplői, a szereplők közötti üzleti, pénzügyi kapcsolatoknak a gazdaság működésére gyakorolt hatása. A munkaviszony létesítésének jogszabályi (formai és tartalmi) feltételei. Vállalkozási formák. A vállalkozások alapításának, működésének és megszűnésének szabályai, dokumentumai, ügyintézés módjai. Az egyéni vállalkozás jellemzői. Az online ügyintézés. A leltár készítésének folyamata, szabályai. Az adózás alapfogalmai, az alapvető adónemek.

Kialakítandó kompetenciák:

a) Tudás:

A szakképzett tanár rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető tudással. Ismeri az általa tanított szakterület ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Birtokában van a közgazdásztanári specializációnak megfelelő, szakmajegyzék szerinti szakmához tartozó ágazati alapozó ismereteknek. Ismeri a szakmai oktatás rendszerét. Ismeri a képzési és kimeneti követelményeket és az azokhoz kapcsolódó programtervet, annak tantervi egységeit, ezekhez kapcsolódó

képzési módszereket, továbbá a szakmai programkészítésének, fejlesztésének elveit. Ismeri az ágazati alapozó ismeretek oktatásában a tanítás-tanulás során alkalmazható tankönyveket, taneszközöket, infokommunikációs eszközöket, az alkalmazási lehetőségeket, a tanulás támogatását segítő taneszközök készítését.

b) Képességek:

A hallgató képes lesz a szakképzés 4.0 követelményei szerinti ágazati alapoktatás szervezésére és lebonyolítására, különös tekintettel a projektalapú szakoktatásra és vizsgáztatásra.

c) Attitűd:

A szakképzett tanár pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

IKK - Képzési és Kimeneti Követelmények (KKK), Programtervek (PTT).
<https://ikk.hu/>

<https://mkik.hu/agazati-alapvizsga-kisokos>

Ajánlott irodalom:

Tananyagbank.

https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=1083

Közgazdasági ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsga követelményeihez igazodó online oktatási anyagok. <https://penziranytu.hu/kozgazdasagi-ismeretek-agazati-szakmai-erettsegi-vizsga-kovetelmenyeihez-igazodo-online-oktatasi>

Kollarics, Tímea: Módszertani segédlet a közgazdasági szakmai tanárképzéshez : kereskedelem-marketing. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron, 2015.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Molnár György, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Makó Ferenc, egyetemi adjunktus, PhD

(71.) Tantárgy neve: Digitális pedagógia korszerű alkalmazása és technológiája	kreditszáma: 5
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 gyak. / 2 lab. / hét, levelező tagozaton: 4 gyak. / 8 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév, osztott 3 és 4 féléves képzésben: 3. félév, osztott 2 féléves főiskolai szintű tanári szakképzettségre épülő képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgya célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a digitális pedagógia legújabb módszertani és technológiai lehetőségeivel. Az elméleti megalapozás mellett a hallgatók kooperatív munkák keretében a hallgatóknak lehetőségük van gyakorlati ismereteket szerezni, egyszerűbb alkalmazások kipróbálása mellett. Másodlagos cél azon elméleti modellek bemutatása, melyek az új tanítási technológiák gyakorlatban történő alkalmazását jelentik.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár ismeri a szakmai elméleti és gyakorlati oktatás (beleértve a felnőttképzést is) legfontosabb pedagógiai, pszichológiai, szociológiai elméleteit, a nevelés, az oktatás, a képzés alapfogalmait, összefüggéseit, törvényszerűségeit. Ismeri a tanulók életkori sajátosságait, megismerésének módszereit. Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól. Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes gyakorlati képzési programok összeállítására, valamint az elméleti követelményekkel való összehangolására. Képes szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes a gyakorlati oktatási folyamat megtervezésére, megszervezésére, megvalósítására, ellenőrzésére és értékelésére a legkülönbözőbb oktatási formák (tanműhely, laboratórium) esetében. Képes önálló tanulás megtervezésére, megszervezésére és végzésére. Képes használni, megérteni szakterületének jellemző</p>	

szakirodalmát, elektronikus, internet alapú, könyvtári forrásait. Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók pályorientációját, elhelyezkedési esélyeit. Képes felismerni, értelmezni kommunikációs nehézségeit és ezen a téren önmagát fejleszteni. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Pedagógiai helyzetekben képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.

c) Attitűd:

Vállalja a pedagógus szakma társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Nyitott a pedagógus szakma átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működés alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására. Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködve oldja meg. Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését. Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg. Tiszteli a tanulók személyiségét. Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára. Törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási, tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására. Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában. Nyitott arra, hogy a konfliktushelyzetek, problémák feltárása, illetve megoldása érdekében szakmai segítséget kérjen és elfogadjon. Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó építő kritikára. Elkötelezett a nemzeti értékek és azonosságtudat iránt, nyitott a demokratikus gondolkodásra, magatartásra nevelés, valamint a környezettudatosság iránt.

d) Autonómia és felelősség:

Felelősséggel részt vállal a szakképzéssel kapcsolatos szakmai nézetek kialakításában, indoklásában. A szakmát megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Szakmai tevékenysége során egyaránt képviseli szakterületének gazdasági és pedagógiai elveit, ezek kapcsolatait. Hitelesen képviseli a pedagógus szakma társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Szakmai feladatainak elvégzése során együttműködik más (elsődlegesen a pedagógiai) szakterület képzett szakembereivel is. Hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt, reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:
A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott digitális és tanulási kompetenciák fejlesztéséhez.
a 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):
<p><i>Kötelező</i> irodalom:</p> <p>Barabási-Albert László: Villanások. A jövő kiszámítható. Libri Könyvkiadó Kft., Budapest, 2020. ISBN 9789634338659</p> <p>Benedek András: Mobiltanulás és az egész életen át megszereshető tudás. Világosság, 2007. 9. pp. 21-28.</p> <p>Benedek András: Tanulás és tudás a digitális korban. Magyar Tudomány, 2007 9. sz. "A jövőről a jelenben" pp. 1159-1162.</p> <p>Molnár György: Pedagógia, innováció, technológia, digitális kultúra – a digitalizáció új irányai. Typotex Kiadó, Budapest, 2022. ISBN: 9789634932499</p> <p>Benedek András (szerk.): Digitális Pedagógia 2.0. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, 2013. pp. 85-133. ISBN: 978-963-279-807-3</p> <p><i>Ajánlott</i> irodalom:</p> <p>Barabási Albert László: Behálózva. Helikon Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 9789632272580</p> <p>Farkas Andrea-Földeáki Andrea-Főző Attila László és mts.: Digitális pedagógiai módszertani ajánlások gyűjteménye., Oktatási Hivatal, 2021. ISBN-szám: 978-615-6256-69-0</p> <p>Szűts Zoltán: Online. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.</p>
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Molnár György, egyetemi tanár, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(72.) Tantárgy neve: Gazdasági szakterületi ismeretek	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 5 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév, osztott 3 féléves képzésben: 3. félév, osztott 4 féléves főiskolai szintű tanári szakképzettségre épülő képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>A tárgy célja, hogy áttekintést nyújtson a közgazdasztanári specializációk megfelelő szakmajegyzék szerinti szakmához tartozó gazdasági szakterületi ismeretekről és felkészítse a tanárjelölteket a szakmai ismeretek tanítására.</p> <p>Áttekinti a gazdasági, közgazdasági, üzleti és menedzsment szakmai ismereteket, azok összefüggéseinek rendszerét. Foglalkozik a gazdasági szakterületeken alkalmazható, legkorszerűbb informatikai rendszerekkel. Ismerteti a vállalkozások makro- és mikrokörnyezetének változásait (hazai és nemzetközi tendenciákat). Betekintést nyújt az erőforrás-gazdálkodás új irányába. Foglalkozik a fenntarthatósággal (társadalmi, gazdasági és ökológiai).</p> <p>A tantárgy tartalma specializációnként eltérő.</p> <p><i>Közgazdaságtan specializáció:</i> Vállalkozások működtetésének alapismeretei. A vállalkozások gazdálkodása. Készletgazdálkodás, logisztikai rendszer. Munkaerő és bér-gazdálkodás. A vállalkozás vezetése, szervezete és stratégiája. Gazdasági számítások.</p> <p><i>Pénzügy-számvitel specializáció:</i> A vállalkozások számviteli, pénzügyi, adózási feladatai. A vállalkozás vagyona. A mérlegtételek. Könyvelési feladatok, könyvelőprogram alkalmazása. A számviteli beszámoló fajtái, részei. Kontírozás és főkönyvi könyvelés. A nyilvántartások rendszere és sajátosságai. Bizonylatok. Adó- és járulékfizetési kötelezettségek, bevallás. Vállalkozások, hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások, bankügyletek, pénzügyi szolgáltatások. A nemzetközi pénzügyekkel kapcsolatos alapfogalmak. A biztosítással kapcsolatos alapfogalmak. A számlakiállítás szabályai. Pályázati lehetőségek, pályázati dokumentáció. Megtakarítások és hitelezések, a finanszírozási döntésekhez szükséges információforrások.</p>	

Ügyvitel specializáció: Ügyviteli és ügyfélkapcsolati ismeretek. Vállalkozások ügyviteli feladatai. Üzleti levelezés és hivatali adminisztráció. Informatikai eszközök és ügyvitelszervezés. Irodavezetés- és szervezés.

Vendéglátás-idegenforgalmi specializáció: A specializációhoz kapcsolódó szakmák tevékenységei. Piaci kereslet és áru kínálat. A szerződéskötésre vonatkozó jogi előírások, a szerződések kötelező tartalmi és formai elemei. Utazásszervezés, utazásközvetítés, az utazási irodák tevékenységei. A vendéglátás és idegenforgalom területén érvényes adózási szabályok. Marketing tevékenység és annak elemei, alkalmazási lehetőségei a vendéglátás és az idegenforgalom területén. A közösségi média szerepe, felhasználási lehetőségei.

Kereskedelem-marketing specializáció: Az áruforgalmi folyamat, az árubeszerzés, áruátvételi módok, az áruátvétel során használt bizonylatok. Az árutárolási, raktározási módok. A készletgazdálkodással kapcsolatos feladatok. A termékek kihelyezésére vonatkozó szabályok. Az üzletben lévő specifikus termékek áruismereti vonatkozásai. Az áru minőségét meghatározó tényezők, az állagromlás fajtái, a selejtezés szabályai. Kommunikációs eszközök. E-kereskedelem. Marketing tevékenység és annak elemei.

Vállalkozási ismeretek specializáció: A vállalkozások pénzügyi feladatai, bankügyletek, pénzügyi szolgáltatások. Bizonylatkezelés- és nyilvántartás. Értékpapírok. Pályázatok útján történő finanszírozási lehetőségek. Banki hitelek. A vállalkozásokhoz kapcsolódó adminisztrációs feladatok. A vállalkozást érintő adó- és járulékfizetési kötelezettségek. A vállalkozások számviteli feladatai. Az üzleti terv felépítése, készítése. Marketingterv, működési terv, humán erőforrás terv, pénzügyi terv felépítése és készítésének módja.

Kialakítandó kompetenciák:

a) Tudás:

A szakképzett tanár rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető. Ismeri az általa tanított szakterület ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Birtokában van a gazdasági, közgazdasági, üzleti és menedzsment szakmai ismereteknek, átlátja azok összefüggéseit, rendszerét. Ismeri a gazdasági szakterületeken alkalmazható legkorszerűbb informatikai rendszereket. Ismeri a vállalkozások makro- és mikrokörnyezetének változásait, az erőforrás-gazdálkodás új irányait, a fenntarthatóság jellegzetességeit. Ismeri a specializációnak megfelelő szakterületi és szakmacsoportos képzések

rendszerét, sajátosságait, a képzési és kimeneti követelményeket, a szakképesítések szakmai követelménymoduljaihoz tartozó tantárgyak és témakörök rendszerét. Ismeri az ágazati alapozó ismeretek oktatásában a tanítás-tanulás során alkalmazható tankönyveket, taneszközöket, infokommunikációs eszközöket, az alkalmazási lehetőségeket, a tanulás támogatását segítő taneszközök készítését.

b) Képességek:

Képes értelmezni és használni a tárgyhoz kapcsolódó kompetenciákat mindennapi pedagógiai tevékenysége során.

c) Attitűd:

A tanuló személyiségének fejlesztése, a korszerű technológia iránti nyitottság

d) Autonómiája és felelőssége:

Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végig gondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, továbbá munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Deutsch Nikolett – Jelen Tibor: Üzleti és projekttervezés, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 9789634544050

Garaj Erika: Projektmenedzsment. EDUTUS, Budapest, 2012. ISBN: 9789638445483

Keszey Tamara – Gyulavári Tamás: Marketingtervezés. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 9789630598217

Kovács Imre: Integrált vállalatirányítási rendszerek. Szent István Egyetem, Gödöllő, 2011.

Voleszák Zoltán: Gazdasági alapismeretek. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2010. ISBN 978-963-16601-4-2.

Ajánlott irodalom:

Pónusz Mónika - Baranyai Laura (szerk.): Gazdasági alapismeretek: Károli Junior Akadémia. Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2023. 123 p. ISBN: 9789636460396

Poór József ; Imrich Antalik; Péter Karácsony; D. Allen Engle: Munkaerőpiaci trendek és tendenciák Kelet-Közép-Európa országaiban. Univerzita J. Selyeho, Komárno, 2020. 144 p. ISBN: 9788081223464

Sárvári Balázs - Holczinger Norbert: Fenntartható közgazdaságtan. Magyar Nemzeti Bank, Budapesti Metropolitan Egyetem, Budapest, 2025. ISBN: 9786155459450 ISBN: 9786155459467

Tananyagbank.

https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=1083

Közgazdasági ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsga követelményeihez igazodó online oktatási anyagok. <https://penziranytu.hu/kozgazdasagi-ismeretek-agazati-szakmai-erettsegi-vizsga-kovetelmenyeihez-igazodo-online-oktatasi>

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Holik Ildikó Katalin, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(73.) Tantárgy neve: Szakterületi fejlődési irányok és új pedagógiai módszerek	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 4 ea. / 8 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév, osztott 2 féléves főiskolai szintű tanári szakképzettségre épülő képzésben: 1. félév, osztott 4 féléves képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tárgy célja, hogy a képzésben részt vevő hallgató megismerje az új pedagógiai módszerek és szakmódszertanok rendszerét és általános jellemzőit. A tantárgy lehetőséget teremt arra, hogy a hallgató megismerhesse a non lineáris szerkezetű narratíva mentén szerveződő tanulás-tanítási folyamatokat. Különbséget tudjon tenni az egyes pedagógiai helyzetekben és szituációkban alkalmazható új pedagógiai szakmódszertanos felhasználása között. Ismereteit tudja csatolni a különböző szaktudományi ismereteihez, illetve az alternatív környezetben megvalósuló komplex, egységes pedagógiai folyamatokhoz. Képesség váljon a pedagógiai megújulásra.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri az új pedagógiai módszereket és szakmódszertanok rendszerét és általános jellemzőit. Megismeri a non lineáris szerkezetű narratíva mentén szerveződő tanulás-tanítási folyamatokat. Különbséget tud tenni az egyes pedagógiai helyzetekben és szituációkban alkalmazható új pedagógiai szakmódszertanok felhasználása között.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes értelmezni és használni a tárgyhoz kapcsolódó kompetenciákat mindennapi pedagógiai tevékenysége során.</p> <p>c) Attitűd:</p> <p>A tanuló személyiségének fejlesztése.</p> <p>d) Autonóma és felelősség:</p>	

<p>Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.</p>
<p>A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:</p>
<p>A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.</p>
<p>a 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):</p>
<p><i>Kötelező</i> irodalom:</p> <p>Nahalka, I.: Konstruktív pedagógia - egy új paradigma a láthatáron (III.). 1997. Iskolakultúra, 7(4), 3-20. Elérés forrás https://ojs.bibl.u-szeged.hu/index.php/iskolakultura/article/view/18587</p> <p>Kagan, S.: Kooperatív tanulás. Ökonet Kft., Budapest, 2009. ISBN 9789638662354</p> <p>Nagy József: XXI. század és nevelés. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 9789633794968</p> <p>Nagy József: Összefüggés-megértés. Magyar Pedagógia, 2000. 2. 141-185. 360.o.</p> <p>Nagy József: A kritikus kognitív készségek és képességek kritériumorientált fejlesztése. Új Pedagógiai Szemle, 2000. 7 8. sz. 255 269.</p> <p><i>Ajánlott</i> irodalom:</p> <p>Csapó Benő: A képességek fejlődése és iskolai fejlesztése. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 963-05-80136</p> <p>Nahalka István: Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002. ISBN 963-19-2083-6</p> <p>Molnár György: Pedagógia, innováció, technológia, digitális kultúra – a digitalizáció új irányai. Typotex Kiadó, Budapest, 2022. ISBN: 9789634932499</p> <p>Palencsárné Kasza Marianna-Rozmán Éva-Szabó Csilla Marianna: Gyakorlat teszi a mestert a projektoktatás kézikönyve. Tempus Közalapítvány, 2022, ISBN 978-615-5319-94-5</p>
<p>Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Nagy Enikő, egyetemi docens, PhD</p>
<p>Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Tomory Ibolya, adjunktus, PhD</p>

Tanári felkészítés

(74.) Tantárgy neve: A pedagógia alapjai	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 8 ea. / 4 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy célja a hallgatók felkészítése a nevelés-oktatás, személyiségfejlesztés egységben értelmezésére. Cél a pedagógiai fogalomhasználat kialakítása, a pedagógiai problémaérzékenység fejlesztése. Alapvető pedagógia ismeretek közvetítésével támogatja a különböző tanulókhöz, nevelési-oktatási helyzetekhez igazodni tudó tanári attitűd kialakulását. A tantárgy tematikája magába foglalja a pedagógia/neveléstudomány alapfogalmait, a nevelésről alkotott nézeteket, ezek változásait, mai tendenciáit. A pedagógiát folyamatként szemlélve tárgyalja a környezeti és nevelői hatások jelentőségét, ezek megismerését, az értékek és egyéb háttértényezők hatásait. Foglalkozik a köznevelés rendszerével (részként a szakképzés rendszere), az iskola, mint társadalmi intézmény szerepével, az egyén, csoport és közösség kapcsolatával, és ezek egyénre gyakorolt hatásaival.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A hallgató ismeri a technikai és társadalmi folyamatok kapcsolatait, aktuális változásait, valamint a szakképzési tartalmakba való beépítésének lehetőségeit, a konfliktusok hatékony kezelésének módjait, a szakképzés rendszerét.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>a pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexióra, illetve önkorrekcióra; az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások</p>	

felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására, a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakulására, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás elsajátítására, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására;

c) Attitűd:

A csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakulására, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás elsajátítása, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadása.

d) Autonómia és felelősség:

Az adott szakirányhoz és szakmacsoporthoz tartozó munkahelyek sajátos munkavédelmi, biztonságtechnikai ismereteinek közvetítése.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Kozma Béla-Suhajda Virág: Pedagógiai ismeretek. Magyar Kereskedelmi és iparkamara, Budapest, 2017

Kozma Béla: Pedagógia I. A pedagógiai alapjai. Comenius Bt., Pécs, 2001.

Buda Mariann: Bevezetés a pedagógiába. Nemzeti Szakképzési Intézet, Budapest, 1996.

Kron, F. W.: Pedagógia. Osiris Kiadó, Budapest, 1997.

Zsolnai Anikó: A média hatása a szociális viselkedésre és a társas kapcsolatok alakulására serdülőkorban. *Educatio* 2017. 26. (2) pp.246-256

Ajánlott irodalom:

Breznysnyánszky László ; Holik, Ildikó: A neveléstudomány értelmezései és alapkérdései. Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2009. 148 p. ISBN: 9789639909311

Karlovitz János: Tankönyv. Elmélet és gyakorlat, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001.

Buda Béla: Az iskolai nevelés – a lélek védelmében. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.

Csapó Benő: Tudás és iskola. (Szerk.: Győri Anna) Tanítás és tanulás sorozat. (Sorozatszerkesztő: Csapó Benő) Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2004
Tóth Péter (szerk.): A pedagógia alapjai szakmai pedagógusjelölteknek I. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest, 2022. 368 p.
ISBN: 9789634219057

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Tomory Ibolya, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Csillei Béla, PhD

(75.) Tantárgy neve: Pszichológia a tanításban	kreditszáma: 5
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 8 ea. / 8 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 1. félév, osztott 2 és 3 féléves képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgya célja, hogy a hallgatók megismerjék a pszichológiai alapfogalmakat, folyamatokat, valamint az emberi viselkedés pszichológiai szemléletű megközelítéseit. Célja, hogy megismertesse a pszichológia tárgyát, módszereit, a lelki jelenségek sajátosságait, fontosabb irányzatait. A megismerési folyamatok és kognitív tulajdonságok mellett ismertesse a viselkedésdinamika háttérében álló elméleteket az emberi motiváció és az érzelmek területén. A személyiség fogalmát és meghatározó tényezőit és a személyiségelméleteket. Cél emellett olyan fejlődéslélektani ismeretek kialakítása, amelyek a személyiség pszichés fejlődésének folyamatosságát és szakaszosságát, minőségileg elkülönülő szintjeit és a szintek koegzisztenciáját tudatosítják. Célja az életkori sajátosságok jellemzőinek megismertetése olyan szinten, hogy azokat eredményesen tudják felhasználni pedagógiai munkájuk során.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a személyiséget magyarázó elméleti megközelítéseket és fejlődési modelleket. Tájékozott a serdülőkor és a fiatal felnőttkor fejlődési szakaszainak pszichológiai sajátosságaiban. Ismeri a szocializáció folyamatát, mechanizmusait, a család, a kortársak, a pedagógus szocializációban betöltött szerepét. Átfogó ismeretei vannak a megismerő folyamatokról (figyelem, tanulás, emlékezés) és fejlesztési lehetőségeiről. Ismeri a motiváció szerepét, az iskolai teljesítménnyel való kapcsolatát. Átfogó ismeretei vannak az érzelmeket magyarázó elméletekről, az érzelmek szerepéről az iskolai teljesítmény alakulásában. Átfogó ismeretei vannak az oktatói feladatok pszichés háttéréről.</p> <p>b) Képességek:</p>	

Képes a diákok személyiség fejlődését befolyásoló tényezők megértésére és empatikus odafordulásra. Képes az életkori jellemzőket figyelembe venni az oktató anyag tervezésekor és tanításakor. Képes a csoporthelyzetben előforduló jelenségek hátterét megérteni és az elsajátított ismereteket alkalmazni a gyakorlatban. Képes az ismeretek birtokában a diákjaival megfelelő minőségű kapcsolatot kialakítani, a tanulók egyéni különbségeit és fejlesztendő területeit felismerni. Képes a szakmai szerephez kapcsolódó elvárások teljesítésekor a pszichológiai ismereteket alkalmazni. Képes felhasználni a pszichológiai ismereteket a tanári munka hatékonyságának növelésére. Képes utánanézni a mélyebb pszichológiai összefüggéseknek, tudja, hogy ezeket hogyan és hol keresse. Képes felismerni, ha valakinek a környezetében pszichológiai segítségre van szüksége.

c) Attitűd:

Nyitott, érzékeny a tanulók problémái és egyéni igényei iránt. Motivált az új ismeretek megszerzésére, és törekszik azok beépítésére a szakmai munkájába. Együttműködő a feladatok végzése során. Előítéletektől mentesen igyekszik az oktatási helyzeteket kezelni Nyitott a pszichológiai ismeretek befogadására. Törekszik a pszichológiai tudását összekapcsolni a szakmai munkájával, keresi az interdiszciplináris kapcsolódási lehetőségeket.

d) Autonómia és felelősség:

Gondolkodásában a különböző szakmai területek ismereteinek összekapcsolása jelenik meg. Nyitott az új ismeretekre, valamint nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket. Képes felismerni, hogy mikor van szükség külső segítségre. Szakmai önreflexió és önkritika jellemző rá. Felelősséget vállal a saját munkájáért.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák, továbbá az önkifejezés fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): Pedagógusok pszichológiai kézikönyve. I-III. kötet. Budapest: Osiris Kiadó, 2017. ISBN 9789632762791

Ajánlott irodalom:

N. Kollár Katalin, Szabó Éva (Szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Budapest: Osiris Kiadó, 2004. ISBN: 963389672X

M. Cole – Sh. R. Cole: Fejlődéslélektan. Osiris, Budapest, 1998. ISBN: 9789633894736

Pléh Csaba (szerk.: Pszichológia. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2021. ISBN: 978 963 454 639 9

Vajda Zsuzsanna: A gyermek pszichológiai fejlődése. Helikon Universitas, Budapest, 1999.

Ranschburg Jenő: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Mészáros Attila, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(76.) Tantárgy neve: Személyiségfejlesztés	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 4 lab. / hét, levelező tagozaton: 4 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 2. félév, osztott 2 féléves mesterképzésre épülő képzésben, 3 és 4 féléves képzésben: 2 félév	
előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat olyan vizsgálati eljárásokkal, melyek lehetővé teszik a tanulók megismerését, differenciált fejlesztésüket. Célja a tanulók személyiségének fejlesztését megalapozó pedagógiai, pszichológiai ismeretekben való elmélyülés, a pedagógiai alkalmazhatóság bemutatása., olyan pszichológiai ismeretek nyújtása, amelyek segítségével a pedagógus eredményesen tudja irányítani a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését. Képesse válik a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére. A személyiségfejlesztés célja, hogy tréning formájában mélyítse a hallgatók önismeretét, különös tekintettel a szakmai felkészítés szempontjából legjelentősebb területekre. Kiemelt feladata a hallgatók személyes hatékonyságának növelése, kommunikációs és konfliktuskezelő képességek fejlesztése, reális önismeret kialakítása. A tantárgyhoz tartozó témakörök feldolgozása sajátélményű önismereti tréning keretei közt történik. A felsorolt témák megközelítése ún. strukturált gyakorlatok formájában és az azokhoz tartozó közös elemző/feltáró beszélgetések révén történik.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a személyiség legfontosabb elméleti megközelítéseit, a fejlődésre hatást gyakorló tényezőket, a szocializáció színtereit, a család, a kortársak és az iskola szerepét, hatását a tanulók személyiségének alakulására. Ismeri a társas kapcsolatok életkoronkénti alakulását, a csoport fejlődés szakaszait, a csoporton belüli szerepeket, a csoport hatását a teljesítményre, a csoporton belüli kapcsolatok feltárására alkalmas legfontosabb pszichológiai módszereket. Ismeri a tanulók életkorából adódó pszichológiai jellemzőket. Ismeri a figyelem,</p>	

a tanulás, az emlékezés elméleti megközelítéseit és fejlődési sajátosságait és ezek hatását a pedagógiai folyamatokra. Ismeri a motiváció főbb elméleteit, a teljesítménymotiváció alakulásában szerepet játszó hatásokat és a tanulók motiválásának lehetséges formáit. Ismeri a tanulók értékelésének pszichológiai hatását, tájékozott a különböző értékelési módok előnyeivel és hátrányaival kapcsolatban. Ismeri a hatékony osztálytermi kommunikáció különböző formáit, jellemzőit. Ismeri hogyan járulhatnak hozzá a pszichológiai megközelítések a tanulás és tanítás folyamatához, pedagógusként hogyan tudja ezeket alkalmazni. Ismeri az iskolai konfliktusok kezelésének lehetőségeit, tájékozott a serdülőkori devianciákkal kapcsolatban. Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről. Ismeri a tanulók megismerésének módszereit

b) Képességek:

Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a szaktárgyában rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a konfliktusok hatékony kezelésére. Képes a személyiségfejlődésével kapcsolatos elméleti tudás birtokában a tanulók személyiségéhez igazodó egyéni bánásmód kialakítására. Képes a tanulók viselkedésének elemzésére, az érzelmi-értelmi fejlődés elősegítésére. Képes a csoportok működésével kapcsolatos ismereteket felhasználva a közösségépítésre, a csoporton belüli konfliktusok hatékony kezelésére, a csoporton belüli együttműködés elősegítésére. Az elméleti ismereteket képes felhasználni a tanulók egyénre szabott motiválása során, képes a figyelem, az érdeklődés fenntartására. Képes a tanulók egyéni adottságaihoz igazodó értékelési módok kiválasztására, az értékelő visszajelzés olyan formájára, amely hozzájárul a tanuló személyiségfejlődéséhez. Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi,

szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását. Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióna képes.

c) Attitűd:

Nyitott a tanulók személyiségfejlesztésére, érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztéshez szükséges feltételek biztosítására. Szociálisan érzékeny, nyitott jellemzi a különböző csoportokkal szemben. Az iskola világában tudatosan törekszik az értékek sokféleségének elfogadására, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére, tiszteletben tartására, különös tekintettel az etnikumokra és nemzetiségekre. Nyitott az önfejlesztésre, tapasztalatszerzésre, a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására, elkötelezett a tanulók tanulási képességének fejlesztése iránt. Törekszik az egyéni és a csoport sajátosságok figyelembe vételére a tanulási- tanítási módszerek alkalmazása során. Motivált a tanulók reális, fejlődést szolgáló értékelésére. Asszertív és hiteles a kommunikációjában. Elkötelezett a konfliktusos helyzetek, problémák feltárása és hatékony kezelése iránt. Felelősséget vállal a szakmai munkájáért, együttműködő partnere a kollégáknak, önálló munkára képes szakember. Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.

d) Autonómia és felelősség:

Szakmai önreflexió és önkritika jellemző rá. Felelősséget vállal a szakmai munkájáért. Nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket. Gondolkodásában a különböző szakmai területek ismereteinek összekapcsolása jelenik meg. Együttműködő partnere a kollégáknak, önálló munkára képes szakember.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák, továbbá az önkifejezés fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Bábosik István – Torgyik Judit (szerk.): Pedagógusmesterség az Európai Unióban. Eötvös József Könyvkiadó. Bp., 2007

Bagdy Emőke (szerk.): A pedagógus hivatásszemélyisége. KLTE Pszichológiai Intézet, Debrecen, 1997. ISBN: 9634722202

Bagdy Emőke – Telkes József: Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. Tankönyvkiadó, Bp., 1990. 963-182-626-0

Falus Iván: A tanári tevékenység és a pedagógusképzés új útjai. Gondolat Kiadó, Bp., 2006. ISBN ISBN: 9639610658

Kimmel Magdolna: A tanári reflexió korlátai. In: Pedagógusképzés.2006/3-4.sz. 35-49.o.

Dávid M. – Estefánné Varga M. – Farkas ZS. – Hídvégi M. – Lukács I.: Hatékony tanulómegismerési technikák, Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest, 2006.

Tóth László: Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2000. ISBN 963-9224-57-X

Ajánlott irodalom:

Rudas J.: Delfi örökösei, Gondolat – Kairosz, Budapest – Szentendre, 1997.

Kósáné Ormai Vera, Horányi Annabella: Mi, pedagógusok. Kérdések önmagunkhoz. Budapest: Flaccus Kiadó, 2006.

Kósáné Ormai Vera: A mi iskolánk. nevelépszichológiai módszerek az iskola belső értékelésében. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó, 2015.

Szilágyi István: Önismeret és személyiségfejlesztés. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2005. 77 p. ISBN: 9789638608123

Szatmáriné Balogh Mária: Készség és személyiségfejlesztés (hallgatói munkafüzet) EKF Líceum K. Eger, 1998.

Tordai, Zita: Pszichológia és személyiségfejlesztés I. Typotop Kft., Budapest, 2016.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Mészáros Attila, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(77.) Tantárgy neve: Neveléstudomány aktuális kérdései	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 8 ea. / 4 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 3. félév, osztott 2 féléves mesterképzésre épülő képzésben, 3 féléves és 4 féléves képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy célja a nevelés fogalmainak rendszerezése, betekintés a nevelés mai kérdéseibe, irányzataiba és ezek hasznosítása a nevelés folyamatában. A tantárgy foglalkozik a nevelés céljaival, módszereivel és tervezésével, valamint a családi nevelés, az iskolai nevelés hatásaival és kapcsolatával. Célja a nevelés tervszerűségének, tudatosságának elősegítése, a jelen nevelési problémáinak jobb megértése, a nevelői szerep helyes értelmezése, a tanár-diák kapcsolat helyes szemléletének alakítása, a diákok megismerésére törekvésben rejlő lehetőségek megmutatása. Ezt segítik az előadásokba beépített gyakorlatias feladatok, elemzések, a tanári-nevelői szerep átgondolása, megfogalmazása, az egymásnak adott szenzitív visszajelzések pedig a megfelelő kommunikáció mintái.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakmai tanár alkalmas személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése területén tehetség gondozásra, versenyfelkészítésre, a sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képzésére.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes a képzési és kimeneti követelmények alapján kiadott programterv ismeretében a szakképző intézmény szakmai programjának kidolgozására, megvalósításra, programtervben meghatározott tanegységek képzési módszereinek tanítása során történő alkalmazására, a szaktárgy tanórán, illetve iskolán kívüli tanulásának tervezésére, a pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexióra, a gazdasági szakmai pályaorientáció és</p>	

szakmai mobilitás lehetőségeinek széleskörű ismeretében ezen ismeretek megosztására.

c) Attitűd:

tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakulására, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás elsajátítására, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására;

d) Autonómia és felelősség:

az adott szakirányhoz és szakmacsoporthoz tartozó munkahelyek sajátos munkavédelmi, biztonságtechnikai ismereteinek közvetítésére.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Bábosik István: A nevelés elmélete és gyakorlata. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999.

Fúzi Beatrix: Neveléstan. Typotop Kft., Budapest, 2016. 187 p. ISBN: 9786158049313

Fridrich W. Kron: Pedagógia. Osiris Kiadó, Budapest, 2003.

Szabó László Tamás: A "rejtett tanterv". Magvető Kiadó, Budapest, 1998. ISBN 963-141-344-6

Ajánlott irodalom:

Kovácsné Németh Márta: Neveléstan. Comenius Oktató és Kiadó Bt., Pécs, 2001.

Buda Béla: Az iskolai nevelés – a lélek védelmében. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003. ISBN 963-19-44522

Nyéki Lajos: Neveléselmélet. Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr, 2023. ISBN: 9786156491237

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Tomory Ibolya, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(78.) Tantárgy neve: Tanítás-tanulás és oktatástervezés	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 8 ea. / 8 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 3. félév, osztott 2 féléves mesterképzésre épül képzésben, 3 és 4 féléves képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék, elsajátítsák és gyakorolják a tanulás- tanítás szervezési, tervezési kereteit, a tanügyi irányítási hátteret, feltételeinek, folyamatának jellemzőit, módszertani lehetőségeit. Ismerkedjenek a tanulást befolyásoló tényezőkkel, a társas környezet, a tanár-diák viszony és a motiváció összefüggéseivel. Tájékozódjanak a helyes tanulási-tanítási módszerválasztást befolyásoló tényezőkről, a módszerek csoportosításáról, valamint az előadó- és résztvevő központú módszerek jellegzetességeiről. Képesek legyenek az eredményes módszerválasztásra, a tervszerű, de rugalmas óravezetésre és módszerhasználatra, és az ehhez illeszkedő értékelési módok alkalmazására.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A hallgatói ismeri a gazdasági problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére, a megoldások helyességének igazolására irányuló módszereket, a képzési és kimeneti követelmények alapján kiadott programtanterv ismeretében a szakképző intézmény szakmai programját, a programtantervben meghatározott tanegységek képzési módszereit, az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszereket, eljárásokat, a különböző tudásterületek közötti összefüggéseket, kapcsolódásokat, átfedéseket és egymásra gyakorolt hatásait, a szaktárgyi integráció lehetőségeit.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a végzettségének megfelelő korosztály, továbbá a felnőttoktatás</p>	

keretében, a szaktárgy tanórán, illetve iskolán kívüli tanulásának tervezésére. Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.

c) Attitűd:

A szakmai pályaorientáció és szakmai mobilitás lehetőségeinek széleskörű ismeretében ezen ismeretek megosztása.

d) Autonómia és felelősség:

Az adott szakirányhoz és szakmacsoporthoz tartozó munkahelyek sajátos munkavédelmi, biztonságtechnikai ismereteinek közvetítése.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Falus Iván-Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Fúzi Beatrix: Didaktika és oktatásszervezés, Typotop Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 978-615-80493-0-6,

Tomory Ibolya: Learner-centred methods that support collaboration - Project, cooperative and other methods. Elektronikus tananyag (CiSTEM projekt). Moodle keretrendszer, 2022.

Dudás Margit – Bárdossy Ildikó: A tanulás tervezése és értékelése. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest, 2009.

Ajánlott irodalom:

Chrappán Magdolna: Didaktika I-II.. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2020, 2022.

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata. Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639610972

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Tomory Ibolya, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(79.)	Tantárgy neve: Kutatásmódszertan és	kreditszáma: 4
minőségbiztosítás		
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 4 ea. / 8 gyak. / félév		
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.		
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév, osztott 3 és 4 féléves képzésben: 2 félév		
előtanulmányi feltételek (ha vannak): -		
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:		
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>A pedagógiai kutatás alapfogalmai, szakaszai. Kvantitatív és kvalitatív kutatási stratégiák. Szakirodalom feltárása és feldolgozása. Kutatási terv. Minta, mintavétel a kutatásban. Kutatási módszerek felosztása, azok sajátosságai. A pedagógiai megfigyelés. A kérdőíves eljárás. A strukturált interjú. Teszt módszer. Kompetenciák mérése. A statisztikai adatelemzés módszerei, SPSS for Windows adatelemezési célú használata. Kutatási eredmények értékelése. Hipotézisek felülvizsgálata. Kutatási eredmények közzététele.</p> <p>Minőségügyi alapfogalmak. A minőségrendszerek fejlődése. Minőségmenedzsment rendszerek a közoktatásban és a szakképzésben. Oktatás - minőségügyi indikátorrendszerek. Minőség mérése és értékelése. Minőségfejlesztés gyakran alkalmazott módszerei. Folyamat-szabályozási módszerek. Minőség Díjak. A minőségmérés eszközrendszere. A szakképzés európai közös minőségbiztosítási keretrendszerének alapjai. Minőségértékelés és tanúsítás a magyar köznevelési/ szakképzési rendszerben.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A hallgató ismeri a pedagógiai kutatás alapfogalmait, szakaszait, a kvantitatív és kvalitatív kutatási stratégiákat, a kutatási terv részeit. Ismeri a minőségügyi alapfogalmakat, a minőségmenedzsment rendszereket a köznevelésben és a szakképzésben.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Felkészült a képes céljainak megfelelően, az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére. Képes az értékelés</p>		

különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására. A hallgató legyen képes egy önálló kutatás lebonyolítására. Legyen képes egy kutatási tervet megalkotni a kutatási módszerek és eljárások ismereteinek tükrében. Tudjon kutatást lefolytatni. A tantárgyprogram megvalósítása során, fejlesztésre kerül a hallgató empatikus képessége és alapvető kommunikatív képessége. Tudja alkalmazni a leíró statisztika és a matematikai statisztika módszereit az adatelemzési eljárásokhoz. A szakképzett tanár képes a minőségértékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, a minőség-értékelés eredményeinek felhasználására. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére. Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére, illetve beavatkozó tanári intézkedések megvalósítására.

c) Attitűd:

Nyitott a szakmai továbbképzésre, van önképzés iránti igénye és a szakma szeretetének továbbadása iránt elkötelezett. A végzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. A pedagógiai folyamatok tervezésével, megvalósításával kapcsolatban a minőségfejlesztési szemléletmód érvényesítésére és szakmai önreflexióra, illetve önkorrekcióra képes.

d) Autonómia és felelősség:

Képes a pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexióra, illetve önkorrekcióra.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási és a matematikai, gondolkodási kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Holik Ildikó - Ósz Rita: Bevezetés a pedagógiai kutatómódszertanba. Typotop Kiadó, Budapest, 2016. ISSN 2498-7123.

Kaposi József - Szőke-Milinte Enikő (szerk.): Kutatási módszerek pedagógusjelölteknek. Szaktudás Kiadó, Budapest, 2022. ISBN: 9789635750443

Falus Iván - Ollé János: Empirikus kutatások gyakorlata. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789631960112

Falus Iván - Ollé János: Statisztikai módszerek pedagógusok számára. Budapest: Okker Kiadó, 2000. ISBN 963-922-816-8

Erdei János - Tóth Zsuzsanna Eszter - Kövesi János - Topár József: A minőségmenedzsment alapjai. Typotex Kiadó, Budapest, 2006.

Ajánlott irodalom:

Sajtos László- Mitev Ariel: SPSS Kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest, 2007.

Soós M. - Fehér A. - Fenyves N. D. - Kiss M. - Kiss V. Á. - Kontor E. - Nábrádi Zs. - Soós Mihály: Kvalitatív kutatómódszertan a gazdálkodás- és szervezéstudományok területén. Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Debrecen, 2025. 161 p. ISBN: 9789634907107

Nyéki Lajos: Szakképzés-pedagógiai kutatómódszertan. Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr, 2023. ISBN: 9786156491299

R. Fedor Anita - Huszti Éva (szerk.): Kutatómódszertani kézikönyv. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2021. 293 p. ISBN: 9789633189160

Koczor Zoltán (szerk.): Bevezetés a minőségügybe. Műszaki Kvk. Magyar Minőség Társaság, Budapest, 1999.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Holik Ildikó Katalin, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(80.) Tantárgy neve: Tanári kommunikáció	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 4 ea. / 8 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév, osztott 2 féléves mesterképzésre épül képzésben, 3 és 4 féléves képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>A tantárgy betekintést nyújt a kommunikáció elméletébe, értelmezi a kommunikáció alapfogalmait, bemutatja a pedagógiai kommunikáció jellegzetességeit. Kiemelten foglalkozik a verbális és nem verbális kommunikáció jellegzetességeivel, osztálytermi – pl. értékelésben, fejlesztő értékelésben, konfliktuskezelésben, közösségformálásban betöltött – jelentőségével. Bemutatja a szülőkkel és a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait, a kommunikáció és együttműködések offline és online lehetőségeit. Foglalkozik a digitális technológia alapú kommunikációs csatornákkal, ezek funkcióival és veszélyeivel. Gyakorlatokon keresztül segít a hallgatóknak a különböző kommunikációs technikák elsajátításában, az együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációban.</p> <p>A tárgy célja, hogy a gazdasági tárgyak sajátos tartalmának közvetítése során megmutassa, hogyan lehet a tanulók gazdasági műveltségét fejleszteni.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár ismeri az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságait. Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól, a kommunikáció és együttműködések offline és online lehetőségeiről. Ismeri a digitális technológia alapú kommunikációs csatornákat, alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és veszélyeivel. Ismeri a pedagógusszerepre vonatkozó neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai elméleteket, a tanári elhivatottsággal, szereppel kapcsolatos elvárásokat. Ismeri a pedagógus szakma</p>	

jogi és etikai szabályait, normáit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) Képességek:

A szakképzett tanár képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására. Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával online platformokon keresztül is. Képes pedagógiai tapasztalatait és nézeteit reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni. Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival. Képes kutatási módszerek használatára.

c) Attitűd:

A szakképzett tanár pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelkületi kommunikációra. Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit. Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Holik Ildikó – Sanda István Dániel: Tanári kommunikáció. Óbudai Egyetem, Budapest, 2015. <https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/3877>

Holik Ildikó – Sanda István Dániel : Tanári kommunikáció. Tiptop Kiadó, Budapest, 2016. ISBN: 9786158049320

Ajánlott irodalom:

Aronson, E.: A társas lény. Közgazdasági Kiadó, Budapest, 1992. ISBN 9789630586283

Holik Ildikó – Sanda István Dániel: Kommunikáció leendő mérnököknek. Óbudai Egyetem, Budapest, 2017. ISBN: 9789634490555

Marshall B. Rosenberg: A szavak ablakok vagy falak - Erőszakmentes kommunikáció. Agykontroll Kft., Budapest, 2023. ISBN: 9789637491696

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Sanda István Dániel, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(81.) Tantárgy neve: Pedagógiai szeminárium	kreditszáma: 2
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 8 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 10. félév, osztott 3 féléves képzésben: 3. félév, 4 féléves képzésben: 4. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A kurzus célja, hogy hozzájáruljon az általános tanári szerepekhez kapcsolódó gyakorlati ismeretek elsajátításához, készségek, képességek, attitűdök fejlődéséhez, az autonómia és a felelősségvállalás saját pedagógusszerepen át történő értelmezéséhez és tudatosításához. Lehetőséget biztosít a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra. Foglalkozik a tanári szerepben felmerülő kérdések, nehézségek, konfliktusok feltárásával és feloldásával. Ismereteket és sajátélményt nyújt a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről. Megismerteti a hallgatókkal a pedagógus szakma etikai szabályait, normáit. Az esetmegbeszélő csoportmunka lehetőséget ad a tanárjelöltnek saját pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Az Összefüggő iskolai gyakorlat kísérszemináriuma, mely segítséget nyújt a gyakorlatokon szerzett tapasztalatok feldolgozásában és értelmezésében.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól, a kommunikáció és együttműködések offline és online lehetőségeiről. Ismeri a pedagógusszerepre vonatkozó neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai elméleteket, a tanári elhivatottsággal, szereppel kapcsolatos elvárásokat. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>A szakképzett tanár képes pedagógiai tapasztalatait és nézeteit reflektív és mérlegelő értelmezésre, elemzésre, értékelésre. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.</p>	

c) Attitűd:

A szakképzett tanár hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad. Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásvégrehajtásával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639610972

Ajánlott irodalom:

Marshall B. Rosenberg: A szavak ablakok vagy falak - Erőszakmentes kommunikáció. Agykontroll Kft., Budapest, 2023. ISBN: 9789637491696

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Makó Ferenc, egyetemi adjunktus

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Viola Attila, mestertanár

(82.) Tantárgy neve: Szakmódszertan I.	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 8 ea. / 8 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 3. félév, osztott képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Szakmódszertan I. tárgy célja, hogy a képzésben résztvevő hallgató megismerje a pedagógiai folyamatokhoz kapcsolódó módszertanokat, azok jellegzetességeit és szabályszerűségét. A hallgatók elsajátítják azokat az elméleti és gyakorlati ismereteket, amelyek szükségesek a specializációhoz kapcsolódó területek hatékony oktatásához. Kiemelt témakörök: a gazdasági tárgyak tartalmi sajátosságai, specializációnként előtérbe kerülnek a gazdasági tárgyak oktatásának didaktikai alapelvei, továbbá az alkalmazott munkaformák és módszerek az alábbi témakörök oktatásában:</p> <p><i>Közgazdaságtan specializáción:</i> A gazdasági alapfogalmak, a gazdaság szereplői, a kereslet és kínálat kapcsolata, fogyasztói magatartás.</p> <p><i>Pénzügy-számvitel specializáción:</i> A gazdasági élet szereplői, vállalkozási formák, a vállalkozások alapításának, működésének és megszűnésének szabályai, az ügyintézés módja, helyei, feltételei, alapvető statisztikai számítások, az eredményeket értelmezése. Az adózás alapfogalmai, az alapvető adónemek.</p> <p><i>Ügyvitel specializáción:</i> Ügyviteli és ügyfélkapcsolati ismeretek, üzleti levelezés és hivatali adminisztráció, ügyviteli szoftverek, dokumentumkészítés, iratkezelés, irodai és telekommunikációs eszközök.</p> <p><i>Vendéglátás-idegenforgalmi specializáción:</i> a vendéglátáshoz és az idegenforgalomhoz kapcsolódó alapismeretek tanítása. Az üzleti érintkezés szabályai.</p> <p><i>Kereskedelem-marketing specializáción:</i> A gazdasági szereplők, a háztartás, vállalkozási formák. A kereskedelmi szolgáltatói tevékenység legfontosabb jellemzői, a különböző szolgáltatások köre. Dokumentumok (nyugta, számla, szállítólevél). Az áruforgalmi folyamat. Marketing tevékenység és annak elemei.</p>	

Vállalkozási ismeretek specializáció: A gazdasági élet szereplői, a munkaviszony létesítésének jogszabályai, vállalkozási formák. A vállalkozások alapítása, működése, megszűnése. Az egyéni vállalkozás.

Kialakítandó kompetenciák:

a) Tudás:

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri a gazdasági képzés helyét és szerepét az oktatás-nevelés egyes szakaszaiban, különösen a szakképzésben. Ismeri a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodás fejlesztésének segítségével. Ismeri a képzési és kimeneti követelményeket, illetve a programtervet, annak tantervi egységeit, ezekhez kapcsolódó képzési módszereket, továbbá a szakmai programkészítés, fejlesztés elveit. Ismeri az ágazati alapozó ismeretek oktatásában, a szakmai oktatásban a tanítás-tanulás során alkalmazható tankönyveket, taneszközöket, infokommunikációs eszközöket, az alkalmazási lehetőségeket, a tanulás támogatását segítő taneszközök készítését. Ismeri a tehetséggondozás és felzárkóztatás tevékenységformáit, a speciális igényű tanulók oktatásának lehetőségeit, dokumentumait, mérési-értékelési eljárásait, pedagógiai módszereit. Ismeri a tanulási-tanítási folyamat didaktikai szakaszait. Ismeri a motiválás, aktivizálás és individualizálás szerepét és megvalósítási lehetőségeit a tanítási-tanulási folyamatokban. Átlátja a tanulásszervezés módjainak tartalmi összefüggéseit, kiválasztását meghatározó tényezőket. Ismeri a különböző oktatási módszereket. Felismeri az értékelés és a folyamatos visszajelzés jelentőségét.

b) Képességek:

A közgazdász tanár képes a gazdasági szemléletű, problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére, a megoldások helyességének igazolására, gazdasági tantárgyak sajátos tartalmának közvetítése során megalapozni a tanulók gazdaságra vonatkozó műveltségét, tehetséggondozásra, versenyfelkészítésre, a sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képzésére; szakképző intézményben a szakmajegyzék szerinti ágazatok szakmaiban a szakmai tárgyak oktatására, a képzési és kimeneti követelmények alapján kiadott programterv ismeretében a szakképző intézmény szakmai programjának kidolgozására, megvalósításra, programtervben meghatározott tanegységek képzési módszereinek tanítása során történő alkalmazására. Képes az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi

integráció megvalósítására, a módszertanok készségszintű alkalmazására a mindennapi pedagógiai tevékenysége során, új módszerek önálló kidolgozására, bevezetésére, a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a végzettségének megfelelő korosztály, továbbá a felnőttképzés keretében. Képes szakmai önreflexióra, illetve önkorrekcióra; az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására. Képes szaktárgyainak hatékony tanításához megfelelő, korszerű tanítási-tanulási környezet kialakítására, motiválásra, differenciálásra, a tanulási folyamatban a tanulói aktivitás biztosítására. Képes tanulóinak előzetes ismereteire építve felépíteni a tanórát, hatékonyra tenni a megismerési, elsajátítási, gyakorlási, rendszerezési fázisokat.

c) Attitűd:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. a szakmai továbbképzés, önképzés iránti igény és a szakma szeretetének továbbadására.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásiirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Holik Ildikó: Közgazdasági tárgyak tanításának módszertana. Typotop Kft., Budapest, 2016. ISBN: 9786158049450

Daruka Magdolna - Pfister Éva: Módszertani füzetek szakmai tanárképzés számára. Módszertani füzet I. Témakör: Általános tanítási módszertan tanár szakos hallgatóknak. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2015. <https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/12663>

Béza Dániel - Daruka Magdolna - Freész Gergely - Mihalkovné Szakács Katalin - Moll János - Sárvári Balázs -Trautmann László: Módszertani füzetek szakmai tanárképzés számára. Módszertani füzet II. Témakör: Elméleti közgazdaságtan és Vállalkozások alapítása, működése. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2015. <https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/12657>

Kenesei Zsófia - Mikáczó Éva: Módszertani füzetek szakmai tanárképzés számára. Módszertani füzet V. a gazdasági és jogi ismeretek tárgyhoz. Témakör: Marketing alapismeretek és Az üzleti gazdaságtan számviteli alapjai. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2015. <https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/12679>

Szakképzési módszertani segédlet, Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, Budapest, 2024.

Kollarics, Tímea: Módszertani segédlet a közgazdasági szakmai tanárképzéshez : kereskedelem-marketing. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron, 2015.

Ajánlott irodalom:

Benedek András: Új módszerek a szakképzésben. Kollaboratív online tananyagfejlesztés. MTA-BME Nyitott Tananyagfejlesztési Csoport, Budapest, 2020.
Falus Iván - Szűcs, Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve: Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Kagan, Spencer: Kooperatív tanulás. ÖNKONET, Budapest, 2004. ISBN 9789638662354

Kádek István (szerk.): A gazdasági ismeretek tanításának módszertana. Eger, 2002.

Papp-Danka Adrienn: Oktatásmódszertani kézikönyv tanár szakos hallgatóknak és gyakorló pedagógusoknak, MTE, Budapest, 2021. ISBN 978-615-5852-24-4, ISSN 2676-8011

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Holik Ildikó Katalin, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(83.) Tantárgy neve: Szakmódszertan II.	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 8 ea. / 8 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 4. félév, osztott képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Szakmódszertan I.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A Szakmódszertan II. tárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a gazdasági tárgyak oktatásának módszertani sajátosságait, a kompetenciafejlesztés lehetőségeit a gazdasági tárgyak oktatásában, továbbá a gondolkodási műveletek szerepét és a tananyagfeldolgozási modelleket a gazdasági témakörök tanítási-tanulási folyamatában. A tantárgy hangsúlyt helyez a tanulói teljesítmények ellenőrzésére és értékelésére a gazdasági tárgyaknál, ismerteti a vizsgák sajátosságait.</p> <p>Specializációnként az alábbi témakörök alapján kerülnek tárgyalásra.</p> <p><i>Közgazdaságtan specializáció:</i> Gazdasági alapfogalmak és alapvető gazdasági számítások tanításnak módszertana. Az állam gazdasági szerepe, feladata, a nemzetgazdaság ágazati rendszere, nemzetközi gazdasági kapcsolatok. Vállalkozások működtetésének alapismeretei, a vállalkozások gazdálkodása, készletgazdálkodás, logisztikai rendszer, munkaerő és bérgazdálkodás.</p> <p><i>Pénzügy-számvitel specializáció:</i> A vállalkozások számviteli, pénzügyi, adózási feladatai, mérleg és leltár, könyvelési feladatok. Adó- és járulékfizetési kötelezettségek, bevallás. Vállalkozások, hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások, bankügyletek, pénzügyi szolgáltatások. Számviteli alapelvek.</p> <p><i>Ügyvitel specializáció:</i> Ügyviteli és ügyfélkapcsolati ismeretek, vállalkozások ügyviteli feladatai, üzleti levelezés és hivatali adminisztráció, informatikai eszközök és ügyvitelszervezés, irodavezetés- és szervezés.</p> <p><i>Vendéglátás-idegenforgalmi specializáció:</i> A specializációhoz kapcsolódó szakmák tevékenységei, piaci kereslet és áru kínálat, szerződések, a vendéglátás és idegenforgalom területén érvényes adózási szabályok, marketing tevékenység.</p>	

Kereskedelem-marketing specializáció: Az áruismeret, áruforgalom. Kommunikációs eszközök a kereskedelemben, e-kereskedelem, marketing stratégia, marketingmix, piackutatás.

Vállalkozási ismeretek specializáció: A vállalkozások pénzügyi feladatai, bankügyletek, pénzügyi szolgáltatások. A vállalkozásokhoz kapcsolódó adminisztrációs feladatok, a vállalkozást érintő adó- és járulékfizetési kötelezettségek. A vállalkozások számviteli feladatai. Az üzleti terv, marketingterv, működési terv, humánerőforrás terv, pénzügyi terv.

Kialakítandó kompetenciák:

a) Tudás:

A szakképzett tanár ismeri a képzési és kimeneti követelményeket és a programtervet, annak tantervi egységeit, ezekhez kapcsolódó képzési módszereket, továbbá a szakmai programkészítésének, fejlesztésének elveit. Ismeri az ágazati alapozó ismeretek oktatásában, a szakmai oktatásban a tanítás-tanulás során alkalmazható tankönyveket, taneszközöket, infokommunikációs eszközöket, az alkalmazási lehetőségeket, a tanulás támogatását segítő taneszközök készítését. Ismeri a tehetséggondozás és felzárkóztatás tevékenységformáit, a speciális igényű tanulók oktatásának. Ismeri a specializációjának megfelelő témakörök oktatásának módszereit. Ismeri a pedagógiai folyamatokhoz kapcsolódó egyéb feladatokat a tanulás-tanítás során, a módszertanok definícióját, elméleti hátterét. A szakképzett tanár az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival és módszereivel kapcsolatban megalapozott tudással rendelkezik. Ismeri a technológia alapú értékelés módszereit.

b) Képességek:

A közgazdász tanár képes a gazdasági szemléletű, problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére, képes megalapozni a tanulók gazdaságra vonatkozó műveltségét, tehetséggondozásra, versenyfelkészítésre, a sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képzésére. Képes szakképző intézményben a szakmajegyzék szerinti ágazatok szakmaiban a szakmai tárgyak oktatására, az elméleti szakmódszertani ismereteket alkalmazni a gyakorlatban, a szervezetenként egy tanulócsoporthoz tartozó tanulók közösséggé formálására, a tanuló szakmai személyiségének fejlesztésére, módszertani támogatására, a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a végzettségének megfelelő korosztály, továbbá a felnőttképzés keretében. Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő

értékelési formák és módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására, a képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére, a vizsgatevékenységben érettségi és szakmai bizottsági tagként vizsgáztatási feladatok ellátására.

c) Attitűd:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. a szakmai továbbképzés, önképzés iránti igény és a szakma szeretetének továbbadására. A szakképzett tanár fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait. Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában. Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmájára, a szaktárgyainak tanításával-tanulási irányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. Végig gondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. A szakmajegyzék szerinti szakmákhoz tartozó képzési és kimeneti követelménynek megfelelő programterv ismeretében szakmai program fejlesztésének elméleti és gyakorlati ismereteinek, a képzésben is fejlődést generáló szinergikus hatásainak közvetítése jellemzi.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Holik Ildikó: Közgazdasági tárgyak tanításának módszertana. Typotop Kft., Budapest, 2016. ISBN: 9786158049450

Daruka Magdolna - Pfister Éva: Módszertani füzetek szakmai tanárképzés számára. Módszertani füzet I. Témakör: Általános tanítási módszertan tanár szakos hallgatóknak. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2015. <https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/12663>

Béza Dániel - Daruka Magdolna - Freész Gergely - Mihalkovné Szakács Katalin - Moll János - Sárvári Balázs -Trautmann László: Módszertani füzetek szakmai tanárképzés számára. Módszertani füzet II. Témakör: Elméleti közgazdaságtan és Vállalkozások alapítása, működése. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2015. <https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/12657>

Kenesei Zsófia - Mikáczó Éva: Módszertani füzetek szakmai tanárképzés számára. Módszertani füzet V. a gazdasági és jogi ismeretek tárgyhoz. Témakör: Marketing alapismeretek és Az üzleti gazdaságtan számviteli alapjai. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2015. <https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/12679>

Szakképzés Kollarics, Tímea: Módszertani segédlet a közgazdasági szakmai tanárképzéshez : kereskedelem-marketing. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron, 2015.

Ajánlott irodalom:

Benedek András: Új módszerek a szakképzésben. Kollaboratív online tananyagfejlesztés. MTA-BME Nyitott Tananyagfejlesztési Csoport, Budapest, 2020.
F. Várkonyi Zsuzsa: Tanulom magam. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2022. ISBN: 9786155932960

Falus Iván - Szűcs, Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve: Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Kádek István (szerk.): A gazdasági ismeretek tanításának módszertana. Eger, 2002.

Papp-Danka Adrienn: Oktatásmódszertani kézikönyv tanár szakos hallgatóknak és gyakorló pedagógusoknak, MTE, Budapest, 2021. ISBN 978-615-5852-24-4, ISSN 2676-8011

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Holik Ildikó Katalin, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(84.) Tantárgy neve: Speciális IT szakmódszertan	kreditszáma: 2
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 gyak. / 1 lab. / hét, levelező tagozaton: 4 gyak. / 4 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgya célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a kollaborációs térrel, különböző oktatástechnikai innovációkkal és a mesterséges intelligenciával, továbbá alkalmazni tudják a legújabb IT eszközöket az oktatási gyakorlatban. Az elméleti megalapozást követően a hallgatóknak lehetőségük van gyakorlati ismereteket szerezni, megismerni és kipróbálni egyszerűbb alkalmazásokat. A tantárgy módszertani útmutatást nyújt a hallgatóknak a legújabb technológiai vívmányok oktatási alkalmazásához.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A hallgató ismeretekkel rendelkezik a kollaborációs térről, az oktatástechnikai innovációkról a mesterséges intelligenciáról és ismeri a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeiket.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes a gyakorlati oktatási folyamat megtervezésére, megszervezésére, megvalósítására, ellenőrzésére és értékelésére. Képes önálló tanulás megtervezésére, megszervezésére és végzésére. Képes használni, megérteni szakterületének jellemző szakirodalmát, elektronikus, internet alapú, könyvtári forrásait. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Pedagógiai helyzetekben képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.</p> <p>c) Attitűd:</p>	

Nyitott a pedagógus szakma átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működés alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására. Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködve oldja meg. Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését. Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg. Tiszteli a tanulók személyiségét. Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára. Törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási, tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására. Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában. Nyitott arra, hogy a konfliktushelyzetek, problémák feltárása, illetve megoldása érdekében szakmai segítséget kérjen és elfogadjon. Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó építő kritikára.

d) Autonómia és felelősség:

Felelősséggel részt vállal a szakképzéssel kapcsolatos szakmai nézetek kialakításában, indoklásában. A szakmát megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Szakmai tevékenysége során egyaránt képviseli szakterületének gazdasági és pedagógiai elveit, ezek kapcsolatait. Hitelesen képviseli a pedagógus szakma társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Szakmai feladatainak elvégzése során együttműködik más (elsődlegesen a pedagógiai) szakterület képzett szakembereivel is. Hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt, reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott digitális és tanulási kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Barabási-Albert László: Villanások. A jövő kiszámítható. Libri Könyvkiadó Kft., Budapest, 2020. ISBN 9789634338659

Farkas Andrea-Földeáki Andrea-Főző Attila László és mts.: Digitális pedagógiai módszertani ajánlások gyűjteménye., Oktatási Hivatal, 2021. ISBN-szám: 978-615-6256-69-0

Mesterséges intelligencia és oktatás (2024). *Educatio*, 33. évf. 1. sz.

Digitális Pedagógia 2.0. - (Szerk. Benedek András) Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, 2013. pp. 85-133. ISBN: 978-963-279-807-3

Molnár György: Pedagógia, innováció, technológia, digitális kultúra – a digitalizáció új irányai. Typotex Kiadó, Budapest, 2022. ISBN: 9789634932499

Ajánlott irodalom:

Barabási Albert László: Behálózva. Helikon Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 9789632272580

Benedek András: Mobiltanulás és az egész életen át megszerezhető tudás. *Világosság*, 2007. 9. pp. 21-28.

Benedek András: Tanulás és tudás a digitális korban. *Magyar Tudomány*, 2007. 9. sz. "A jövőről a jelenben" Vendégszerkesztő: Nováky Erzsébet, pp. 1159-1162.

Fehér könyv a mesterséges intelligenciáról: a kiválóság és a bizalom európai megközelítése. Európai Bizottság, Brüsszel, 2020.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Mészáros Attila, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(85.) Tantárgy neve: Szakmódszertani szeminárium	kreditszáma: 2
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 8 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév, osztott 2 féléves főiskolai szintű tanári szakképzetségre épülő képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A kurzus célja, hogy hozzájáruljon az általános tanári szerepekhez kapcsolódó gyakorlati ismeretek elsajátításához, készségek, képességek, attitűdök fejlődéséhez, az autonómia és a felelősségvállalás saját pedagógusszerepen át történő értelmezéséhez és tudatosításához. Lehetőséget biztosít a szakmódszertanból tanultak alkalmazási lehetőségeinek áttekintésére, a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra. Foglalkozik a tanári szerepben felmerülő kérdések, nehézségek, konfliktusok feltárásával és feloldásával. Az esetmegbeszélő csoportmunka lehetőséget ad a tanárjelöltnek saját pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Az Iskolai gyakorlat kísérszemináriuma, mely segítséget nyújt a gyakorlatokon szerzett tapasztalatok feldolgozásában és értelmezésében.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár ismeri a pedagógusszerepre vonatkozó neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai elméleteket, a tanári elhivatottsággal, szereppel kapcsolatos elvárásokat. Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>A szakképzett tanár képes pedagógiai tapasztalatait és nézeteit reflektív és mérlegelő értelmezésre, elemzésre, értékelésre. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.</p>	

c) Attitűd:

A szakképzett tanár hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad. Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett a szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639610972

Ajánlott irodalom:

Dickhaut, H.h. - Luban-Plozza, Boris: A Bálint-csoportok elméleti és gyakorlati kérdései. Animula Kiadó, Budapest, 1998.

Marshall B. Rosenberg: A szavak ablakok vagy falak - Erőszakmentes kommunikáció. Agykontroll Kft., Budapest, 2023. ISBN: 9789637491696

Holik Ildikó: Szakmai tanárok módszertani kultúrája. Typotop Kft. Budapest, 2016. ISBN: 9786158053228

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Nagy Enikő, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Viola Attila, mestertanár

Ajánlott szabadon választható pedagógiai tárgyak

(86.) Tantárgy neve: Felzárkóztatás és tehetség gondozás	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 4ea. / 4 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8-10. félév, osztott 2 féléves mesterképzésre épülő képzésben és 4 féléves képzésben: 1. félév, 3 féléves képzésben: 1. v. 3. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A sokféleség kezelése az osztályteremben. Az öndifferenciáló módszerek használata. A diákok választási lehetőségei és ennek keretei. Az érdeklődés meghatározó szerepe és vizsgálata. Az Érdeklődés Térkép mint profil módszer, és a tanítási módszerek megválasztásában való segítő szerepe.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár ismeri a konkrét vizsgálati, feltáró és fejlesztő tanítási módszereket, amelyeket a mindennapi ellátásban és a különleges eljárások során egyaránt használhat. Ismeri a tehetség gondozás és felzárkóztatás tevékenységformáit, a speciális igényű tanulók oktatásának lehetőségeit, dokumentumait, mérési-értékelési eljárásait, pedagógiai módszereit.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.</p> <p>c) Attitűd:</p> <p>Törekszik arra, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanulók megszeressék a tanulást.</p>	

Fontosnak tartja a különböző személyiségű tanulók értelmi, érzelmi, testi, szociális, valamint erkölcsi fejlődéséről való elképzelések, az együttnevelés elveinek megismerését, szakmódszertanát és alkalmazását.

d) Autonómia és felelősség:

Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez, továbbá foglalkozik a NAT-ban meghatározott egyénre szabott tanulási lehetőségekkel és a képesség-kibontakoztatás támogatásával.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Gyarmathy Éva, Fúzy Beatrix: Felzárkóztatás és tehetséggondozás. Typotop Kiadó, Budapest, 2016.

Lannert Judit: Minőség, eredményesség, hatékonyság. Új Pedagógiai Szemle, 2004. 12. 3-15.

Nahalka István: Az oktatás társadalmi meghatározottsága. In. Falus Iván (Szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003. 37-56.

Radó Péter: Méltányosság az oktatásban. Két jelentés az oktatás méltányosságáról. OKM, Budapest, 2007.

Sass Judit - Bodnár Éva: Pedagógusok a tehetséggondozásról. Nemzeti Tehetség Központ, Budapest, 2020. ISBN: 9786156198006

Ajánlott irodalom:

Gyarmathy Éva: Hátrányban az előny. A szociokulturálisan hátrányos tehetségeselek. Géniusz Projekt, Budapest, 2010.

Szabó Zsuzsa (szerk.): A tehetség kézikönyve. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2019., ISBN 978-615-00-6636-3

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Molnár György, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(87.) Tantárgy neve: Kompetenciafejlesztés gazdasági szakterületeken	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 4ea. / 4 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8-10. félév, osztott 2 féléves mesterképzésre épülő képzésben és 4 féléves képzésben: 1. félév, 3 féléves képzésben: 1. v. 3. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A hallgatók korszerű ismereteket szerezhettek a közgazdásztanárrá váláshoz szükséges kompetenciákról, a munkaerőpiaci elvárásokról, a tanulást támogató innovatív tanulástechnikai megoldásokról, a modern, IKT alapú prezentációstechnikai eszközök és programok használatáról, a közgazdász szemléletmód kialakításáról. Az alapvető és kulcsfontosságú elméleti alapismeretek mellett interaktív, gyakorlatorientált, alapkompenciákat fejlesztő, élményalapú témafeldolgozás útján kívánja tantárgy elérni a kitűzött célját.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás: Ismeri a tanári munkához szükséges alapkészségeket; felismeri a rendszerszemlélet, szakszerűség fontosságát, amelyeket beépít a szakmai gyakorlatába; tudatában van a digitális kompetenciák relevanciájának, amelyeket a szakmájában önállóan alakamaz, és erre sarkallja társait is.</p> <p>b) Képesség: Képes alkalmazni tanári munkához szükséges alapkészségeket; képes beépíteni a rendszerszemléletet a szakmai gyakorlatába; képes felismerni a különböző kulcskompetenciákat, valamint fejlődni a munkaerőpiaci kompetenciák területén.</p> <p>c) Attitűd: Kész részt vállalni fejlesztési, innovációs tevékenységekben.</p> <p>d) Autonómia és felelősség:</p>	

A szakmai továbbképzés, önképzés iránti igény és a szakma szeretetének továbbadása. Elkötelezett az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:
A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez.
a 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):
<p><i>Kötelező</i> irodalom:</p> <p>Benedek András (szerk.): Digitális pedagógia 2.0, Typotex Kiadó, Budapest, 2013. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0023_DP/adatok.html</p> <p>Benedek András: Új módszerek a szakképzésben. Kollaboratív online tananyagfejlesztés. MTA-BME Nyitott Tananyagfejlesztési Csoport, Budapest, 2020.</p> <p>Sanda István Dániel: Szociális készségfejlesztés leendő mérnököknek. Óbudai Egyetem, Budapest, 2019. ISBN: 9789634490951</p> <p><i>Ajánlott</i> irodalom:</p> <p>Farkas Andrea-Földeáki Andrea-Főző Attila László és mts.: Digitális pedagógiai módszertani ajánlások gyűjteménye., Oktatási Hivatal, 2021. ISBN-szám: 978-615-6256-69-0</p> <p>Szakképzési módszertani segédlet, Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, Budapest, 2024.</p> <p>Molnár György: Korszerű felhő- és hálózatalapú gyakorlati megoldások a nyitott tananyagfejlesztésben, Mta-Bme Nyitott Tananyagfejlesztés Kutatócsoport Közlemények 2017. 1. sz. pp. 18-32.</p> <p>Molnár György: Korszerű technológiák az oktatásban, Budapest: BME Tanárképző Központ, 2015.</p> <p>Vass Vilmos: Kompetenciafejlesztés a 21. században (értékteremtés és megújulás). Selye János Egyetem Tanárképző Kar, Komárom, 2017. ISBN: 9788081222320</p>
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Holik Ildikó Katalin, egyetemi docens, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(88.) Tantárgy neve: Tanulásmódszertan	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 4ea. / 4 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8-10. félév, osztott 2 féléves mesterképzésre épülő képzésben és 4 féléves képzésben: 1. félév, 3 féléves képzésben: 1. v. 3. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A hallgatók felkészítése a hatékony és eredményes tanulási stratégiák elsajátítására. A személyes tanulási feltételrendszer feltárására építve (tanulásdiagnosztika), az önszabályozó tanulás egyéni feltételrendszerének kialakítása. A tanulásra történő ráhangolódás-, a tanulás-, a tanulás-közbeni pihenés technikáinak elsajátítása. Az egyéni és a kooperatív tanulás készségeinek fejlesztése/ kialakítása. A tanulási nehézségek tudatos kezelése, a siker orientált tanulási attitűd formálása.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A képzési és kimeneti követelmények alapján kiadott programterv és programkövetelmény ismeretében a szakképző intézmény szakmai programjának kidolgozására, megvalósításra történő szakmai felkészültség. A gazdasági, szakmai pályaorientáció és szakmai mobilitás lehetőségeinek széleskörű ismeretében ezen ismeretek megosztása.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes a technikai és társadalmi folyamatok kapcsolatának, aktuális változásainak nyomon követésére, valamint a szakképzési tartalmakba való beépítésére, Képes a szaktárgy tanórán, illetve iskolán kívüli tanulásának tervezésére a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás esetében. Képes a sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képzésére. Az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi</p>	

integráció megvalósítására. Képes vizsgatevékenységben érettségi és szakmai bizottsági tagként vizsgáztatási feladatok ellátására.

c) Attitűd:

A pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexió, illetve önkorrekción. A csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakítására, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás elsajátítására, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására történő irányultság.

d) Autonómia és felelősség:

A szakmai továbbképzés, önképzés iránti igény és a szakma szeretetének továbbadása. Elkötelezett a gazdasági, szakmai pályaorientáció és szakmai mobilitás lehetőségeinek széleskörű ismeretében ezen ismeretek megosztására.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Dinyáné Szabó Mariann: Tanulásmódszertan. Semmelweis Egyetem, Budapest, 2014.,

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011_0015_tanulasmodszertan/scorm_start.html

Domján László: A hatékony tanulás mesterfogásai. Agykontroll Kft., Budapest, 2012. ISBN 97896374911047

Lantos Mihály: Villámolvasás a gyakorlatban – Tanulj meg tanulni. Bioenergetic Kft., 2015. ISBN 9789639652101

Makó Ferenc: Tanulásmódszertan. Budapest: Óbudai Egyetem, 2015. TÁMOP-4.1.2 B2 Pályázat könyvei, http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002_tanulasmodszertan/adatok.html

Nahalka István (szerk.): Hatékony Tanulás. Budapest: Bölcsész Konzorcium HEFOP Iroda, 2006. ISBN 96397046360, ISBN 9639724041

Ajánlott irodalom:

Dryden, G., Vos, J. : The learning revolution. A tanulás forradalma I-II. Bagolyvár, Budapest, 2004 ISBN 963 9447 51 X., ISBN 963 9447 52 8

Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan: Tanácsok, módszerek, gyakorlatok a tanulási képesség fejlesztéséhez. Metódus-Tan, Budapest, 2004. ISBN 963-216-623-X

Rétallérné Görbe Éva: Tanulás felsőfokon - Tanulásmódszertan. AVF, Kísérleti jegyzet, Budapest, 2009.

Fodor Richárd - Gombocz Orsolya - Horváth Mariann - Kaposi József - Kormos József - Szőke-Milinte Enikő: Mentori tudástár 6.: Tanulásmódszertan. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest, 2023. ISBN: 9789633084748

Korpics Márta - Méhes Tamás - Domokos Klaudia (szerk.): Módszertani kézikönyv a Kreatív Tanuláshoz. Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest, 2023. 288 p. ISBN: 9786156598882 ISBN: 9786156598899 ISBN: 9786156598905

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Makó Ferenc, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(89.) Tantárgy neve: Oktatás- és szakképzéstörténet	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 4ea. / 4 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8-10. félév, osztott 2 féléves mesterképzésre épülő képzésben és 4 féléves képzésben: 1. félév, 3 féléves képzésben: 1. v. 3. félév	
előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>A magyar iskoláztatás története, különös tekintettel az alap-, a közép- és a felsőfokú szakképzés intézményeinek kialakulására és fejlődésére. Az intézménytípusok és azok változásainak áttekintése. A szakképzés ókori kezdetei. A hallgatók ráhangolása a történeti szemléletmódon történő tájékozódásra. A hazai iparoktatás kezdetei. Az I. és a II. Ratio Educationis hatása: a rajziskolák jelentősége, a céhek átalakulása. A mester-inas iskolák, az elemi tanodák és a vasárnapi iskolák, majd az ipartanodák megjelenése. A magyar ipari felsőoktatás intézményei. Az első ipartörvény és az Országos Magyar Iparegyesület hatása a szakképzésre. Az új iskolatípusok megjelenése és szerepe a kiegyezést követő évtizedekben. Trefort Ágoston szerepe a „Közép-ipartanoda” alapításában és az iparostanonc-oktatás megújításában. Állami ipari szakiskolák a századfordulón.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A tantárgy segíti a hallgatót abban, hogy megismerje és értse az oktatás- és szakképzés történetének összefüggéseit; megismerje a szakképzés történetének különböző korszakait, vonatkozó kutatások főbb eredményeit és a legfontosabb elméleti megközelítéseket; megismerje a hazai szakmák és mesterségek kialakulásának történetét; megismerje és értse a szakképzés jelenlegi helyzetéhez vezető utakat, történelmi, gazdasági és politikai okokat.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>A szakképzett tanár a tervezés során rendszerszemléletű megközelítésre képes. Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani. Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során</p>	

felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat kritikusan elemezni, a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani.

c) Attitűdök:

Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

d) Autonómia és felelősség:

Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási és kulturális tudatosság kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Mészáros–Németh–Pukánszky: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest, 2004.

Sanda István Dániel: Bevezetés a szakképzés történetébe. Typotop Kiadó, Budapest, 2016. ISSN 2498-7123.

Gyóriványi Sándor: A szakképzés története Magyarországon. Tankönyvkiadó – Universitas Felsőoktatási Kiadó, Budapest, 2000.

Patyi Gábor: A hazai szakképzés történetének vázlata (18–20. század). Soproni Egyetemi Kiadó, Sopron, 2021. ISBN: 9789633344194

Szűcs Pál: A magyar szakképzés ezer éve I. Műszaki könyvkiadó, Budapest, 1994.

Ajánlott irodalom:

Sanda István Dániel: A magyar ipari szakképzés története – Különös tekintettel a céhek működésére. Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, 2023.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Sanda István Dániel, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(90.) Tantárgy neve: Digitális kompetenciafejlesztés a szakképzésben	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 1 gyak. / hét, levelező tagozaton: 4ea. / 4 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8-10. félév, osztott 2 féléves mesterképzésre épülő képzésben és 4 féléves képzésben: 1. félév, 3 féléves képzésben: 1. v. 3. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy célja, hogy a diákok megszerezzék a modern munkaerőpiacon elvárt digitális készségeket és ismereteket. A tantárgy keretében a hallgatók megismerkednek az alapvető digitális eszközökkel és szoftverekkel, valamint elsajátítják azok hatékony használatát a mindennapi munkafolyamatok során.</p> <p>A kurzus során nagy hangsúlyt kap a digitális kommunikáció és együttműködés, beleértve az online kommunikációs platformok, közösségi média eszközök és együttműködési szoftverek használatát. Emellett a diákok megtanulják az adatkezelés és elemzés alapjait, beleértve az adatbiztonság és adatvédelem fontosságát is. A tantárgy kiemelt része a digitális problémamegoldó készségek fejlesztése, amely magában foglalja a technikai problémák azonosítását és megoldását, valamint a digitális eszközök kreatív és hatékony alkalmazását különböző szakmai helyzetekben.</p>	
Kialakítandó <u>kompetenciák</u> :	
a) Tudás:	
A digitális eszközök és szoftverek használatának megtanulása. Ez magában foglalja az irodai szoftverek (például szövegszerkesztők, táblázatkezelők és prezentációkészítő programok) hatékony alkalmazását, amely alapvető a mindennapi munkafolyamatok során.	
b) Képességek:	
A digitális kommunikációs készségek fejlesztése szintén kulcsfontosságú. Az adatkezelés és adatbiztonság területén szerzett ismeretek révén a diákok képesek lesznek adatokat gyűjteni, rendszerezni és elemezni, valamint	

megérteni az adatvédelem fontosságát és alkalmazni a szükséges biztonsági intézkedéseket.

c) Attitűdök:

A szakmai továbbképzés, önképzés iránti igény és a szakma szeretetének továbbadására.

d) Autonómia és felelősség:

A digitális világ etikai és jogi vonatkozásainak megismerése szintén alapvető része a tantárgynak. A hallgatók megtanulják az online viselkedés etikettjét, a szellemi tulajdonjogok tiszteletben tartását és az internetes jogi kérdéseket.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, digitális és kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Molnár, György: Pedagógia, innováció, technológia, digitális kultúra – a digitalizáció új irányai, Budapest: Typotex Kiadó, 2022. 126 p.

Szóke-Milinte Enikő (szerk.): Az információs műveltség pedagógiája: Tanulmányok. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2024. ISBN: 9789635751501

Ajánlott irodalom:

Molnár, György: Hozzájárulás a digitális pedagógia jelenéhez és jövőjéhez (eredmények és perspektívák). Budapest, Magyarország, BME Műszaki Pedagógia Tanszék, 2018.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Molnár György, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Vass Vilmos, egyetemi docens, PhD

Kritériumtárgyak

(01.) Tantárgy neve: Anyanyelvi ismeretek	kreditszáma: 0
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): aláírás	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A tantárgy célja az anyanyelvi készségek fejlesztése. A tantárgy gyakorlati kommunikációs, beszédtechnikai, retorikai, helyesírási feladatok által alakítja a nyelvi attitűdöt és fejleszti a hallgatók anyanyelvi készségeit. A tantárgy témakörei közé tartozik a tanári beszéd (a légzés; a hangindítás, a magánhangzók és mássalhangzók képzése, az ejtéshibák, beszédhibák, a mondat- és szövegfonetikai eszközök; a hangsín; beszédtempó; szünet), a nyelvhasználat sokszínűsége, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció műfajai és nyelvi-stilisztikai normái, a szövegalkotás (önéletrajz, motivációs levél, kérvény, hivatalos levél), a retorika (ünnepi beszéd, hozzászólás, vita), az érvelés, továbbá a magyar helyesírás főbb szabályai. A tantárgy gyakorlati feladatokon, kommunikációs helyzetgyakorlatokon keresztül fejleszti a hallgatók szóbeli és írásbeli kommunikációs kompetenciáit.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár ismeri a tanári beszéd, a nyelvhasználat sajátosságait, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció műfajait és nyelvi-stilisztikai normáit, a szövegalkotás, a retorika, az érvelés jellemzőit, a magyar helyesírás főbb szabályait.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>A szakképzett tanár képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával online platformokon keresztül is. Képes pedagógiai tapasztalatait és nézeteit reflektív és mérlegelő értelmezésre, elemzésre, értékelésre. Képes meghatározni saját szakmai</p>	

elhivatottságát, szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni. Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

c) Attitűd:

A szakképzett tanár pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációra. Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad. Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit. Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásmegvalósításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott anyanyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Holik Ildikó – Sanda István Dániel: Tanári kommunikáció. Óbudai Egyetem, Budapest, 2015. <https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/3877>

Holik Ildikó – Sanda István Dániel: Tanári kommunikáció. Typtop Kiadó, Budapest, 2016. ISBN: 9786158049320

Fercsik Erzsébet – Raácz Judit: Kommunikáció szóban és írásban. Krónika Nova, Budapest, 2003. ISBN 963-195-802-7

Pléh Csaba: A társalgás pszichológiája. Libri Kiadó, Budapest, 2012. ISBN 978 963 3100 585

Ajánlott irodalom:

Aronson, E.: A társas lény. Közgazdasági Kiadó, Budapest, 1992. ISBN 9789630586283

Holik Ildikó - Sanda István Dániel: Kommunikáció leendő mérnököknek. Óbudai Egyetem, Budapest, 2017. ISBN: 9789634490555

Marshall B. Rosenberg: A szavak ablakok vagy falak - Erőszakmentes kommunikáció. Agykontroll Kft., Budapest, 2023. ISBN: 9789637491696

Zimányi Árpád (szerk.): Beszédművelés, nyelvi norma. Líceum Kiadó, Eger, 2008. ISBN 978963-9844-04-4

A magyar helyesírás szabályai. 12. kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2021. ISBN 9789630596312

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Sanda István Dániel, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(92.) Tantárgy neve: Patronálás	kreditszáma: 0
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: napali tagozatos képzésben: 1 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): aláírás	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Az első féléves tantárgyak és követelményrendszerük értelmezése, tantárgyak egymásra épülése, a tovább-haladás feltételei, a kredit-rendszer értelmezése. Neptun rendszer használata, a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat, a Tanulmányi Ügyrend, a JUTTÉR fontosabb előírásai. A Moodle rendszer, KMOOC: szabadon választható tárgyak. Tanulásmódszertani ismeretek. Az online oktatási anyagok használata. Könyvtári szolgáltatások megismerése, tanulási, kutatási lehetőségek, könyvek, folyóiratok. Hallgatói problémák megbeszélése. Hallgatói szolgáltatások az egyetemen. Vizsgarend kialakítás, a megfelelő időbeosztás megvalósítása, a sikeres vizsgázás szempontjai. Hallgatói mobilitási programokban történő részvétel.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>Ismeri a szakterület tanulási, ismeretszerzési, adatgyűjtési módszereit, azok etikai korlátait és problémamegoldó technikáit. Ismeri az egyetemi szervezeti és működési szabályzat „Hallgatói követelményrendszer”-ben foglaltakat. Ismeri az Egyetem Neptun oldalain közzétett szabályzatok, dokumentációk, kérvénykezelők, letöltések és egyéb menűk használatát.</p> <p>b) Képességek:</p> <p>Képes az IKT eszközök használatára. Képes a szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmának feldolgozására magyar és idegen nyelven, az egyetemi szakkönyvtárak használatára. Képes arra, hogy szakterületének megfelelően, szakmailag adekvát módon, szóban és írásban kommunikáljon anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.</p> <p>c) Attitűdök:</p>	

Vállalja szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Törekszik a jogkövető magatartásra és az etikai szabályok figyelembevételére. Törekszik az önképzésre.

d) Autonómia és felelősség:

A szakterületen képesítésének megfelelően önirányító és irányító. Önállóan képes szakterületén átfogó, megalapozó szakmai kérdések értelmezésére.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

A hallgatói sikerességet akadályozó tényezők és azok intervenciói (2016). Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája és a Felsőoktatási Tanácsadás Egyesület,

https://www.feta.hu/sites/default/files/2_zarotanutmany.pdf

Neumann HÖK (2022): Gólya útmutató. Óbudai Egyetem. https://nikhok.hu/wp-content/uploads/2022/07/Golyadoksi_2022.pdf

Tóth_Mózer Szilvia (2022): A tanulás jövője (Fókuszban a facilitátor). Tempus Közalapítvány, ISBN 978-615-5319-96-9, https://pedagogus-tudastar.hu/fokuszbzan_a_facilitator_kiadvany.pdf

Ajánlott irodalom:

Pusztai Gabriella: Láthatatlan kéztől a baráti kezekig. Új Mandátum Kiadó, 2011. ISBN 978 963 287 047 2

Kiss István és mtsai. (2010): Felsőoktatási hallgatói szolgáltatások rendszerei, jellemzői. Bologna füzetek 7. Tempus Közalapítvány, <http://mek.oszk.hu/21600/21607/21607.pdf>

Fodor Richárd és mtsai: Mentori tudástár 6.: Tanulásmódszertan. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest, 2023. ISBN: 9789633084748

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kovács Róbert Sándor, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

Idegen nyelvű kritériumtárgyak

A kritériumtárgy teljesítése és helyettesítése minden esetben Az Óbudai Egyetem Hallgatói Követelményrendszerével összhangban történik.

Minden nappali alapképzésben résztvevő hallgatónak kritériumtárgyként fel kell vennie kettő, az Egyetem által meghirdetett angol vagy német nyelvű szakmai kurzust, és teljesítenie kell az arra előírt számonkérést.

A kritériumtárgy kiválasztása háromféle formában történhet:

a) a kar által meghirdetett, a mintatantervben szereplő szakmai tárgyat a hallgató (ha korábban azt magyar nyelven még nem teljesítette) német vagy angol nyelven felveszi, és ezen a nyelven teljesíti a tárgy eredeti követelményrendszerét. A tárgy ebben az esetben a tantárgy eredeti kreditértékével szerepel. A hallgató a tanterve szerinti idegen nyelven oktatott tárgyak mindegyikét felveheti, ha korábban azokat magyar nyelven még nem teljesítette.

b) a hallgató a kar által német vagy angol nyelven meghirdetett olyankurzust választ, amely(ek) követelményeit magyar nyelven korábban már teljesítette. A számonkérési formája évközi jegy, a tárgy óraszama kéthárom óra/hét, terjedelme egy félév. A kurzus ebben az esetben beszámítható szabadon választható tárgynak két kredit értékkel.

c) a kar (vagy más kar) által meghirdetett, de nem a hallgató mintatantervében szereplő szakmai tárgyat is felvehet a hallgató német vagy angol nyelven. A számonkérés formája évközi jegy, a tárgy óraszama két-három óra/hét, terjedelme egy félév. A kurzus ebben az esetben beszámítható szabadon választható tárgynak két kredit értékkel.

Ajánlott idegen nyelvű kritériumtárgyak:

(03.) Tantárgy neve: Statistics I.	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszama: nappali tagozaton 1 ea, 2 gyak / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév	
előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	

Elsajátítandó ismeretanyag:

The development of Hungarian statistics, a brief overview of its history. The institutional framework of official statistics (UN Statistical Division, Eurostat, The Hungarian Statistical Service). Basic concepts: statistics; the population and criteria; statistical series and tables; measurement, measurement scales, data accuracy; calculated averages: averages; ratios. Quantitative analysis of a population I: frequency, relative frequency; class intervals; graphical illustrations; sum of values, relative sum of values; cumulation; situation indicators (mean, mode, median, quantile). Quantitative analysis of a population II. : variance indicators (spread, mean deviation, standard deviation, relative standard deviation, mean difference). Quantitative analysis of the population III: shape indicators (asymmetry, peak); concentration (Lorenz curve, Herfindahl-Hirschman index); additional graphical charts (age tree, box plot). Simple analyses by time criterion. Multi-criteria analysis of a manifold: analysis of simple tables; analysis of clustering tables; analysis of combinatorial tables (association, mixed relationship, correlation). Comparison of composite intensity ratios: difference decomposition; quotient decomposition. Index calculation: comparing two periods (volume, price, value; average forms of indices); comparing several periods; spatial comparisons; some important practical index numbers.

Kialakítandó kompetenciák:

a) Knowledge:

Possesses knowledge of the basic, comprehensive concepts, theories, facts, national and international economic relations of economics, relevant economic actors, functions and processes. Has mastered the basic theories and characteristics of the micro and macro levels of economic organization, possesses the basic information collection, mathematical and statistical analysis methods.

b) Skills:

Using the learned theories and methods, reveals, systematizes and analyzes facts and fundamental relations, formulates independent conclusions, critical observations, prepares decision-preparatory proposals, makes decisions in routine and partly unknown - domestic and international - environments. Follows and interprets global economic and international business processes, changes in relevant and related policies and legislation according to economic policy and field of expertise, their effects, and takes these into account in his/her analyses, proposals and decisions. He/she is able to apply the techniques for

solving economic problems, problem-solving methods, with regard to their application conditions and limitations.

c) Attitude:

In order to provide quality work, he/she demonstrates problem-sensitive and proactive behavior, and is constructive, cooperative, and proactive in projects and group tasks.

d) Autonomy and responsibility:

He/she takes responsibility for his/her analyses, conclusions, and decisions.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott matematikai, gondolkodási, továbbá idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Louise Swift and Sally Piff: *Quantitative Methods for Business, Management and Finance*, Macmillan Education UK, 2014, ISBN 978-1-137-37655-8

Les Oakshott: *Essential Quantitative Methods: For Business, Management and Finance*. 6th Edition, Palgrave, 2016, ISBN 978-1-137-51855-2

Les Oakshott: *Quantitative Methods*. Palgrave, 2014, ISBN 978-1-137-34085-6

Robert Donnelly: *The Complete Idiot's Guide to Statistics*. 2nd Edition, Alpha, 2007, ISBN 978-1-59257-634-0

Deborah J. Rumsey: *Statistics For Dummies*. 2nd Edition, Wiley, 2011, ISBN 978-0-470-91108-2

Ajánlott irodalom:

David Freedman, Robert Pisani, Roger Purves: *Statistics* (4th Edition), W.W.Norton & Company Inc, 2007, ISBN 13-978-0-393-92972-0

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Nagy Viktor, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(94.) Tantárgy neve: Statistics II.	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 1 ea, / 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Statistics I.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Sampling procedures. Statistical estimation: requirements for estimator functions. Interval estimation, confidence intervals for stratified estimation, determination of the number of sample items. Hypothesis testing I: errors that can be committed, one-sample tests (for expected value, for variance of two multitudes, for ratio) Hypothesis testing II: two-sample tests (for difference of expected value of two multitudes, for ratio of two multitudes, for equality of two multitudes) Hypothesis testing III: goodness of fit, independence test, analysis of variance. Bivariate correlation and regression calculations. Multivariate correlation and regression. Examination of time series components: additive and multiplicative components, trend calculation, seasonality, adjustment factors, random term, forecasts.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge:</p> <p>Possesses knowledge of the basic, comprehensive concepts, theories, facts, national and international economic relationships of economics, relevant economic actors, functions and processes.</p> <p>Has mastered the basic theories and characteristics of the micro and macro levels of economic organization, possesses the basic information collection, mathematical and statistical analysis methods.</p> <p>b) Skills:</p> <p>Using the learned theories and methods, explores, systemsatizes and analyzes facts and fundamental relationships, formulates independent conclusions, critical observations, prepares decision-preparatory proposals, and makes decisions in routine and partly unfamiliar - domestic and international - environments. Follows and interprets global economic and international</p>	

business processes, changes in relevant and related policies and legislation according to economic policy and the field, and their effects, and takes these into account in his/her analyses, proposals and decisions.

c) Attitude:

In order to provide quality work, he/she demonstrates problem-sensitive and proactive behavior, and is constructive, cooperative, and proactive in projects and group tasks.

d) Autonomy and responsibility:

He/she takes responsibility for his/her analyses, conclusions, and decisions.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott matematikai, gondolkodási, továbbá idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Freedman, David – Pisani, Robert – Purves, Roger (2007): Statistics. W.W.Norton & Company Inc, (4th Edition), ISBN 13-978-0-393-92972-0

Ajánlott irodalom:

Oakshott, Les: Essential Quantitative Methods: For Business, Management and Finance. 6th Edition, Palgrave, 2016. ISBN 978-1-137-51855-2

Oakshott, Les : Quantitative methods. Palgrave Macmillan, 2014. ISBN 978-1-137-34085-6

Donnelly, Robert : The Complete Idiot`s Guide to Statistics. 2nd Edition, Alpha, 2007. ISBN 978-1-59257-634-0

Swift, Louise and Piff, Sally: Quantitative Methods for Business, Management and Finance, Macmillan Education UK, 2014. ISBN 978-1-137-37655-8

J. M. Wooldridge. Introductory Econometrics: A Modern Approach (7th ed.). Cengage Learning, 2020.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Nagy Viktor, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(95.) Tantárgy neve: Economics I.	kreditszáma: 5
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 2 ea, / 3 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Concept of needs, hierarchy of needs. Scarcity as a compelling force in resource management. Free goods, economic goods. The principle of comparative advantage as a response to scarcity. Factors of production. Renewable and non-renewable natural resources. Production-possibility frontier, its interpretation, and shift. Economic actors and their market relations, circulation model. Rational decision and the limits of rational decision. Opportunity cost. Marginal analysis method. Basic market concepts: demand, supply, equilibrium, disequilibrium. Consumer surplus and producer surplus, welfare, welfare loss. Factors of consumer decision: product price, utility, nominal income and real income. Demand elasticity indicators. Corporate environment, the stakeholders' expectations of the company. Economic periods. Short-term production function, marginal product and average product. Optimization from the producer side. Production costs. Costs according to accountability, profit categories. Market types, adaptation, competition regulation. State involvement in microeconomics. Income redistribution, the problem of externalities, public goods.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge:</p> <p>Knows and uses the conceptual system of economic analyses in an understandable way. Has acquired knowledge about the factors influencing the decisions of economic actors, as well as the relationships through which decisions and market processes create economic events. Knows the points of connection through which the market and economic policy institutional system can influence economic events.</p> <p>b) Skills:</p>	

Able to correctly identify relevant economic issues, to answer them based on analysis and forecasting, at a professionally acceptable level. Understands economic relationships, is able to identify the factors underlying the development of economic processes, and to assess the expected effects of economic events and economic policy interventions.

c) Attitude:

Receptive to the absorption of new knowledge. Committed to quality work. By applying the knowledge he has acquired, he strives to gain a more thorough and comprehensive understanding of observable phenomena, to describe and explain their laws.

d) Autonomy and responsibility:

Under general professional supervision, independently performs and organizes the specified tasks. Takes responsibility for his/her decisions, activities and behavior. Takes responsibility for his/her own professional development. Solves creative tasks safely.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Varian, Hal R: Intermediate Microeconomics: A Modern Approach, W. W. Norton & Company, 2014. ISBN 978-0-393-92077-2.

N. Gregory Mankiw: Principles of Economics. Cengage Learning, 2023. ISBN 978-0357722718

Ajánlott irodalom:

Samuelson, Nordhaus: Economics, McGraw-Hill, ISBN: 978-9389538038, 2019

Begg, Vernasca, Fischer, Dornbusch: Economics, McGraw-Hill Education ISBN: 978-0077129521, 2011

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szekeres Valéria, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(06.) Tantárgy neve: Economics II.	kreditszáma: 5
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 2 ea, / 3 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Economics I.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Basic macroeconomic concepts: output, income, consumption, savings, investment, depreciation, wages, government purchases, tax, transfer, price level. Macroeconomic circulation model, income flows on current accounts. Measurement of macroeconomic performance, basic indicators. Components of commodity market demand: consumption, investment, government purchases, net exports. Money market: money demand, money supply, equilibrium interest rate. The commodity market demand depending on the price level. The labor market: labor demand, labor supply, equilibrium, inequilibrium. The product market supply depending on the price level, macroeconomic equilibrium. Types of unemployment, addressing the problem of unemployment. Inflation. State involvement in macroeconomics, growth. Macroeconomics of open economies, foreign exchange market, international balance of payments, exchange rate systems.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge:</p> <p>Knows and uses the conceptual system of economic analyses in an understandable manner. Has acquired knowledge about the factors influencing the decisions of economic actors, as well as the relationships through which decisions and market processes create economic events. Knows the points of connection through which the market and economic policy institutional system can influence economic events.</p> <p>b) Skills:</p> <p>Is able to correctly identify relevant economic questions, to answer them based on analysis and forecasting, at a professionally acceptable level. Understands economic relationships, is able to identify the factors underlying the</p>	

development of economic processes, and to assess the expected effects of economic events and economic policy interventions. Using the learned theories and methods, reveals, systemsizes and analyzes facts and fundamental relationships, formulates independent conclusions and critical observations, makes decision-preparatory proposals, and makes decisions.

c) Attitude:

Receptive to new knowledge. Committed to quality work. By applying the knowledge acquired, he strives to gain a more thorough and comprehensive understanding of observable phenomena, to describe and explain their laws. Capable of strategic thinking. Evaluates market data and information.

d) Autonomy and responsibility:

Under general professional supervision, he independently performs and organizes the specified tasks. Takes responsibility for his decisions, activities and behavior. Takes responsibility for his own professional development.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Olivier Blanchard: Macroeconomics, Global Edition, Pearson, 2020. ISBN: 978-1292351476

N. Gregory Mankiw: Principles of Economics. Cengage Learning, 2023. ISBN 978-0357722718

Ajánlott irodalom:

Samuelson, Nordhaus: Economics, McGraw-Hill, 2019. ISBN: 978-9389538038

Begg, Vernasca, Fischer, Dornbusch (2011): Economics, McGraw-Hill Education ISBN: 978-0077129521

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szekeres Valéria, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(97.) Tantárgy neve: Enterprise Economics	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 2 ea, / 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>The purpose and environment of the economic enterprise. Overview of forms of enterprise. Structure and operational characteristics of sole proprietorships and partnerships. Value creation processes in business enterprises. General characteristics of product manufacturing and service enterprises. Profile, operational performance, lead times, production systems. Organisational forms and applications. Main features of single-line and multi-line organisation and management. Market activities of the enterprise, marketing. Market strategy. Resources used in value adding processes. Utilisation and efficiency of assets. Human resource planning, management and governance issues. Cost accounting basics. Cost planning and costing. Economics and measurement. Investment in the enterprise. Economic analysis of investments. Production management and economics. Assets, liabilities and financial position of the enterprise. Logistics activities and controlling.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge</p> <p>He/she has knowledge of the basic, comprehensive concepts, theories, facts, national and international economic relations of economics, relevant economic actors, functions and processes. He/she has mastered the basic theories and characteristics of the micro and macro levels of economic organization, and is in possession of the basic information collection, mathematical and statistical analysis methods. He/she knows the rules and ethical standards of cooperation in projects, teams and work organizations, project management. He/she is aware of the basic principles and methods for establishing organizations and institutions, developing and changing their structure and organizational behavior. He/she knows and understands the basic principles and methods of</p>	

managing, organizing and operating business processes, the methodology of analyzing business processes, the methodological foundations of decision preparation and decision support. Possesses basic management and organizational knowledge, as well as knowledge of preparing, starting and managing projects and small and medium-sized enterprises. Is aware of the changes in the macro- and micro-environment of enterprises (domestic and international trends). Is aware of the operation of organizations, the use of IT and office technology tools supporting business processes. Has mastered professional and effective written and oral forms of communication, tabular and graphical ways of presenting data. Has mastered the basic professional vocabulary of economics in his/her native language and in at least one foreign language.

b) Skills

Plans, organizes, manages and controls economic activities, projects, small enterprises, business organizations. By applying the learned theories and methods, he/she reveals, systemizes and analyzes facts and fundamental relationships, formulates independent conclusions, critical observations, prepares decision-preparatory proposals, and makes decisions in routine and partly unknown domestic and international environments. Follows and interprets global economic and international business processes, changes in economic policy and related policies and legislation relevant to the field, and their effects, and takes these into account in his/her analyses, proposals and decisions. Is able to determine the complex consequences of economic processes and organizational events. Is able to cooperate with representatives of other fields of expertise. Participates in projects and group task solving, and after acquiring practical knowledge and experience, leads, organizes, evaluates and controls the activities as a leader. Is able to lead a small and medium-sized enterprise or an organizational unit in a business organization after acquiring practical knowledge and experience. Presents professional proposals and positions formulated in a professional manner from a conceptual and theoretical point of view orally and in writing, in foreign languages, according to the rules of professional communication.

c) Attitude

Demonstrates problem-sensitive and proactive behavior in the interest of quality work, and is constructive, cooperative and proactive in projects and group tasks. Is receptive to receiving new information, new professional knowledge and methodologies, and is open to taking on new, independent and collaborative tasks and responsibilities. Strives to develop his/her knowledge and working

relationships, and to cooperate with his/her colleagues in this. Strives for lifelong learning in and outside the world of work.

d) Autonomy and responsibility

Takes responsibility for his/her analyses, conclusions and decisions. Organizes, manages and controls economic activities according to his/her qualifications in a business organization and in an economic position. Takes responsibility for complying with professional, legal and ethical norms and rules related to his/her work and behavior. As a member of projects, group work and organizational units, he/she performs his/her tasks independently and responsibly.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

J. Sloman, K.Hinde, D.Garratt. Economics for Business, 6/E. 2013. ISBN 13: 9780273792468

Ajánlott irodalom:

Alex Byrne: Practical Accounts & Bookkeeping in easy steps, 2016 ISBN: 978-1-84078-7382

Martin Ricketts: The Economics of Business Enterprise. Edward Elgar Publishing, UK, 2019.

M. Walther: NEW Managerial Accounting Solutions Manual 2015 ISBN: 781500684228

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szikora Péter, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(08.) Tantárgy neve: Corporate finances	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 2 ea, / 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Financial conditions for businesses. Main types and characteristics of financial decisions. The objectives of financial decisions. Interests of management and owners. Corporate assets. Equity capital and its components. External capital and its elements. Corporate financing decisions. Financing strategy, principles of financing. Internal and external financing of companies. Interpretation and calculation of the cost of capital for a company. Investment decisions of companies. Investment calculations. Static and dynamic capital investment calculations and their methods. Risks associated with investment. Working capital decisions: inventory and cash management. Liquidity of companies. Assessing corporate financial performance.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge:</p> <p>The student knows the rules and ethical standards of cooperation in a project, team, work organization, project management. Has mastered the written and oral forms of professional and effective communication. Has mastered the basic professional vocabulary of economics in his native language and in at least one foreign language.</p> <p>b. Skills:</p> <p>By applying the learned theories and methods, he reveals, systemsizes and analyzes facts and fundamental relationships, formulates independent conclusions, critical observations, prepares decision-preparatory proposals, and makes decisions in routine and partly unknown domestic and international environments. Participates in projects and group task solving, and after</p>	

acquiring practical knowledge and experience, he leads, organizes, evaluates and controls the activities as a leader. Presents the professional proposal and position, formulated in a professional manner from a conceptual and theoretical point of view, orally and in writing, in Hungarian and foreign languages, according to the rules of professional communication.

c) Attitude:

In the interest of quality work, demonstrates problem-sensitive, proactive behavior, is constructive, cooperative, and proactive in projects and group tasks. Is receptive to receiving new information, new professional knowledge and methodologies, and is open to taking on new, independent and cooperative tasks and responsibilities. Strives to develop his/her knowledge and working relationships, and to cooperate with his/her colleagues in this.

d) Autonomy and responsibility

Takes responsibility for his/her analyses, conclusions, and decisions. As a member of projects, group work, and organizational units, he/she performs the tasks assigned to him/her independently and responsibly. Gives lectures and leads discussions independently. Participates independently and responsibly in the work of professional forums within and outside the business organization.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Brealey, R. A., Myers, S. C., Allen, F. : Principles of Corporate Finance, 12th Edition. Irwin/McGraw-Hill. 2016.

Ajánlott irodalom:

Gurcik L, Takács I, Herceg M: Selected chapters from financial analysis and financial planning. Nyitra: Slovak Agricultural University, 2016. 88 p. (ISBN:978-80-552-1462-7)

Turceková N, Svetlenská T, Takács I: Selected chapters from business economics. Nyitra: Slovak Agricultural University, 2016. 101 p. ISBN:978-80-552-1477-1

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(99.) Tantárgy neve: Business communication training	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>People and communication. The need and necessity of communication. The means of communication. Verbal communication, meta-language, slang. Origin and specificity of non-verbal communication. Tools of non-verbal communication. Relationship between verbal and non-verbal communication. The importance and role of personal space and distance. Authenticity. The role of self-awareness and self-awareness in the communication process. Communicative self-awareness. Impression making, sympathy, empathy. Trust. Caressing equivalents. Communication in an economic context. Organisational culture and communication. Formal and informal communication networks. The relationship between communication and economic efficiency. The role of motivation, manipulation, criticism and praise in the workplace. Conflict, conflict management techniques. Delivering presentations and speeches. The role, types of meetings, communication techniques for conducting them. Careers, assertiveness. CV, cover letter, self-management techniques.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge: Knows the basic concepts of business communication. Is aware of the criteria for making sales and presentations. Is aware of the aspects of writing a CV and a motivation letter and self-management techniques.</p> <p>b) Skills: Able to cooperate with representatives of other fields of expertise. Presents a professionally formulated professional proposal and position from a conceptual and theoretical point of view orally and in writing, in a foreign language, according to the rules of professional communication.</p> <p>c) Attitude:</p>	

Receptive to receiving new information, new professional knowledge and methodologies, open to taking on new, independent and collaborative tasks and responsibilities. Strives to develop his/her knowledge and working relationships, and to cooperate with his/her colleagues in this.

c) Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for compliance with professional, legal, ethical standards and rules related to work and conduct.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Bovée, Courtland L. and John V. THILL. 2021. Business Communication Today. Global Edition. Fifteenth Edition. Harlow, UK: Pearson. ISBN-13: 9781292455174

Ajánlott irodalom:

Colwill, Deborah A. 2021. Conflict, Power, and Organisational Change. Routledge. ISBN: 9781032126630

Dalton, Steve. 2021. The Job Closer. Time-Saving Techniques for Acing Resumes, Interviews, Negotiations, and More. New York: Ten Speed Press. ISBN: 9781984856968

Navarro, Joe. 2018. The Dictionary of Body Language: A Field Guide to Human Behavior. HarperCollins. ISBN-13: 9780062846877

Paterson, Randy J. 2022. The Assertiveness Workbook. How to Express Your Ideas and Stand Up for Yourself at Work and in Relationships. Second Edition. New Harbinger Publications. ISBN: 9781648480270

Surti, Jay. 2021. Ultimate Presentations. Second Edition. London and New York: Kogan Page Books. ISBN-13: 978-0749481308

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Balázs Zsuzsanna, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(100.) Tantárgy neve: Building a tutoring system and modern basic learning skills	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 1 ea, / 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>An overview of basic learning and research methods. Learn and practice effective learning methods. Harnessing knowledge, transforming it into skills. Possible forms of preparation, bibliography, research activities. Evaluation of individual research results. Preparation for mentoring. Forms of peer assistance in preparation, acquisition of knowledge and production of results. Possible ways of organising and coordinating group learning. Support for the promotion of student work.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge: Knows the basic facts, boundaries and limitations of the knowledge and activity system of the field. Knows the learning, knowledge acquisition and data collection methods of the field, their ethical limitations and problem-solving techniques. Possesses the special theoretical and methodological foundations and practical knowledge necessary for contemporary tutoring/mentoring (professional training) activities.</p> <p>b) Skills: Able to use ICT tools. Able to apply the learning, knowledge acquisition and data collection methods of the field. Able to process the typical online and printed literature of his/her field in Hungarian and foreign languages. Able to identify routine professional problems, to explore, formulate and solve (by practical application of standard operations) the theoretical and practical background necessary for their solution.</p> <p>c) Attitude:</p>	

By applying the knowledge he/she has acquired, he/she strives to learn as thoroughly as possible about observable phenomena, to describe and explain their laws. Shares experiences with colleagues.

d) Autonomy and responsibility:

Able to independently interpret comprehensive, foundational professional issues in his/her field. Self-directed and managed in accordance with his/her qualifications in the technical field. Strives to solve problems in cooperation with others, if possible.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

LUNSFORD, Laura Gail.: The Mentor's Guide: Five Steps to Build a Successful Mentor Program. London and New York: Routledge. 2022. ISBN: 9780367757519
SELI, Helena. Motivation and Learning Strategies for College Success. Seventh Edition. London and New York: Routledge. 2024. ISBN: 9781032470207

Ajánlott irodalom:

HARRELL, Carita and David G. CAPCO. The STEM Pathway and Student Retention. Lessons Applied and Best Practices through Peer Mentoring. Cham, Switzerland: Springer Nature, 2021. ISBN: 9783030658632
PARSLOE, Eric and Melville LEEDHAM. Coaching and Mentoring: Practical Techniques for Developing Learning and Performance. Fourth Edition. London and New York: Kogan Page. 2022. ISBN-13: 978-1398601987
STORK, Andrew and Ben WALKER. Becoming an Outstanding Personal Tutor: Supporting Learners through Personal Tutoring and Coaching. Critical Publishing. 2015. ISBN: 9781910391051

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Balázs Zsuzsanna, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(101.) Tantárgy neve: International trade knowledges	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 1 ea, / 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>The aim of this course is to explain the modern theoretical foundations and institutional background of the international trade operations, where the students gain the ability to understand economic drivers of the international trade transactions. Main topics comprise the fundamental models and characteristics, microeconomic analysis, macroeconomic and financial environment of international trade: comparative advantages, intra-industry and inter-industry trade, the standard model of trade and terms of trade; external economies of scale and internal economies of scale; export decisions, outsourcing and multinational enterprises; international trade and exchange rates; international trade, growth and sustainability. Tools and institutions of international trade policy in the world economy and the European Union.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge:</p> <p>Has knowledge of the basic, comprehensive concepts, theories, facts, national economic and international connections of economics, relevant economic actors, functions and processes. Has comprehensive knowledge of the basic facts, directions and boundaries of the subject area of commerce, the structure, operation and relationship system of economic and specialist organizations, the behavior of actors, the external and internal environmental, behavioral, decision-making information and motivational factors that determine it. Knows the most important connections, theories and the conceptual system that builds them up in the field of commerce. Has knowledge of the basic professional vocabulary of economics in the native language and in at least one foreign language.</p> <p>b) Skills:</p>	

Plans, organizes, manages and controls economic activities, projects, small businesses and business organizations. Using the learned theories and methods, he/she reveals, systemsizes and analyzes facts and fundamental relationships, formulates independent conclusions, critical observations, prepares decision-preparatory proposals, makes decisions in routine and partly unknown - domestic and international environments.

c) Attitude:

He/she is receptive to receiving new information, new professional knowledge and methodologies, open to taking on new, independent and cooperative tasks and responsibilities.

d) Autonomy and responsibility:

He/she takes a responsible part in developing and justifying professional views.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Varga János: Foreign trade in the globalized world, Óbuda University, Budapest, 2016. (available on Moodle System in English language)

Anne Krueger: International Trade, Oxford University Press Inc., 2020 ISBN 0190900458

Ajánlott irodalom:

Menzie D. Chinn, Douglas A. Irwin: International Trade, Cambridge University Press, 2024. ISBN 1009399829

Alyssa Coleman: Understanding international trade, Clanrye International, 2024. ISBN 1647260906

Paul Krugman : International Trade: Theory and Policy, Global Edition, Pearson Education Limited, 2022. ISBN 9781292417233

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Varga János, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Téglá Zsolt, PhD

(102.) Tantárgy neve: Business support to start-up projects	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 2 ea / 1 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>The aim of the course is to bring the world of start-ups closer to the participating students. It deals with the first phases of the entrepreneurial life cycle, from the initial idea to the market launch and the initial rapid growth strategies. In addition to the evaluation of entrepreneurial ideas, the development of a business concept is also covered. It provides a broad definition of start-ups, their characteristics and specificities, and focuses on their financing. It describes the human resource characteristics of such firms and also discusses the specific cultural characteristics that can be observed in such a business. To understand the world of start-ups, it is important to look at the business environment, so it is also important to examine the micro- and macro-economic conditions surrounding start-ups.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge:</p> <p>Knows the rules and ethical standards of cooperation in a project, team, work organization, project management. Has mastered the written and oral forms of professional and effective communication, tabular and graphical ways of presenting data. Has mastered the basic professional vocabulary of economics in his/her native language and in at least one foreign language.</p> <p>b) Skills:</p> <p>Plans, organizes, manages and controls economic activities, projects, small businesses, business organizations. Using the learned theories and methods, reveals, systemsizes and analyzes facts and fundamental relationships, formulates independent conclusions, critical observations, prepares decision-preparatory proposals, makes decisions in routine and partly unknown domestic and international environments. Participates in projects and group task solving,</p>	

and after acquiring practical knowledge and experience, leads, organizes, evaluates and controls the activities as a leader.

c) Attitude:

In the interest of quality work, demonstrates problem-sensitive, proactive behavior, is constructive, cooperative, and proactive in projects and group tasks. Is receptive to receiving new information, new professional knowledge and methodologies, and is open to taking on new, independent and cooperative tasks and responsibilities.

d) Autonomy and responsibility:

Under general professional supervision, independently performs and organizes the tasks specified in the job description. Takes responsibility for his/her analyses, conclusions, and decisions. As a member of projects, group work, and organizational units, he/she performs the tasks assigned to him/her independently and responsibly.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Eric Ries: The startup method, HVG Books, 2019

Simon Sinek: Start with the why, HVG Books, 2009

PMI: Project Management Guide, PMI (latest edition always)

Kory Kogon, Suzette Blackmore, James Wood: Project Management for Everyone, Bagolyvár Publishers, 2020

Ajánlott irodalom:

E.R. Yescombe: Project Finance, Panem, 2008

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(103.) Tantárgy neve: Basics of finance	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 1 ea, / 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>The creation of modern money. Banking system, central bank regulation. Financial sector, commercial banks, passive branches. Active sectors - lending, special forms of finance. Indifferent business lines - cash management, electronic banking. Time value of money calculations, basic banking calculations. Securities, calculations relating to bills of exchange. Bond and bond related calculations. Share and share related calculations. Stock markets - Stock exchange, types of transactions, trading systems, stock indices. Public finance system - fiscal policy. Revenue and expenditure side of central government budget. Public debt and its management. Basic concepts of international finance, international capital flows, international financial institutions and integration efforts.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge</p> <p>He/she knows the most basic concepts, theories, facts, national economic and international connections of economic science regarding relevant economic actors, functions and processes. He/she has mastered the basic theories and characteristics of the micro and macro levels of economic organization, and possesses the basic information collection, mathematical and statistical analysis methods. He/she has the theoretical and practical knowledge necessary for successful management, including the formal and informal regulatory environment. He/she has the knowledge necessary for active participation in the planning, organization, implementation, decision-making and operational tasks of individual processes of the enterprise. He/she knows the business plan preparation process of the enterprise and the chapters of the business plan. He knows the techniques for searching for and preparing tender opportunities.</p>	

He/she knows and understands the basic professional vocabulary of economic science in his native language and in a foreign language.

b) Skills

Follows and interprets global economic and international business processes, changes in economic policy and related policies and legislation relevant to the field, and their effects, and takes these into account in his analyses, proposals and decisions. Able to perform simple economic calculations and cost calculations.

c) Attitude

Receptive to new knowledge. Committed to quality work. By applying the knowledge he has acquired, he strives to gain a thorough and comprehensive understanding of observable phenomena, to describe and explain their laws. Able to think strategically.

d) Autonomy and responsibility

Takes responsibility for his decisions, activities and behaviour. Takes responsibility for his own professional development.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Prof. Dr. AP Faure: Financial System. An introduction. Quoin Institute (Pty) Limited & bookboon.com, 2013. ISBN 978-87-403-0592-0

Prof. Dr. AP Faure: Banking. An introduction. Quoin Institute (Pty) Limited & bookboon.com, 2013. ISBN 978-87-403-0596-8

Ajánlott irodalom:

Richard A. Brealey, Stewart C. Myers, Franklin Allen: Principles of Corporate Finance. The Mc-Graw-Hill Companies. 2007.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(104.) Tantárgy neve: Basics of marketing	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 2 ea, / 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Market orientation stages, conceptual classification of marketing. The role of marketing in business practice, elements of the marketing mix. Elements of the marketing environment, the concept and types of competition. Consumer market characteristics, factors influencing consumer behaviour. Organisational market and purchasing behaviour. Market segmentation process, methods. Product mix shaping, product life curve. Services marketing. pricing policy, pricing methods, types of pricing strategy, pricing tactics. Supply chain structure and operation, types of channels. Types and characteristics of retail formats. Marketing communication process, steps in planning integrated marketing communication, tools: ATL, BTL, OTL/TTL tools.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge: The student has knowledge of the basic, comprehensive concepts, theories, facts, national and international economic relations of economics, relevant economic actors, functions and processes. He/she has mastered the basic theories and characteristics of the micro and macro levels of economic organization, and is in possession of the basic information collection, mathematical and statistical analysis methods.</p> <p>b) Skills: He/she can apply the techniques for solving economic problems, problem-solving methods, taking into account their application conditions and limitations.</p> <p>c) Attitude: H/she accepts and acknowledges the importance of career planning.</p>	

d) Autonomy and responsibility:

He/she carries out the tasks assigned to him independently and responsibly as a member of projects, group work and organizational units.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Kotler, P., Wong, V., Saunders, J., Armstrong, G.: Principles of marketing. 4th edition, Prentice Hall, 2005. chapter I., VII., VIII., XVIII., XIX. XX., pp. 474-476., pp. 604-613.

Tanner, J. F., Raymond, M. A. : Marketing Principles v. 2.0. 2012. chapter III., V., XV., pp. 192-200.

Kelemen-Erdős Anikó, Saáry Réka: Basics of marketing: Exercises and activities. Óbuda University, Budapest, 2018.

Ajánlott irodalom:

Philip Kotler, Hermawan Kartajaya, Iwan Setiawan: Marketing 5.0, John Wiley and Sons Inc. 2021.

Luxton, S., Reid, M., Mavondo, F.: Integrated marketing communication capability and brand performance. Journal of Advertising, 2015. 44(1), 37-46.

Malhotra, N. K., & Dash, S.: Marketing Research: An Applied Orientation (8th ed.). Pearson, 2022.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Saáry Réka, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(105.) Tantárgy neve: Methods of learning and creative solutions training	kreditszáma: 3
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 1 ea, / 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>One of the aims of the course is to use creative techniques to help you write a thesis that matches your interests and motivation. Another important aim is to show students the personal skills they need to develop and the planning and working techniques they are advised to acquire in order to have a good chance of entering the labour market and occupying middle management and, in time, senior management positions. Completion of the course can contribute to the student's overall personal effectiveness, increase his/her productivity, and reinforce goal-oriented behaviour in learning, working and career development in general. There will be a strong focus on self-awareness, self-development, knowledge of personality types and success thinking.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge:</p> <p>He knows the most important relationships and theories related to his specialization and the conceptual system that builds them from the perspective of vocational training. He has the knowledge necessary to create the physical, emotional, social and learning characteristics and conditions of a student-centered learning environment.</p> <p>b) Skills:</p> <p>He has the basic skills necessary for obtaining information, processing, interpreting and arranging information. He is able to apply the learning, knowledge acquisition and data collection methods of the field. Able to identify routine professional problems, to explore, formulate and solve them the theoretical and practical background necessary for their solution.</p> <p>c) Attitude:</p>	

By applying the acquired knowledge, he/she strives to learn as thoroughly as possible about observable phenomena, to describe and explain their laws. He/she does not consider his/her professional education to be permanent, and is ready for continuous professional scientific renewal.

d) Autonomy and responsibility:

He/she is able to independently interpret comprehensive, foundational professional questions in his/her field of expertise. He/she assumes responsibility for his/her professional decisions and for the work processes carried out by him/her and under his/her supervision. He is capable of professional self-reflection and self-correction in his decisions. He has a significant degree of independence in raising and developing comprehensive and specific questions of his profession, representing and justifying professional views.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Materials of the course (articles, videos in Moodle), Simon & Schuster, 2011,
C. George Thomas: Research Methodology And Scientific Writing, Springer, 2021, ISBN: 9783030648640

B. Tracy: Maximum achievement: the proven system of strategies and skills that will unlock your hidden powers to succeed, ISBN: 9780671865184

Ajánlott irodalom:

Mitchell G. Rothstein, Ronald J. Burke: Self-Management and Leadership Development - New Horizons in Management, Edward Elgar Pub, 2010

Susan David et al: The Oxford Handbook of Happiness, Oxford University Press, USA, 2013, ISBN-13: 978-0198714620

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Berke Szilárd, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(106.) Tantárgy neve: Basics of management	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 2 ea, / 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>The organisation as a goal-oriented system. Organisational roles. Leadership aptitude, leadership skills. Functions of leadership. Requirements for leaders. Planning future directions. Organisational goals. Strategic success factors. Leadership styles, characteristics of leadership. Leadership motivation. Effective communication in leadership. Organisation of management information, negotiation, meeting management. Leadership methods. Group methods in leadership. Time management of the leader, the importance of time in leadership. Effectiveness and measurement of management work. Continuous organisation and leadership development, change and change management. Foundations of transformational leadership. Leadership development. Concepts, understanding, areas of activity and methods of organisation. Organisation theory. Basics of organisational activity. Organisational goals, processes and organisations. Sub-technologies of organisation.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge:</p> <p>The student knows the most basic concepts, theories, facts, national and international economic connections of business science regarding relevant economic actors, functions and processes. Knows the structure and operation of business organizations. Possesses the most basic information gathering, analysis, task and problem-solving methods of the field. Knows the rules and ethical norms of participation and cooperation in projects, teams and various forms of work organization. Possesses the knowledge necessary for the preparation and launch of individual and small business activities relevant to the field. Possesses the theoretical and practical knowledge necessary for its successful management, including the formal and informal regulatory</p>	

environment. Possesses the knowledge necessary for active participation in the planning, organization, implementation, decision-making and operational tasks of certain processes of the enterprise. Knows the information technology and office technology tools supporting corporate processes. Knows and understands the basic professional vocabulary of economics in his/her native language and in a foreign language.

b) Skills:

Using his/her theoretical, conceptual and methodological knowledge, he/she is able to collect and systematize the facts and data necessary for the performance of his/her task, explores simpler causal relationships and draws conclusions, formulates proposals in the routine processes of the organization. Plans, organizes and implements simpler economic processes and procedures. Communicates effectively in writing and orally. Prepares and delivers simpler professional reports, evaluations and presentations. Is able to plan and independently carry out individual or small business activities.

Is able to evaluate and develop his/her individual or small business activities in the light of changes in the legal and economic environment. Works effectively with his/her colleagues and managers in solving project tasks and work assignments. Reads and interprets professional texts in his/her native language and, at a basic level, in a foreign language.

c) Attitude:

Critically views his/her own work. Committed to quality work, adheres to relevant professional, legal and ethical rules and standards. Strives to develop his/her knowledge and working relationships. He/she is willing to take on tasks in projects and work groups, is cooperative and open, helpful, strives for accuracy in all respects. Accepts criticism and support from management and colleagues. He/she strives to develop individual and small business activities and to adapt to the changing environment. He/she continuously develops his/her language skills and communication skills, keeps up with the development of new communication technologies. Loyalty and social responsibility play an important role in his/her behavior.

d) Autonomy and responsibility:

He/she assumes and bears responsibility for his/her own work and decisions. He/she performs his/her job duties independently, prepares his/her professional reports, reports and smaller presentations independently. If necessary, he/she uses the help of colleagues and managers. He/she independently follows the changes in the professional and legal environment related to his/her job and work tasks. In critical or controversial cases, he/she uses the help of his/her

colleagues and managers. He/she manages individual and small business activities independently. He/she can assess whether he/she is capable of completing a task entrusted to him/her. He/she identifies his/her communication and language deficiencies and seeks opportunities for further development. He/she relies on the help of his/her colleagues and managers.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Robbins, S.P., Coulter, M.: Management. (8th ed.), Prentice Hall, 2005

Bannerjee, S.: Principles and Practice of Management, Oxford and IBM Publishing Co, New Delhi, 2011

Mullins, L. J.: Management and Organizational Behavior. (9th Edition). London: Pearson, 2010

Kreitner, R.: Management. (9th edition). Boston, MA: Houghton Mifflin Company, 2010

Daft, R.L.: New Era of Management. (10th edition). New Delhi: Cengage Learning, 2012

Ajánlott irodalom:

DuBrin, A.: Management Essentials. (9th edition). New Delhi: Cengage Learning, 2012

Hitt, M. A., Freeman, R. E., & Harrison, J. S.: Handbook of strategic management. Malden, MA: Blackwell, 2001

Tidd, J & Bessant, J.: Managing innovation: integrating technological, market and organizational change, 6th edition, Wiley, 2018

R. Todnem, B. Burnes, M. Hughes: Organizational Change, Leadership and Ethics: Leading Organizations Towards Sustainability, 2023, Routledge, ISBN: 0367477491,9780367477493

C. Vernooij, J. Stuijt, M. Hendriks, W. ten Have: Organizational Behaviour and Change Management, 2022, Routledge, ISBN: 1032264233,9781032264233

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Karácsony Péter, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(107.) Tantárgy neve: Project management	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 2 ea, / 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>The role of projects in the functioning of enterprises. Understanding the concept of a project, examining the characteristics of a project, the differences between projects and regular activities. The main stakeholders of a project and the criteria for project success. Description of the types of problems encountered in the management of projects. In addition to project management, project portfolio management and programme management will be described. The stages of the project life cycle and the characteristics of each stage. The most basic methods of project planning, from simple management techniques to more complex systems-based methods. The process of network design, interpretation of the GANTT diagram. Analysis of project risks and development of possible response strategies. Characterisation of agile project management. Closure tasks related to projects.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge:</p> <p>He/She has knowledge of the basic, comprehensive concepts, theories, facts, national and international economic relations of economics, relevant economic actors, functions and processes. He/She has mastered the basic theories and characteristics of the micro and macro levels of economic organization, and is familiar with the basic methods of information collection, mathematical and statistical analysis. He/She knows the rules and ethical standards of cooperation in projects, teams and work organizations, and project management. He/She knows the basics of other fields related to his/her field of expertise (technical, legal, environmental, quality assurance, etc.). He/She has mastered the written and oral forms of professional and effective communication, tabular and graphical methods of presenting data. He/She has mastered the basic</p>	

professional vocabulary of economics in his/her native language and in at least one foreign language.

b) Skills:

Using the learned theories and methods, he/she reveals, systematizes and analyzes facts and fundamental relationships, formulates independent conclusions and critical observations, prepares decision-preparatory proposals, makes decisions in routine and partly unknown domestic and international environments. He/she can apply the techniques for solving economic problems, problem-solving methods, taking into account their application conditions and limitations. He/she is able to cooperate with representatives of other fields of expertise.

c) Attitude:

In the interest of quality work, he/she demonstrates problem-sensitive, proactive behavior, and is constructive, cooperative, and proactive in projects and group tasks.

He/she is receptive to receiving new information, new professional knowledge and methodologies, and is open to taking on new, independent and cooperative tasks and responsibilities. He/she strives to develop his/her knowledge and working relationships, and to cooperate with his/her colleagues in this.

He/she is open to changes in the broader economic and social environment of the given job, work organization, and enterprise, and strives to follow and understand the changes. Strive for lifelong learning both in and outside the world of work.

d) Autonomy and responsibility:

Under general professional supervision, independently performs and organizes the tasks specified in the job description. Takes responsibility for his/her analyses, conclusions and decisions. Takes responsibility for compliance with professional, legal and ethical norms and rules related to his/her work and conduct.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Varga János: Basics of project management, Óbuda University, Budapest, 2015
(available on Moodle System in English language)

PMBOK® Guide 7th Edition - The Standards Transformation, Uploaded learning materials (on Moodle system)

Ajánlott irodalom:

Garth G.F. Ward: Effective project management, Blackwell Publications, 2018.
ISBN 9781119469445

Stewart R. Clegg: Project Management: Creating Sustainable Value, Sage Publications, 2024. ISBN 9781529629330

Jack Meredith, Scott Schafer: Project Management - A Managerial Approach, Eleventh Edition, John Wiley and Sons Inc. Publications, 2021. ISBN 9781119803836

Gary L. Richardson, Brad M. Jackson: Project Management Theory and Practice, Third Edition, Auerbach Publications, 2023. ISBN 9781032476100

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Varga János, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(108.) Tantárgy neve: HR management and leadership techniques	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 1 ea, / 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>The course will analyze the functional elements and issues of human resource management in the context of the business environment, explore their interrelationships, and examine their interaction with other business functional units. The course aims to provide students with an understanding of the organizational characteristics of human resource management in organizations and an overview of the main theories related to leadership. It also aims to develop competencies in areas that contribute to the successful functioning of an organization, such as effective leadership techniques.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge:</p> <p>The student knows the rules and ethical standards of cooperation in a project, team, work organization, and project management. Is aware of the basic principles and methods for establishing organizations and institutions, developing and changing their structure and organizational behavior. Has knowledge of new directions in resource management.</p> <p>b) Skills:</p> <p>Using the learned theories and methods, explores, systemsize and analyzes facts and fundamental relationships, formulates independent conclusions and critical observations, prepares decision-preparatory proposals, and makes decisions in routine and partly unknown - domestic and international environments.</p> <p>c) Attitude:</p> <p>Is receptive to receiving new information, new professional knowledge and methodologies, and is open to taking on new, independent and cooperative tasks</p>	

and responsibilities. Strives to develop his/her knowledge and working relationships, and to cooperate with his/her colleagues in this.

d) Autonomy and responsibility:

Independently leads, organizes, and manages an organizational unit, work group, or enterprise, a smaller economic organization in a business organization, taking responsibility for the organization and its employees.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal:

Kötelező irodalom:

Northouse, P. G. Leadership: Theory and Practice 6th Ed. Sage Publications. Thousand Oaks, CA., 2013

Kouzes, J., Posner, B.: The Leadership Challenge: How to Make Extraordinary Things Happen in Organizations, 6th Edition, San Francisco, CA: Jossey-Bass Publications, 2017

David Robbins, Stephen P., Coulter, Mary and De Cenzo: Fundamentals of Management, Global Edition, Pearson Education Limited, 2014

Ajánlott irodalom:

George Bohlander, Scott Snell. Managing Human Resources. Dongbei University of Finance & Economics Press, 2018

George, Jennifer M., Hill, Charles W.L., Jones, Gareth R.: Contemporary Management. Irwin McGraw-Hill; Global Edition, 2011

Gallos, J. V. (Ed): Organization development: A Jossey-Bass Reader. San Francisco, Jossey-Bass, 2006

R. Todnem, B. Burnes, M. Hughes: Organizational Change, Leadership and Ethics: Leading Organizations Towards Sustainability, 2023, Routledge, ISBN: 0367477491,9780367477493

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Karácsony Péter, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(109.) Tantárgy neve: Public administration and law	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 2 ea / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>The system of law and the legal system, the structure of the legal system. Application of law. Legal relationship, legal facts, law. Jurisprudence. Legal act, law, publication. Types of legal norms. Validity, binding force of legal norm. Legal norm (complete rule of conduct). Characteristics of the legal source system. Formation of law. Legislative source. Concept of law. State structure, organization of the state, characteristics of the state. Relationship between the state and the socio-economic environment. System of State organs. The function of the state. The development of the modern state. The Constitution of Hungary. Legislative law. Civil law in Hungarian law, law of business companies, company law. Fundamentals of Hungarian criminal law. Fundamentals of labor law. Basics of administrative procedure. Local government system in Hungary. Family law, alternative dispute resolution methods, mediation.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge: Has knowledge of the system of state and legal science, the structure of the legal system, the application of law, legal facts, laws, legal norms. Knows the basic concepts of state administration. Knows the basics of labor law. Knows the basics of other fields of expertise related to his/her field of expertise.</p> <p>b) Skills: Able to apply knowledge of state administration and economic law. Able to cooperate with representatives of other fields of expertise.</p> <p>c) Attitude: Is open to changes in the broader economic and social environment of the given job, work organization, and enterprise, and strives to follow and understand the</p>	

changes. Is receptive to the opinions of others, to sectoral, regional, national, and European values (including social, ecological, and sustainability aspects).

d) Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for compliance with professional, legal, ethical standards and rules related to work and behavior.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Patyi András-Rixer Ádám: Hungarian Public Administration and Administrative Law. Schenk Verlag. Dialog Campus, ISBN: 978-3-944850-12-2, 2014

The Fundamnetal Law of Hungary

Ajánlott irodalom:

Konrad Zweigert-Hein Kötz: An introduction to comparative law, North-Holland Publishing Company, Amsterdam-New York-Oxford, 1977.

Is referenced to know the law learned in the lecture. The updated hungarian law material is the basic of refernced law, specifically:

Act C. of 2012. on Criminal Law; Act CXXXIX. of 2011. on Local Municipalty of Hungary; Act I. of 2012. on Labour Code; Act V. of 2013. on Civil Law (comes into force on 1st April, 2014); Act LV. of 2002. on Intermediatory Activity

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Mizser Csilla Ilona, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(110.) Tantárgy neve: Commerce Economics	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 2 ea / 1 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>The aim of the course is to synthesize students' basic knowledge of business, commerce and economics, and to develop their thinking skills in the light of practical requirements. The subject covers the role of trade as a service activity in the national economy, product-path relationships and distribution channels. It will familiarize students with the resource requirements planning, costing and pricing characteristics of the sector, their financing issues, macro and competitive market relations, and the principles of ethical commercial behavior. The grade will be based on mid-year performance (one mid-term exam, one individual assignment, active participation) and will be assessed in an end-of-semester exam.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge:</p> <p>The student has knowledge of the basic, comprehensive concepts, theories, facts, national economic and international connections of economics, relevant economic actors, functions and processes. Has comprehensive knowledge of the basic facts, directions and boundaries of the subject area of commerce, the structure, operation and relationship system of economic and specialist organizations, the behavior of actors, the external and internal environmental, behavioral, decision-making information and motivational factors that determine it. Knows the most important connections, theories and the conceptual system that builds them up in the field of commerce. Has knowledge of the basic professional vocabulary of economics in the native language and in at least one foreign language.</p> <p>b) Skills:</p>	

Plans, organizes, manages and controls economic activities, projects, small businesses and business organizations. Using the learned theories and methods, he/she reveals, systemizes and analyzes facts and fundamental relationships, formulates independent conclusions, critical observations, prepares decision-preparatory proposals, makes decisions in routine and partly unknown – domestic and international environments. He/she performs a basic analysis of the concepts that make up the knowledge system of the trade field, synthesizes the relationships and carries out adequate evaluation activities. He/she is able to work effectively in economic and commercial projects, in business organizations. He/she understands and uses the typical online and printed literature of the field in Hungarian and foreign languages.

c) Attitude:

He/she is receptive to receiving new information, new professional knowledge and methodologies, open to taking on new, independent and cooperative tasks and responsibilities.

d) Autonomy and responsibility:

He/she takes a responsible part in developing and justifying professional views.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Suzanne Fernie S., Fernie J., Moore C.: Principles of Retailing, Taylor and Francis, 2015. ISBN 9781317648277

Ajánlott irodalom:

Michael Levy, Barton A Weitz, Dhruv Grewal: Retailing Management, 9th Edition, Irwin/McGraw Hill, 2013. ISBN 9780078028991

N. Gregory Mankiw: Principles of Economics. Cengage Learning, 2023. ISBN 978-0357722718

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Deák Zsuzsanna, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(111.) Tantárgy neve: Marketing management	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton 1 ea / 2 gyak. / hét	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>The aim of the course is to provide students with a deeper, systematic knowledge of the market operation of companies, the management tasks of marketing activities, and the basics of strategic marketing. Through case studies, students will analyse corporate marketing strategies, identify possible marketing objectives, define operational tasks, possible tools for performance measurement, and learn about the process of marketing planning - all in a modern management approach with a focus on value creation.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Knowledge: The student has knowledge of the basic, comprehensive concepts, theories, facts, national economic and international connections of economics, relevant economic actors, functions and processes. Knows the processes, legal and ethical requirements of sales and business activities. Knows the operation and organization of commercial companies, the main work processes and techniques of commercial activities. Knows logistics processes.</p> <p>b) Skills: Able to navigate the short and medium-term decision-making processes of marketing and sales, to recognize rapid market changes and to adapt to them.</p> <p>c) Attitude: Strives to make decisions in complex or unexpected decision-making situations, taking into full consideration the laws and ethical norms.</p> <p>d) Autonomy and responsibility: Assumes responsibility for complying with professional, legal and ethical norms and rules related to work and behavior.</p>	

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák, továbbá az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Jean-Noël Kapferer: The New Strategic Brand Management. Advanced insights and strategic thinking. Kogan Page Limited, 2012, ISBN: 978 0 7494 6515 5

Marin A. Marinov: Value in Marketing. Retrospective and Perspective Stance. Taylor & Francis, Routledge, 2020, ISBN: 978-0-367-20948-3

Russell Abratt, Michael Bendixen: Strategic Marketing. Concepts and Cases. Routledge, 2019, ISBN: 978- 1- 138- 59364- 0

Ayantunji Gbadamosi, Ian K. Bathgate, Sonny Nwankwo: Principles of marketing. A value-based approach. PALGRAVE MACMILLAN, 2013, ISBN: 978-0-230-39270-0

Ajánlott irodalom:

Kotler, P.-Keller, K.: Marketing Management 15th Edition, Pearson, 2014, ISBN: 978-0133856460

Materials for classroom lectures and exercises

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Berke Szilárd, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

Iskolai gyakorlatok

(112.) Tantárgy neve: Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlat I.	kreditszáma: 2
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 lab. / félév, levelez tagozaton: 8 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 1. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A hallgatók a képzés során három Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatot teljesítenek, amelyek célja az iskola komplex világának megismerése, a saját tanári szerep meghatározása és értelmezése az iskolai jelenségek, gyakorlatok keretében.</p> <p>A Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlat I. lehetőséget nyújt, hogy a hallgatók tanári nézőpontból megfigyeljék az intézményi környezetet, infrastruktúrát, tapasztalatokat gyűjtsenek az iskola, mint szervezet, mint munkahely működéséről, képet formáljanak saját pályaalakulásukról. A gyakorlat hozzájárul ahhoz, hogy a tanárjelöltek betekintést nyerjenek a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokba. A gyakorlat során a hallgatók megismerik egy hátrányos vagy halmozottan hátrányos tanulókat nevelő-oktató intézmény munkájának sajátosságait. A félév során ez elsősorban az iskolai környezet, sajátosságok, az intézményi dokumentumok, az ott lefektetett értékek, nevelési elvek, sajátosságok megismerését jelenti. Másfelől a közösségi működési folyamatokat támogató nem szaktárgyi programok, szabadidős tevékenység, DÖK, szülői kapcsolattartás stb. megismerését és a pedagógusok szerepét ebben. A hallgatók szemináriumi felkészítés után iskolalátogatás során megfigyelési naplóban rögzítik tapasztalataikat és reflektív beszámolót készítenek a félév zárásaként. A tantárgyfelelős/ oktató magas szintű pedagógiai, neveléstani felkészültséggel támogatja a tanári szerep elsajátítását, tanárjelöltek felkészítését a pedagógiai tárgyak keretében tanultakkal összefüggésbe helyezve (pedagógia alapok,</p>	

neveléstani összefüggések). Feladata az iskolai kapcsolattartás és a látogatások megszervezése mellett a sikeres hallgatói reflexió megvalósítása.

Kialakítandó kompetenciák:

a) Tudás:

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét. Ismeri a tervezéshez szükséges információforrásokat, ismeretrendszereket, értékvilágot. Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit. Tisztában van a köznevelés és a szakképzés mint állami közszolgálat jelentőségével, a pedagógiai tevékenységnek a jövő generációin keresztül a nemzet sorsára gyakorolt hatásával. A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek és nevelési céljainak érvényesítésére, tananyagtartalmainak elsajátíttatására. A szakképzett tanár megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokkal és ezek hatékony kezelésének lehetőségeivel. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) Képességek:

A szakképzett tanár a tervezés során rendszerszemléletű megközelítésre képes. Az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzések, a tanulók életkora, az elsajátítandó tudás sajátosságai, a rendelkezésre álló taneszközök és a pedagógiai környezet közötti összhang megteremtésével képes pedagógiai munkájának megtervezésére (tanmenet, tematikus terv, óraterv, folyamatterv). Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a tanított korosztály,

illetve a felnőttoktatás keretében is. Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani. Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára). Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni. Képes a szaktárgy tanórán és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képzésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

A szakképzett tanár képes a rá bízott tanulókból közösséget formálni, erősíteni helyi, regionális, nemzeti és európai identitásukat. Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését. Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes a konfliktusok és a bántalmazás megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) **Attitűd (viszonyulás):** A szakképzett tanár fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni. Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál. Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus

gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására. Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék. Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismereteket szerezni. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván–Orgoványi Gajdos Judit): A pedagógus. In: Falus Iván–Szűcs Ida (szerk. 2022): A didaktika kézikönyve IX. fejezet. 331–367.o., Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Magyar István–Sándor József: A tanítási gyakorlat. Líceum Kiadó, Eger, 2015.

Bábosik István: Az optimális nevelőiskola-modell jellemzői. In: BÁBOSIK I.: Neveléstudomány. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. Ajánlott alfejezetek: 181–198. ISBN 9789633896556

Ajánlott irodalom:

F. Várkonyi Zsuzsa: Tanulom magam. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2022. ISBN: 9786155932960

Zrinszky László: Iskolaelméletek és iskolai élet. Okker Kiadó, Budapest, 2000. ISBN 963-9228-18-4

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Budapest, 2004. ISBN: 963389672X

Baska Gabriella: Normák és értékek a nevelés történetében. In: N. KOLLÁR K.–RAPOS N. (szerk.): A társas, társadalmi viszonyok. 2015.
https://www.eltereader.hu/media/2015/11/Tanar_leszek_READER.pdf

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Tomory Ibolya, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(113.) Tantárgy neve: Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlat II.	kreditszáma: 2
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 lab. / félév, levelez tagozaton: 8 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak): Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlat I.</i>	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlat II. célja a tervszerűség és önreflexió gyakorlása, a megalapozott pedagógiai nézetek megfogalmazásának és saját pályaalakmasság vizsgálatának fejlesztése. A gyakorlaton szerzett tapasztalatok támogatják a tanulók nevelésével-oktatásával kapcsolatos feladatokra való felkészülést, a mérlegelő gondolkodást. A gyakorlat lehetőséget nyújt, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokba, társas helyzetbe, megismerjék a közösség kialakításának, fejlesztésének elősegítését, az együttműködést segítő, motiváló módszereket. A gyakorlat lehetőséget teremt, hogy a tanárjelöltek megismerjék a tanári szerep sokszínűségét, a tanári szerepekkel és feladatokkal összefüggő tevékenységeket és képet formáljanak saját pályaalakmasságukról.</p> <p>A félév során a tanárszerep az osztályfőnöki szerep perspektívájába kerül. Betekintést nyernek az osztályfőnöki tevékenység komplexitásába, nehézségeibe és sikereibe és megismerik az osztályfőnök helyét a mai iskolában. Az osztályfőnöki szerepértelmezés a korábban tanultak tükrében helyeződik a gyakorlatba. A tanórán kívüli és tanórai keretek összekapcsolódása, a tanulók megismerése és az osztályfőnöki szerep sokoldalúsága tapasztalhatják meg a hallgatók. A tanári szerepszemélyiség fejlesztését és az osztályközösség építést, mint gyakorlati fejlesztő tevékenységet tapasztalják meg a nevelés tervezésével összefüggésben. A gyakorlattal összekapcsolva találkoznak a nevelés tervezésének fő lépéseivel és saját óra tartásával kipróbálják az osztályfőnöki szerepet. A hallgatók a pedagógiai tárgyakba ágyazott felkészítés után iskolalátogatás során megfigyelési naplóban rögzítik tapasztalataikat és reflektív beszámolót készítenek a félév zárásaként. A tantárgyfelelős/ oktató magas szintű</p>	

pedagógiai, neveléstani felkészültséggel támogatja a tanári szerep elsajátítását, tanárjelöltek felkészítését a pedagógiai tárgyak keretében tanultakkal összefüggésbe helyezve (pedagógia alapok, neveléstani, didaktikai-tervezési összefüggések). Feladata az iskolai kapcsolattartás és a látogatások megszervezése mellett a sikeres hallgatói reflexió megvalósítása.

Kialakítandó kompetenciák:

a) Tudás:

A szakképzett tanár megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokkal és ezek hatékony kezelésének lehetőségeivel. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását. A tanár ismeretekkel rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és a teljes körű egészségfejlesztés módszereiről. Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszertanokkal. Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit. Ismeri az online környezet kockázatait különös tekintettel a mentális és fizikai egészséget, az adatbiztonságot és figyelemmel van az értékeket fenyegető veszélyekre, az online zaklatásra és más agresszióformákra, továbbá az internethasználatot kísérő függőségekre, viselkedésformák alakulására.

b) Képességek:

A szakképzett tanár képes a rá bízott tanulókból közösséget formálni, erősíteni helyi, regionális, nemzeti és európai identitásukat. Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését. Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes a konfliktusok és a bántalmazás megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív

szerepvállalásának kialakításában. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni. A szakképzett tanár a gyermek személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. Képes reális képet kialakítani a tanulók fejlettségi szintjéről, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók sajátosságait figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, társas-lelkületi és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását. Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióra képes. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését.

c) Attitűd:

A szakképzett tanár nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait.

d) Autonómia és felelősség:

Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván–Orgoványi Gajdos Judit: A pedagógus. In: Falus Iván–Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve IX. fejezet. 331–367.o., Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Fúzi Beatrix: A tanári szerepmódel fejlesztésében rejlő lehetőségek. Neveléstudomány, ELTE 2015/4. pp. 38–56

Suplicz Sándor: A szerepszemélyiség fejlesztése – szenzitív (mikro)tanításelemzés. Trefort Ágoston Tanárképzési Konferencia, Budapest, 2011.

Osztályközösség-építés (OKÉ) Osztályközösség-építő program
[https://www.oktatas.hu > kerettanterv > OKE](https://www.oktatas.hu/kerettanterv/OKE)

Szivák Judit: Reflektív elméletek, reflektív gyakorlatok. 2014.
https://www.eltereader.hu/media/2016/05/Szivak-_READER.pdf

Szivák Judit–Péter Petra: A kezdő pedagógus. In: Falus Iván–Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve XXII. fejezet. 761–799.o., Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Ajánlott irodalom:

Falus Iván : A tanárrá válás folyamata, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639610972

F. Várkonyi Zsuzsa: Tanulom magam. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2022. ISBN: 9786155932960

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Budapest, 2004. ISBN: 963389672X

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Tomory Ibolya, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(114.) Tantárgy neve: Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlat III.	kreditszáma: 2
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 lab. / félév, levelez tagozaton: 8 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak): Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlat II.</i>	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A hallgatók a képzés során három Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatot teljesítenek, amelyek célja az iskola komplex világának megismerése, a saját tanári szerep meghatározása és értelmezése az iskolai jelenségek, gyakorlatok keretében.</p> <p>A Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlat III. célja a tanulók nevelésével- oktatásával kapcsolatos feladatokra való felkészülés, a mérlegelő gondolkodás és az iskola világának megismerése a kognitív fejlesztés és nevelés párhuzamba állításával. A gyakorlat hozzájárul ahhoz, hogy a tanárjelöltek betekintést nyerjenek a tanulást és tehetség kibontakoztatását támogató környezet kialakításába, a gyakorlatban találkozzanak a motivációs eszközökkel, módszerekkel és tevékenységkínálattal, és megismerjék az ebben rejlő szocializációs lehetőségeket. A gyakorlat lehetőséget teremt, hogy a tanárjelöltek megismerjék a tanári szerep sokszínűségét, a tanári szerepekkel és feladatokkal összefüggő tevékenységeket. A félév során olyan tanórán kívüli iskolai programok kerülnek középpontba, mint a szakkörök, tehetséggondozó műhelyek vagy felzárkóztató foglalkozások, amelyek hidat képeznek az oktatás és nevelés között. A különböző fejlesztési lehetőségeket, az érdeklődés, a tehetség felismerését, a motiválás példáit, a pályázati és program építési lehetőségeket és ezek jó gyakorlatait ismerik meg a hallgatók. A hallgatók a pedagógiai tárgyakba ágyazott felkészítés után iskolalátogatás során megfigyelési naplóban rögzítik tapasztalataikat és reflektív beszámolót készítenek a félév zárásaként. A tantárgyfelelős/ oktató magas szintű pedagógiai, neveléstani felkészültséggel támogatja a tanári szerep elsajátítását, tanárjelöltek felkészítését a pedagógiai tárgyak keretében tanultakkal összefüggésbe helyezve</p>	

(pedagógia alapok, neveléstani, didaktikai-tervezési összefüggések). Feladata az iskolai kapcsolattartás és a látogatások megszervezése mellett a sikeres hallgatói reflexió megvalósítása.

Kialakítandó kompetenciák:

a) Tudás:

A szakképzett tanár megalapozott neveléstudományi ismeretekkel, valamint interdiszciplinális szinten pszichológiai, szociológiai tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, illetve az alaptörvénybe foglalt értékrendszerről. A tanár ismeretekkel rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és a teljes körű egészségfejlesztés módszereiről. Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszertanokkal. Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit. Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van szaktárgyának a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel. Ismeri az online környezet kockázatait különös tekintettel a mentális és fizikai egészséget, az adatbiztonságot és figyelemmel van az értékeket fenyegető veszélyekre, az online zaklatásra és más agresszióformákra, továbbá az internethasználatot kísérő függőségekre, viselkedésformák alakulására.

b) Képességek:

A szakképzett tanár a gyermek személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. Képes reális képet kialakítani a tanulók fejlettségi szintjéről, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók sajátosságait figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, társas-lelkületi és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel,

fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióra képes. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) Attitűd:

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése területén:

Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A pedagógiai folyamat tervezése területén:

A szakképzett tanár fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

d) Autonómia és felelősség:

Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván–Orgoványi Gajdos Judit: A pedagógus. In: Falus Iván–Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve IX. fejezet. 331–367.o., Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Petriné Fejér Judit: A tehetséges gyermek, tanuló. In: Falus Iván–Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve VI. fejezet. 223–255.o., Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Gyarmathy Éva: Tehetségfejlesztés – Lehetőségek kezdőknek és haladóknak. TEA Kiadó Kft., Budapest, 2021.

Gyarmathy Éva – Fűzi Beatrix : Felzárkóztatás és tehetséggondozás. Typotop, Budapest, 2016.

Ajánlott irodalom:

Fáyné Dombi Alíz: Pedagógusképzés, pedagógus pálya, kiterjesztett pedagógusszerep. Szegedi Tudományegyetem, Szeged, 2011.
https://www.researchgate.net/publication/315445676_A_megvaltozott_pedagogusszerep

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Budapest, 2004. ISBN: 963389672X

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Tomory Ibolya, egyetemi adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):

(115.) Tantárgy neve: Csoportos tanítási gyakorlat I.	kreditszáma: 1
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 lab. / hét, levelező tagozaton: 8 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlat III.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>A gyakorlat során a hallgatók megismerik és megfigyelik az iskola világával, a tanári szerepekkel és feladatokkal összefüggő tevékenységeket, megismerik a tanulókat, a tanulási folyamatokat, elemzik a tapasztalatokat, reflektálnak rájuk; majd a megfigyelt és megismert tanári tevékenységekből részt vállalnak, ezekben kipróbálják magukat társas gyakorlatok formájában.</p> <p>A csoportos gyakorlatok célja a pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon szerzett tapasztalatokra épített fokozatos felkészítés a tanulási folyamatok szakértő irányítására, a szaktárgyak tanítására, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó tanítási és tanórán kívüli tevékenységekre, elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások, projekttanítások, páros és csoportos gyakorlatok formájában. További cél tapasztalatszerzés a tanulók nevelésével-oktatásával, a szaktárgyi tanári munkával kapcsolatban szakos és nem szakos órák látogatásával, megfigyelésével, elemzésével; a megfigyelt órák, foglalkozások alternatív megvalósításának tervezése páros és csoportos formában. A gyakorlat során a hallgatók megismerik egy hátrányos vagy halmozottan hátrányos tanulókat nevelő-oktató intézmény munkájának sajátosságait.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit, a tanulók életkori sajátosságait, a fejlesztendő kompetenciákat. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokkal és ezek hatékony kezelésének lehetőségeivel. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és</p>	

kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről osztályteremben és digitális térben egyaránt, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságait.

b) Képességek:

A szakképzett tanár a tanuló személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. A saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Képes a hagyományos és az információ-és kommunikáció-technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

c) Attitűd:

Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen végzi munkáját. Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak

tanáraival. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelkiületi kommunikációra. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

d) Autonomia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván–Orgoványi Gajdos Judit: A pedagógus. In: Falus Iván–Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve IX. fej. 331–367.o., Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Fűzi Beatrix: A tanári szerepmódel fejlesztésében rejlő lehetőségek. Neveléstudomány, ELTE 2015/4. pp. 38–56

Suplicz Sándó: A szerepszemélyiség fejlesztése – szenzitív (mikro)tanításelemzés. Trefort Ágoston Tanárképzési Konferencia, Budapest, 2011.

(http://tmpkteki.uni-obuda.hu/konferencia/sites/default/files/sitesfiles/suplicz_sandor.pdf)

Magyar István–Sándor József: A tanítási gyakorlat. Líceum Kiadó, Eger, 2015.

Ajánlott irodalom:

F. Várkonyi Zsuzsa: Tanulom magam. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2022. ISBN: 9786155932960

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN: 9789639610972

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Budapest, 2004. ISBN: 963389672X

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Rác Ervin, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Nagy Katalin, egyetemi tanársegéd

(116.) Tantárgy neve: Csoportos tanítási gyakorlat II.	kreditszáma: 1
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 lab. / hét, levelező tagozaton: 8 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 4. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Csoportos tanítási gyakorlat I.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A gyakorlat során a hallgatók megismerik és megfigyelik az iskola világával, a tanári szerepekkel és feladatokkal összefüggő tevékenységeket, megismerik a tanulókat, a tanulási folyamatokat, elemzik a tapasztalatokat, reflektálnak rájuk; majd a megfigyelt és megismert tanári tevékenységekből részt vállalnak, ezekben kipróbálják magukat társas gyakorlatok formájában.</p> <p>A csoportos gyakorlatok célja a pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon szerzett tapasztalatokra épített fokozatos felkészítés a tanulási folyamatok szakértő irányítására, a szaktárgyak tanítására, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó tanítási és tanórán kívüli tevékenységekre, elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások, projekttanítások, páros és csoportos gyakorlatok formájában. További cél tapasztalatszerzés a tanulók nevelésével-oktatásával, a szaktárgyi tanári munkával kapcsolatban szakos és nem szakos órák látogatásával, megfigyelésével, elemzésével, tanári részfeladatok ellátása, a megfigyelt órák, foglalkozások alternatív megvalósításának tervezése, mikrotanítások tartása. A gyakorlat során a hallgatók megismerik egy hátrányos vagy halmozottan hátrányos tanulókat nevelő-oktató intézmény munkájának sajátosságait.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit, a tanulók életkori sajátosságait, a fejlesztendő kompetenciákat. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokkal és ezek hatékony kezelésének lehetőségeivel. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a</p>	

tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről osztályteremben és digitális térben egyaránt, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságait.

b) Képességek:

A szakképzett tanár a tanuló személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. A saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Képes a hagyományos és az információ-és kommunikáció-technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézeti reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

c) Attitűd:

Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen végzi munkáját. Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a

tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációra. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

d) Autonomia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásvégrehajtásával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván–Orgoványi Gajdos Judit: A pedagógus. In: Falus Iván–Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve IX. fej. 331–367.o., Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Fúzi Beatrix: A tanári szerepmódel fejlesztésében rejlő lehetőségek. Neveléstudomány, ELTE 2015/4. pp. 38–56

Suplicz Sándor: A szerepszemélyiség fejlesztése – szenzitív (mikro)tanításelemzés. Trefort Ágoston Tanárképzési Konferencia, Budapest, 2011

(http://tmpkteki.uni-obuda.hu/konferencia/sites/default/files/sitesfiles/suplicz_sandor.pdf)

Magyar István–Sándor József: A tanítási gyakorlat. Líceum Kiadó, Eger, 2015.

Ajánlott irodalom:

F. Várkonyi Zsuzsa: Tanulom magam. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2022. ISBN: 9786155932960

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN: 9789639610972

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Budapest, 2004. ISBN: 963389672X

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Rácz Ervin, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Nagy Katalin, egyetemi tanársegéd

(117.) Tantárgy neve: Csoportos tanítási gyakorlat III.	kreditszáma: 2
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 lab. / hét, levelező tagozaton: 8 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 5. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Csoportos tanítási gyakorlat II.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A gyakorlat során a hallgatók megismerik és megfigyelik az iskola világával, a tanári szerepekkel és feladatokkal összefüggő tevékenységeket, megismerik a tanulókat, a tanulási folyamatokat, elemzik a tapasztalatokat, reflektálnak rájuk; majd a megfigyelt és megismert tanári tevékenységekből részt vállalnak, ezekben kipróbálják magukat társas gyakorlatok formájában.</p> <p>A csoportos gyakorlatok célja a pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon szerzett tapasztalatokra épített fokozatos felkészítés a tanulási folyamatok szakértő irányítására, a szaktárgyak tanítására, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó tanítási és tanórán kívüli tevékenységekre, elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások, projekttanítások, páros és csoportos gyakorlatok formájában. További cél tapasztalatszerzés a tanulók nevelésével-oktatásával, a szaktárgyi tanári munkával kapcsolatban szakos és nem szakos órák látogatásával, megfigyelésével, elemzésével; tanári részfeladatok ellátása, a megfigyelt órák, foglalkozások alternatív megvalósításának tervezése, mikrotanítások, hospitálás különleges bánásmódot igénylő tanulók (a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, vagy a kiemelten tehetséges tanulók) szaktárgyi foglalkozásain is, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások tartása páros és csoportos formában. A gyakorlat során a hallgatók megismerik egy hátrányos vagy halmozottan hátrányos tanulókat nevelő-oktató intézmény munkájának sajátosságait.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit, a tanulók életkori sajátosságait, a fejlesztendő kompetenciákat. Alapvető</p>	

ismeretekkel rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokkal és ezek hatékony kezelésének lehetőségeivel. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről osztályteremben és digitális térben egyaránt, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságait.

b) Képességek:

A szakképzett tanár a tanuló személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók sajátosságait figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, társas-lelkületi és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni. Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. A saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Képes a hagyományos és az információ-és kommunikáció-technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.

Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

c) Attitűd:

Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen végzi munkáját. Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Törekszik a tanulóknál fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Elkötelezett a tanulóknál tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Réálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulóknál megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthal sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség). Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációra. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmájában, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájában, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmájában átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakításában. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván–Orgoványi Gajdos Judit: A pedagógus. In: Falus Iván–Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve IX. fejelet. 331–367.o., Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Fúzi Beatrix: A tanári szerepmódel fejlesztésében rejlő lehetőségek. Neveléstudomány, ELTE 2015/4. pp. 38–56

Suplicz Sándor: A szerepszemélyiség fejlesztése – szenzitív (mikro)tanításelemzés. Trefort Ágoston Tanárképzési Konferencia, Budapest, 2011. (http://tmpkteki.uni-obuda.hu/konferencia/sites/default/files/sitesfiles/suplicz_sandor.pdf)

Magyar István–Sándor József : A tanítási gyakorlat. Líceum Kiadó, Eger, 2015.

Ajánlott irodalom:

F. Várkonyi Zsuzsa: Tanulom magam. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2022. ISBN: 9786155932960

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639610972

Gyarmathy Éva – Fúzi Beatrix: Felzárkóztatás és tehetségápolás. Typotop, Budapest, 2016.

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Budapest, 2004. ISBN: 963389672X

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Rácz Ervin, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Nagy Katalin, egyetemi tanársegéd

(118.) Tantárgy neve: Egyéni tanítási gyakorlat I.	kreditszáma: 2
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 lab. / hét, levelező tagozaton: 8 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 6. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Csoportos tanítási gyakorlat III.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A hallgatók a gyakorlatok során megismerik és megfigyelik az iskola világával, a tanári szerepekkel és feladatokkal összefüggő tevékenységeket, megismerik a tanulókat, a tanulási folyamatokat, elemzik a tapasztalatokat, reflektálnak rájuk; majd a megfigyelt és megismert tanári tevékenységekből részt vállalnak, ezekben kipróbálják magukat egyéni gyakorlatok formájában.</p> <p>Az egyéni tanítási gyakorlatok célja a pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon és a csoportos tanítási gyakorlatokon szerzett tapasztalatokra épített fokozatos felkészítés a tanulási folyamatok szakértő irányítására, a szaktárgyak tanítására, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó tanítási és tanórán kívüli tevékenységekre, elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások, projekttanítások, egyéni gyakorlatok formájában. További cél tapasztalatszerzés a tanulók nevelésével-oktatásával, a szaktárgyi tanári munkával kapcsolatban szakos és nem szakos órák látogatásával, megfigyelésével, elemzésével; tanári részfeladatok ellátása, a megfigyelt órák, foglalkozások alternatív megvalósításának tervezése egyénileg.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit, a tanulók életkori sajátosságait, a fejlesztendő kompetenciákat. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokkal és ezek hatékony kezelésének lehetőségeivel. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai</p>	

módszereket. Alapvető ismeretekkel rendelkeznek a különböző motiváció-elméletekről osztályteremben és digitális térben egyaránt, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Rendelkeznek a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismerik a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismerik az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságait.

b) Képességek:

A szakképzett tanár a tanuló személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. A saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Képes a hagyományos és az információ-és kommunikáció-technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

c) Attitűd:

Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen végzi munkáját. Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. Fontosnak tartja az alapos felkészülést,

tervezést és a rugalmas megvalósítást. Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációra. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

d) Autonomia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásiirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván–Orgoványi Gajdos Judit: A pedagógus. In: Falus Iván–Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve IX. fejelet. 331–367.o., Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Fúzi Beatrix: A tanári szerepmódel fejlesztésében rejlő lehetőségek. Neveléstudomány, ELTE 2015/4. pp. 38–56

Suplicz Sándor: A szerepszemélyiség fejlesztése – szenzitív (mikro)tanításelemzés. Trefort Ágoston Tanárképzési Konferencia, 2011. Budapest (http://tmpkteki.uni-obuda.hu/konferencia/sites/default/files/sitesfiles/suplicz_sandor.pdf)

Magyar István–Sándor József: A tanítási gyakorlat. Líceum Kiadó, Eger, 2015.

Ajánlott irodalom:

F. Várkonyi Zsuzsa: Tanulom magam. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2022. ISBN: 9786155932960

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN: 9789639610972

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Budapest, 2004. ISBN: 963389672X

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Rácz Ervin, egyetem tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Nagy Katalin, egyetemi tanársegéd

(119.) Tantárgy neve: Egyéni tanítási gyakorlat II.	kreditszáma: 2
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 lab. / hét, levelező tagozaton: 8 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 7. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Egyéni tanítási gyakorlat I.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A hallgatók a gyakorlatok során megismerik és megfigyelik az iskola világával, a tanári szerepekkel és feladatokkal összefüggő tevékenységeket, megismerik a tanulókat, a tanulási folyamatokat, elemzik a tapasztalatokat, reflektálnak rájuk; majd a megfigyelt és megismert tanári tevékenységekből részt vállalnak, ezekben kipróbálják magukat egyéni gyakorlatok formájában.</p> <p>Az egyéni tanítási gyakorlatok célja a pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon és a csoportos tanítási gyakorlatokon szerzett tapasztalatokra épített fokozatos felkészítés a tanulási folyamatok szakértő irányítására, a szaktárgyak tanítására, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó tanítási és tanórán kívüli tevékenységekre, elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások, projektanítások, egyéni gyakorlatok formájában. További cél tapasztalatszerzés a tanulók nevelésével-oktatásával, a szaktárgyi tanári munkával kapcsolatban szakos és nem szakos órák látogatásával, megfigyelésével, elemzésével; tanári részfeladatok ellátása, a megfigyelt órák, foglalkozások alternatív megvalósításának tervezése, mikrotanítások, hospitálás különleges bánásmódot igénylő tanulók (a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, vagy a kiemelten tehetséges tanulók) szaktárgyi foglalkozásain is, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások tartása egyénileg.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit, a tanulók életkori sajátosságait, a fejlesztendő kompetenciákat. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló</p>	

szocializációs folyamatokkal és ezek hatékony kezelésének lehetőségeivel. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről osztályteremben és digitális térben egyaránt, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságait.

b) Képességek:

A szakképzett tanár a tanuló személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók sajátosságait figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, társas-lelkületi és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni. Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. A saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Képes a hagyományos és az információ-és kommunikáció-technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra. Képes pedagógiai tapasztalatait és nézeteit reflektív és mérlegelő értelmezésre, elemzésre, értékelésre. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.

Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

c) Attitűd:

Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen végzi munkáját. Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Réálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség). Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációra. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmájára, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmájára átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván–Orgoványi Gajdos Judit: A pedagógus. In: Falus Iván–Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve IX. fejelet. 331–367.o., Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Fúzi Beatrix: A tanári szerepmódel fejlesztésében rejlő lehetőségek. Neveléstudomány, ELTE 2015/4. pp. 38–56

Suplicz Sándor: A szerepszemélyiség fejlesztése – szenzitív (mikro)tanításelemzés. Trefort Ágoston Tanárképzési Konferencia, Budapest, 2011.

Magyar István–Sándor József: A tanítási gyakorlat. Líceum Kiadó, Eger, 2015.

Ajánlott irodalom:

F. Várkonyi Zsuzsa: Tanulom magam. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2022. ISBN: 9786155932960

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639610972

Gyarmathy Éva – Fúzi Beatrix: Felzárkóztatás és tehetségápolás. Typotop, Budapest, 2016.

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Budapest, 2004. ISBN: 963389672X

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Prof. Dr. Rácz Ervin, egyetemi tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Nagy Katalin, egyetemi tanársegéd

(120.) Tantárgy neve: Szaktárgyi tanítási gyakorlat I.	kreditszáma: 2
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 4 lab. / hét, levelező tagozaton: 16 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 8. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : Szakmódszertan I., Egyéni tanítási gyakorlat II.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A Szaktárgyi tanítási gyakorlat célja a szaktárgyak tanítására való felkészítés. A szaktárgyi hospitálások hozzájárulnak a tanulók nevelésével-oktatásával kapcsolatos tapasztalatszerzéshez. A gyakorlat során a hallgatók önálló szaktárgyi órákat, foglalkozásokat tartanak, önállóan részt vállalnak a hallgatók a szakképzettséghez kapcsolódó feladatokból, egyéni és társas tapasztalatokat szereznek a tanórai és tanórán kívül végzett tanítási-nevelési tevékenységekből. A hallgatók megismerik az iskolai életet, a pedagógusokkal, a szülőkkel való kommunikációt, a szaktanár tanórai és tanórán kívüli tevékenységeit, a tanulókkal való egyéni foglalkozást, együttműködést, a tanítási, tanulási, nevelési folyamatokkal összefüggő tanári feladatokat, és alapjártasságokat szereznek ezekkel kapcsolatban.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodás fejlesztésének segítségével. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait,</p>	

megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

b) Képességek:

A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

c) Attitűd:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket

megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván – Kimmel Magdolna: A portfólió. ELTE BTK Neveléstudományi tanszék, Budapest, 2003. ISBN 963 950 047 X

Ajánlott irodalom:

Falus Iván – Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Szivák Judit: A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gondolat Kiadó, Budapest, 2013. 84 p. ISBN: 9639500615.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Bálint Krisztián, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Nagy Katalin, egyetemi tanársegéd

(121.) Tantárgy neve: Szaktárgyi tanítási gyakorlat II.	kreditszáma: 2
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 4 lab. / hét, levelező tagozaton: 16 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 9. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Szaktárgyi tanítási gyakorlat I.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>A Szaktárgyi tanítási gyakorlat célja a szaktárgyak tanítására való felkészítés. A szaktárgyi hospitálások hozzájárulnak a tanulók nevelésével-oktatásával kapcsolatos tapasztalatszerzéshez. A gyakorlat során a hallgatók önálló szaktárgyi órákat, foglalkozásokat tartanak, önállóan részt vállalnak a hallgatók a szakképzettséghez kapcsolódó feladatokból, egyéni és társas tapasztalatokat szereznek a tanórai és tanórán kívül végzett tanítási-nevelési tevékenységekből. A hallgatók megismerik az iskolai életet, a pedagógusokkal, a szülőkkel való kommunikációt, a szaktanár tanórai és tanórán kívüli tevékenységeit, a tanulókkal való egyéni foglalkozást, együttműködést, a tanítási, tanulási, nevelési folyamatokkal összefüggő tanári feladatokat, és alaptárgyakat szereznek ezekkel kapcsolatban.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodás fejlesztésének segítségével. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a</p>	

szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

b) Képességek:

A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

c) Attitűd:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván – Kimmel Magdolna: A portfólió. ELTE BTK Neveléstudományi tanszék, Budapest, 2003. ISBN 963 950 047 X

Ajánlott irodalom:

Falus Iván – Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Szivák Judit: A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gondolat Kiadó, Budapest, 2013. 84 p. ISBN: 9639500615.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Bálint Krisztián, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Nagy Katalin, egyetemi tanársegéd

(122.) Tantárgy neve: Összefüggő iskolai gyakorlat	kreditszáma: 20
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 6 lab. / hét, levelező tagozaton: 24 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 10. félév, osztott 4 féléves képzésben 4. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Szakmódszertani gyakorlat I., Szakmódszertani gyakorlat II.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>Az Összefüggő iskolai gyakorlat célja az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének a megismerése és elsajátítása, az intézményben kapott, illetve vállalt feladatok megoldása, dokumentálása, (ön)reflektív értelmezése, értékelése. Az Összefüggő iskolai gyakorlat területei: a szaktárgyak tanításával kapcsolatos és a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési tevékenységek; az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek a megismerése, abban aktív részvétel, az egymástól való tanulás és az innováció közösségi formáinak megtapasztalása. A gyakorlat hozzájárul a szakmai tanári szakképzettséghez és az általános tanári szerepekhez kapcsolódó gyakorlati ismeretek elsajátításához. Az Összefüggő egyéni iskolai gyakorlatnak része a portfólió elkészítése.</p> <p>A portfólió az iskolai gyakorlathoz kapcsolódó dokumentumok válogatását, a dokumentumokhoz kapcsolódó reflexiókat és a tanárjelölt összegző önreflexióját tartalmazza. Megjelennek benne az iskolai gyakorlat során szerzett tapasztalatok, a fejlődési útja, valamint a szakmai fejlődés lehetőségei.</p> <p>A portfólió elemei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bevezető: a tanárjelölt bemutatkozása, pedagógiai hitvallása, a portfólió célja és felépítése. - Az iskolai gyakorlat tapasztalatainak összefoglalása 1-2 oldalban az alábbi szempontok alapján: hogyan járult hozzá a gyakorlat a szakmai fejlődéséhez, mi az, ami erősítette a munkájában, mi az, amin a szerzett tapasztalatok alapján változtatna a pedagógiai munkájában. - 4 hospitálási napló: a hallgató válasszon ki 4 pozitív vagy negatív szempontból emlékezetes tanórát, amelyeket megtekintett és elemezze, értékelje azokat – 	

különösen abból a szempontból, hogy a megtekintett tanórák milyen hatást gyakoroltak a saját tanári szemléletére, módszereire.

- 10 óravázlat: a hallgató az iskolai gyakorlatok első, középső és utolsó szakaszából is válasszon ki óravázlatokat, s az óravázlatokhoz kapcsolódóan értékelje, hogy milyen fejlődést tapasztalt az iskolai gyakorlatok során a tanórák tervezése, az alkalmazott módszerek, valamint a tanulók motiválása tekintetében.

- Az önállóan készített taneszközök, tananyagok, szemléltető anyagok közül válasszon ki kettőt a hallgató, és mutassa be azok céljait, felépítését és alkalmazásuk tapasztalatait.

- A tanárjelölt ellenőrzési-értékelési tevékenységének tapasztalatai (a diagnosztikus, a formatív és a szummatív értékelés bemutatása), min. 4 oldal terjedelemben, példákkal alátámasztva. A tanárjelölt mellékletként csatolhat dolgozat kérdéssorokat, feladatlapokat, tanulói dolgozatokat, órai feladatokat, házi feladatokat.

- 2 tanításon kívüli iskolai tevékenység (pl. értekezlet, szülői értekezlet, szülői fogadóóra, szakkör, iskolai szakmai nap) vagy iskolán kívüli tevékenység (pl. szakmai vetélkedő, pályaválasztási rendezvény, ill. kulturális rendezvény, kirándulás) bemutatása. A hallgató válassza ki és legalább 4 oldal terjedelemben mutassa be azokat a tevékenységeket, amelyek leginkább hozzájárultak a szakmai fejlődéséhez.

- Az iskolai gyakorlatok során az osztályban végzett dokumentált és kiértékelt pedagógiai felmérés/vizsgálat/kutatás az oktató-nevelő munkához kapcsolódóan (pl. a tehetséggondozás, hátrányos helyzetű tanulók támogatása, digitális taneszközök alkalmazása, tanulószervezési módszerek témakörében), min. 6 oldal terjedelemben.

- A tanárjelöltről készített dokumentumok (pl. az egyetemi és a gyakorlóiskolai mentortanárok szöveges értékelése, a diákok visszajelzései).

- Összegző önreflexió a gyakorlati képzés során elért eredményekről és fejlesztendő területekről, legalább 4 oldal terjedelemben. A tanárjelölt mutassa be az iskolai gyakorlatok során megélt fejlődési folyamatot, annak állomásait. Jelenjen meg az önreflexióban, hogy az iskolai gyakorlatokon végzett tevékenységek során milyen (pozitív és negatív) tapasztalatok hatottak fejlesztően a tanárjelöltre, hogyan építette be ezeket a tanári szemléletébe, tevékenységébe, honnan hová jutott el (pl. az önreflexió, a módszerek alkalmazása, a foglalkozások tervezése, a diákokkal és kollégákkal való együttműködés terén), milyen területen és módon tervezi tevékenysége fejlesztését a jövőben.

A portfólió bemutatása a záróvizsga részét képezi.

Kialakítandó kompetenciák:

a) Tudás:

A szakképzett tanár rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodás fejlesztésének segítségével. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabányaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

b) Képességek:

A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival. Tudatosan használja ki a

transzferhatás lehetőségeit. Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

c) Attitűd:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:

A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási, kommunikációs, személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván – Kimmel Magdolna: A portfólió. Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2009. 168 p. ISBN: 9789636931209

Falus Iván – Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Ajánlott irodalom:

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639610972

Mongyi, Norbert - Horváth, Mariann: A tanári szakdolgozat sajátos formája: a portfólió. In: Kaposi József (szerk.):. Kutatási módszerek pedagógusjelölteknek. Szaktudás Kiadó, Budapest, 2022. ISBN:9789635750443 pp. 39-66.

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Bálint Krisztián, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):
Viola Attila, mestertanár

(123.) Tantárgy neve: Összefüggő iskolai gyakorlat	kreditszáma: 8
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 6 lab. / hét, levelező tagozaton: 24 lab. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztott 3 féléves képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Szakmódszertani iskolai gyakorlat	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Az Összefüggő iskolai gyakorlat célja az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének a megismerése és elsajátítása, az intézményben kapott, illetve vállalt feladatok megoldása, dokumentálása, (ön)reflektív értelmezése, értékelése. Az Összefüggő iskolai gyakorlat területei: a szaktárgyak tanításával kapcsolatos és a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési tevékenységek; az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek a megismerése, abban aktív részvétel, az egymástól való tanulás és az innováció közösségi formáinak megtapasztalása. A gyakorlat hozzájárul a szakmai tanári szakképzettséghez és az általános tanári szerepekhez kapcsolódó gyakorlati ismeretek elsajátításához. Az Összefüggő egyéni iskolai gyakorlatnak része a portfólió elkészítése.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodás fejlesztésének segítségével. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a</p>	

szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

b) Képességek:

A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

c) Attitűd:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. A

szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván – Kimmel Magdolna: A portfólió. Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2009. 168 p. ISBN: 9789636931209

Falus Iván – Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Ajánlott irodalom:

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639610972

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Bálint Krisztián, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):
Viola Attila, mestertanár

(124.) Tantárgy neve: Összefüggő egyéni iskolai gyakorlat	kreditszáma: 18
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 1 ea. / 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 5 ea. / 10 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): Osztott 2 féléves mesterképzésre épülő képzésben: 2. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Szakmódszertan I.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Az Összefüggő iskolai gyakorlat célja az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének a megismerése és elsajátítása, az intézményben kapott, illetve vállalt feladatok megoldása, dokumentálása, (ön)reflektív értelmezése, értékelése. Az Összefüggő iskolai gyakorlat területei: a szaktárgyak tanításával kapcsolatos és a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési tevékenységek; az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek a megismerése, abban aktív részvétel, az egymástól való tanulás és az innováció közösségi formáinak megtapasztalása. A gyakorlat hozzájárul a szakmai tanári szakképzettséghez és az általános tanári szerepekhez kapcsolódó gyakorlati ismeretek elsajátításához. Az Összefüggő egyéni iskolai gyakorlatnak része a portfólió elkészítése.</p>	
<p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A szakképzett tanár rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodás fejlesztésének segítségével. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a</p>	

szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

b) Képességek:

A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

c) Attitűd:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

d) Autonómia és felelősség:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban. A

szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Falus Iván – Kimmel Magdolna: A portfólió. Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2009. 168 p. ISBN: 9789636931209

Falus Iván – Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2022. ISBN 978 963 454 842 3

Ajánlott irodalom:

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata, Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 9789639610972

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Bálint Krisztián, adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):
Viola Attila, mestertanár

(125.) Tantárgy neve: Iskolai tanítási gyakorlat	kreditszáma: 2
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: nappali tagozaton: 2 gyak. / hét, levelező tagozaton: 8 gyak. / félév	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztott 2 féléves főiskolai szintű tanári szakképzettségre épülő képzésben: 2. félév, 4 féléves képzésben: 3. félév	
előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Szakmódszertan I.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó ismeretanyag:</p> <p>Az Iskolai tanítási gyakorlat célja a tervszerű tanulás-tanítási folyamat és önreflexió gyakorlása, amely a tanárjelölt megalapozott pedagógiai nézeteire, szakmai és módszertani felkészültségére épül. A gyakorlat lehetőséget nyújt hospitálásra egyetemi és iskolai vezető oktató irányításával. A hallgató az egyetemi vezető oktató támogatásával felkészül saját óráinak megtartására összefüggő tematikai egységekben a modern pedagógiai szemlélet és a STEM tárgyak fejlesztési alapelveinek megfelelően (integráció, modellezés, probléma és tervezés alapú tanítás, kooperatív tanulás). A hallgatók szakmai és tanári nézőpontból megfigyelik az iskola világát, az intézményi környezetet, és a visszajelzések, valamint önreflexió alapján képet formálnak saját pályaalkalmasságukról. A gyakorlat lehetőséget teremt, hogy a tanárjelöltek megismerjék a tanári szerep sokszínűségét és az ezzel összefüggő tevékenységeket.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <p>a) Tudás:</p> <p>A tanár ismeretekkel rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és a teljes körű egészségfejlesztés módszereiről. Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszertanokkal. Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit. Ismeri az online környezet kockázatait különös tekintettel a mentális és fizikai egészséget, az adatbiztonságot és</p>	

figyelemmel van az értékeket fenyegető veszélyekre, az online zaklatásra és más agresszióformákra, továbbá az internethasználatot kísérő függőségekre, viselkedésformák alakulására.

b) Képességek:

A szakképzett tanár a gyermek személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. Képes reális képet kialakítani a tanulók fejlettségi szintjéről, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók sajátosságait figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, társas-lelkületi és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását. Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióna képes. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését.

c) Attitűd:

Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.

Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára. A szakképzett tanár fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

c) Autonómi és felelősség:

Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

a 3-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):

Kötelező irodalom:

Hajdú Erzsébet (szerk.) (2003): Praxis. Módszertani útmutató az iskolai gyakorlathoz és dokumentumok elkészítéséhez. ELTE, BIP

Suplicz Sándor (2011): A szerepszemélyiség fejlesztése – szenzitív (mikro)tanításelemzés. Trefort Ágoston Tanárképzési Konferencia, Budapest (http://tmpkteki.uni-obuda.hu/konferencia/sites/default/files/sitesfiles/suplicz_sandor.pdf)

Ajánlott irodalom:

F. Várkonyi Zsuzsa (2022): Tanulom magam. Kulcslyuk Kiadó, Budapest. ISBN: 9786155932960

Rakaczkiné Tóth Katalin - Farkasné Gelei Júlia (2004): Gyakorlatvezetés. SZIE GTK Tanárképző Intézet Kiadványai Gödöllő

Magyar István-Sándor József (2015): A tanítási gyakorlat. Líceum Kiadó, Eger

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Sanda István Dániel, egyetemi docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): Viola Attila, mestertanár, Kozma-Nagy Katalin, tanársegéd

Diplomamunka

(126.) Tantárgy neve: Diplomamunka	kreditszáma: 4
a tanóra típusa (ea. / szem. / gyak. / konz.) és (heti) óraszám: o ea. / o gyak.	
számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj.	
tantárgy tantervi helye (hányadik félév, vagy más időszak): osztatlan képzésben: 10. félév	
előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Elsajátítandó <u>ismeretanyag</u>:</p> <p>Az osztatlan tanárképzésben a hallgatónak az oklevél megszerzéséhez diplomamunkát kell készítenie. A diplomamunkával azt kell igazolni, hogy jelölt önálló munkára alkalmas, ismeri és alkalmazni tudja azon pedagógiai módszertani eszközöket és szakmai kompetenciákat, melyek a választott specializációs terület műveléséhez szükségesek. A diplomamunka szakirodalmi feldolgozásból és kutatás / fejlesztés bemutatásából, elemzéséből áll.</p> <p>Kialakítandó <u>kompetenciák</u>:</p> <p>a) Tudás: A hallgató ismeri a diplomamunka formai és tartalmi követelményeit. Ismeri a szakirodalom feldolgozásának módjait. Ismeri a kutatómunka módszertanát.</p> <p>b) Képességek: A hallgató képes önálló munkavégzésre, továbbá önreflexióra, a képzés különböző területein elsajátított tudását integrálni és alkalmazni, a munkája szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredményeket, továbbá a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni.</p> <p>c) Attitűdök: Törekszik az önképzésre, a szakmai és pedagógusi céljai megvalósítására. Fontosnak tartja a tanulók szövegértési, szövegalkotási tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.</p> <p>d) Autonómia és felelősség: Önállóan képes szakterületén átfogó, megalapozó szakmai kérdések értelmezésére, szakirodalmi feldolgozásra, kutatómunkára.</p>	

A Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv követelményeinek megjelenése a tárgy oktatásában:
A tantárgy kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervben meghatározott tanulási és anyanyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztéséhez.
a 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, oldalak, ISBN):
<p><i>Kötelező</i> irodalom:</p> <p>Eco, U.: Hogyan írjunk szakdolgozatot. Gondolat Kiadó, Budapest, 1991. 256 o.</p> <p>Holik Ildikó - Ósz Rita: Bevezetés a pedagógiai kutatómódszertanba. Typotop Kiadó, Budapest, 2016. ISSN 2498-7123.</p> <p>Falus Iván - Ollé János: Empirikus kutatások gyakorlata. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2008. ISBN 9789631960112</p> <p>Falus Iván - Ollé János: Statisztikai módszerek pedagógusok számára. Budapest: Okker Kiadó, 2000. ISBN 963-922-816-8</p> <p><i>Ajánlott</i> irodalom:</p> <p>Gyurgyák János: A tudományos írás: Útmutató szemináriumi értekezést, szakdolgozatot és disszertációt íróknak. Osiris Kiadó, Budapest, 2019.</p> <p>Kovács Kármén: Kutatási és publikálási kézikönyv nem csak közgazdászoknak. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2013.</p> <p>Jennifer Maso: Kvalitatív kutatás. József Attila Műhely, Budapest, 2005.</p> <p>Sajtos László- Mitev Ariel: SPSS Kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest, 2007.</p>
Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Sanda István Dániel, egyetemi docens, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): A Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ oktatói